

**МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ” – ПЛОВДИВ**

Пловдив 4006 ул. "Батак" №57 тел/факс 032628131

e- mail : 1966@ouslavejkov.org

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор: *Екатерина Делинова*

П Р А В И Л Н И К

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ
„ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ”**

гр. Пловдив

за учебната 2026 / 2027 година

Приет на заседание на ПС №12/ 11.09.2026 г.

Утвърден със Заповед № РД- 10-2337/ 11.09.2026 г. на директора на ОБУ „Пенчо Славейков“

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда дейността, функциите и управлението на обединено училище "Пенчо Славейков" и произтичащите от тях основни права и задължения на участниците в образователния процес.

Чл. 2. Правилникът за дейността на училището е задължителен за всички участници в образователния процес: учениците, учителите, директора и другите педагогически специалисти, както и родителите. /Чл.2,ал.2 ЗПУО/.

Чл. 3. /1/ Обединено училище "Пенчо Славейков" е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование.

/2/ Училището извършва и задължителното предучилищно образование на децата. /Чл.25 ЗПУО/

/3/ Училището осигурява и условия за придобиване на професионална квалификация.

/4/ Всеки има право на образование и може да повишава образованието и квалификацията си чрез учене през целия живот /Чл.7,ал.1 ЗПУО/, съобразно своите предпочитания и възможности и по негов избор. Изборът за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните – от учениците със съгласието на техните родители. /Чл. 12 ЗПУО / Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование. /Чл.7,ал.2 ЗПУО /

/5/ Училищното образование е задължително до навършване на 16-годишна възраст и започва от уч година, която е с начало в годината на навършване на 7-годишна възраст на детето. /Чл. 8 ал.2 от ЗПУО/

/6/ Училищното образование може да започне и от учебната година с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето по преценка на родителя и при готовност за училище, удостоверена при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование. /Чл. 8 ал.3 от ЗПУО/

/7/ Началото на училищното образование може да се отложи с една учебна година, когато здравословното състояние на детето не позволява постъпването в I клас, установено по ред, определен в държавния образователен стандарт за предучилищното образование. /Чл. 8 ал.4от ЗПУО/

Чл.4. /1/ Образованието в Обединено училище "Пенчо Славейков" е светско и не допуска налагането на идеологически и религиозни доктрини на учениците, забранява се осъществяването на политическа и партийна дейност. /Чл.11,ал.1,2,3 ЗПУО /

/2/ Задължителното предучилищно и училищно образование е безплатно за децата и учениците.

/3/ Училищното образование в държавните и в общинските училища е безплатно и след задължителната училищна възраст за българските граждани и други по чл.9,ал.2,3 от ЗПУО.

Чл.5. /1/Цялостната дейност в училището е насочена към постигането на държавните образователни стандарти /ДОС/, засягащи дейността му. ДОС са съвкупност от задължителни изисквания за резултатите в системата на предучилищното и училищното образование, както и за условията и процесите за тяхното постигане. /Чл.22,ал.1,2 ЗПУО/

- /2/ ДОС в системата на предучилищното и училищното образование са за:
1. предучилищното образование;
 2. усвояването на българския книжовен език;
 3. учебния план;
 4. общообразователната подготовка;
 5. придобиването на квалификация по професия;
 6. приобщаващото образование;
 7. гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
 8. оценяването на резултатите от обучението на учениците;
 9. информацията и документите;
 10. физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
 14. статута и професионалното развитие на учителите, директорите и др. педаг. специалисти;

15. управлението на качеството в институциите;
16. инспектирането на детските градини и училищата;
17. финансирането на институциите;
18. нормирането и заплащането на труда;
19. организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 6. Обединено училище "Пенчо Славейков" се представлява от Директор, чиито права и задължения се определят от ЗПУО и този Правилник. /Чл.257,ал.2 ЗПУО/

Чл. 7. /1/ Учителите са длъжни да преподават на български език и да подпомагат децата и учениците при овладяването и прилагането на книжовноезиковите му норми при обучението по всички учебни предмети, с изключение на чуждият език.

/2/ Спазването на книжовноезиковите норми в системата на предучилищното и училищното образование се подпомага и контролира от учителите и другите педаг. специалисти. /Чл.19.ЗПУО/

ГЛАВА ВТОРА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

Чл. 8. Обединено училище "Пенчо Славейков" има право да:

/1/ Притежава недвижимо и движимо имущество и да се разпорежда с него. Имотите и вещите се ползват само за целите на образов. процес, без да променят предназначението си. /Чл.302,ал.3 ЗПУО/

/2/ Разпорежда се самостоятелно с бюджетните си средства.

/3/ Определя вътрешната си организация и училищни символи. /Чл.28 ЗПУО/

Чл. 9. Обединено училище „Пенчо Славейков“ носи отговорност за:

/1/ Изпълнението на ДОС, засягащи дейността му. /чл.22 от ЗПУО/.

/2/ Създаването на условия за опазване на живота и здравето на децата и учениците по време на обучението им в училището.

/3/ Законосъобразното разходване на бюджетните и извънбюджетни средства и опазване на материално - техническата си база.

/4/ Извършване на дейности, които противоречат на законите в страната, ограничават правата и свободите на личността или нарушават образователния процес.

/5/ Осигуряване подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. /Чл.174 ЗПУО/

/6/ Училището е длъжно да приема деца и ученици със СОП, които задължително се подпомагат от ресурсен учител съобразно потребността на детето и ученика. /Чл.192.ЗПУО/

/4/ Създаване на **екип за подкрепа за личностно развитие на детето/ученика/ЕПЛР/**.

ЕПЛР работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центровете за подкрепа за личностно развитие. /Чл.188.ЗПУО/

В състава на екипа задължително се включват: психолог и/или педагогически съветник; логопед; може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Чл.10 /1/Училището е общинско, според вида подготовка е неспециализирано и според етапа и степента на образование е обединено. /Чл.37,38.ЗПУО/

/2/ Училището осигурява общообразователна и разширена подготовка, също и професионална подготовка. /Чл.47 ал.1,2 ЗПУО/

/3/ В ОБУ „Пенчо Славейков“ всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал). Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност. Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретни ангажменти по превенцията и справянето с училищния тормоз.

/4/ В ОБУ „Пенчо Славейков“ се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. Това взаимодействие може да се осъществява чрез ученическо самоуправление, чрез

различни форми, базирани на принципа „Връстници обучават връстници“, могат да се организират различни извънкласни инициативи, в които да участват малки и големи ученици, да се опознават взаимно и да се повишава степенята на толерантност и партньорство между тях.

/5/ В ОБУ „Пенчо Славейков“ се организират общоучилищни срещи с представители на ръководството, учители, ученици, родители и непедагогически персонал и поканени представители на обществеността, медиите, отговорните институции и др., на които се анализират и хармонизират потребностите и интересите на всички страни в името на сигурността и спокойствието на учениците в училище.

/6/ Създават се не само възможности за изява на социално-компетентното поведение, но и постиженията и добрите практики по отношение на неговото проявление се популяризират, за да се мултиплицира ефекта от него. Координационният съвет, със съдействието на останалите представители на училищната общност, осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище, популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

/7/ Училището активно взаимодейства със служби, организации и специалисти по проблемите на децата и намира добри партньори и приятели в лицето на: Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето“, ЦОП и др.

/8/ За подкрепа и съдействие на семействата и децата във връзка с превенцията на тормоза и насилието училището насочва към подходящи здравни и социални услуги.

Чл. 11. Етапите на образование в Обединено училище „Пенчо Славейков“ са: Чл. 73, 74 ЗПУО/

/1/ Подготвителни групи;

/2/ Начален етап – с продължителност 4 години / I-IV клас/;

/3/ Прогимназиален етап – с продължителност на обучение 3 години след нач. етап /V-VII/

/4/ I гимназиален етап - с продължителност 3 години след завършено осн. образование /VIII – X с професионални паралелки / При условия, определени със Закона за професионалното образование и обучение и със ЗПУО, се осигурява и завършването на класове от средната степен на образование и включва придобиване на първоначална квалификация по професия: Чл. 5 ал. 2 т. 1 от ЗПОО/ Изходящото образователно равнище за учениците е придобиване на първа степен на професионална квалификация при завършен първи гимназиален етап по рамкова програма А Чл. 8 ал. 6; чл. 11 т. 1 а от ЗПОО/

- Работник в дървообработването; Специалност - Производство на мебели;

- Шивач; Специалност – Шивачество;

- Шлосер; Специалност – Шлосерство.

От учебната 2026/2027 година обучението е по рамкова програма В-3 и професиите са:

- Устойчива мода;

- Мебелно производство и реставрация

- Автоматизирани системи и технологии в машиностроенето.

/5/ Завършилите образование имат право на обучение в следващата степен на общо образование или професионално образование.

ГЛАВА ТРЕТА

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I.

ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА

Чл. 12 /1/ Постъпването на децата в подг. група се осъществява целогодишно. Чл. 57. /4/ ЗПУО

/2/ Децата може да се преместват в други детски градини през цялата учебна година при наличие на свободни места. Чл. 58. ЗПУО/

/3/ Условията и редът за записване, отписване и преместване се определят с наредба на общинския съвет /Чл. 59 ЗПУО

/4/ Броят на групите и броят на децата в група в училището се определят от директора след съгласуване с ПС, в съответствие с ДОС за финансирането на институциите и с ДОС за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване /Чл. 60 ЗПУО

Раздел II.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ВЪЗПИТАНИЕ

Чл.13. /1/ Предучилищното образование в училището се организира във възрастови групи и е задължително за:

- трета възрастова група - 5- 6-годишни;
- четвърта възрастова група - 6- 7-годишни. /Чл. 8.ал.1.3 Нар.5/2016г/

/2/ Предучилищното образование се осъществява при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве. /Чл. 3.Нар.5/2016г/

/3/ Предучилищното образование осигурява възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в I клас. /Чл. 5.ал.1 Нар.5/2016г/

/4/ Когато поради извънредни обстоятелства присъствието във формите на педагогическо взаимодействие в детската градина в училището е преустановено фактически или с акт на компетентен орган, след заповед на министъра на образованието и науката педагогическото взаимодействие в детската градина в училището се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии и с участието на родителите /Чл. 18а ал.1 Нар.5/2016г/

/5/ Директорът на училището уведомява незабавно началника на РУО за преустановяването, за причините за това, както и за преминаването към педагогическо взаимодействие от разстояние в електронна среда." /Чл. 18а ал.2 Нар.5/2016г/

/6/ Педагогическото взаимодействие от разстояние в електронна среда подпомага придобиването на компетентностите по чл.28 ал.2 от Нар.5/2016г, като използваните ресурси се избират от педагогическите специалисти, в съответствие с възрастта на децата./Чл.18а ал.3 от Нар.5/2016г./

/7/ Продължителността на педагогическото взаимодействие с дете от разстояние в електронна среда се определя от педагогическите специалисти в съответствие с възрастта на децата, но не може да надвишава 30 минути дневно. /Чл.18а ал.4 Нар.5/2016г/

/8/ Проследяването на постиженията от осъщественото педагогическо взаимодействие от разстояние в електронна среда се извършва чрез наблюдение от страна на педагогическите специалисти и чрез обсъждане с родителите. /Чл.18а ал.5 Нар.5/2016г/

/9/ В периода на провеждане на педагогическото взаимодействие от разстояние в електронна среда на децата не се пишат отсъствия./Чл.18а ал.6 Нар.5/2016г/

Чл.14. /1/ Децата от подготвителните групи могат да отсъстват могат да отсъстват само по здравословни или по други уважителни причини, удостоверени с документ от компетентен орган, както и по семейни причини. /Чл.10.ал.1 Нар.5/2016г., изм. в сила от 31.05.2024г./

/2/ Отсъствията на децата по ал. 1 по семейни причини е допустимо за не повече от 15 дни за съответната учебна година, но не повече от 10 последователни дни, с писмено уведомяване от родителите. Уведомлението се подава преди отсъствието, а ако това е невъзможно в първия ден от отсъствието на детето от заниманията в подготвителната група. /Чл. 10 ал.2 Нар.5/2016г., изм. в сила от 31.05.2024г./

/3/ Отсъствие на децата от подготвителните групи е допустимо и за времето на ваканциите, определени в училищното образование за съответната година със заповед на министъра на образованието и науката, както и в случаите, когато присъственият образователен процес е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт. /Чл. 10 ал.3 Нар.5/2016г/

Чл.14а. (1) При обявена извънредна епидемична обстановка, когато присъственият образователен процес в детската градина или училището не е преустановен, при наличие на регистрирана 14-дневна заболяемост над 250 на 100 000 души от населението в съответната област децата, записани за задължително предучилищно образование, могат да отсъстват по желание на родителя след писмено уведомяване на директора.

(2) Отсъствията на децата са допустими само за периода, за който в съответната област е регистрирано нивото на заболяемостта по ал. 1.

(3) Отсъствията по ал. 1 са отсъствия по уважителни причини." /Чл. 10а ал.3 Нар.5/2016г/

Чл.15. /1/ **Продължителността на предучилищното образование** във всяка възрастова група е една учебна година - започва на 15 септември и е с продължителност 12 месеца. В случай че 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден. Чл.63,64 ЗПУО

/2/ Учебната година включва учебно и неучебно време. Учебното време през учебната година е в периода от 15 септември до 31 май на следващата календарна година, състои се от учебни седмици и учебни дни. Учебната седмица е с продължителност 5 учебни дни. Чл.12, Нар.5/2016г

/3/ Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Чл.16, Нар.5/2016г

Чл.16./1/ Предучилищното образование в училището се осъществява при **полудневна организация**, която осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа. Чл. 16.ал.1 Нар.5/2016г/

/2/ В полудневна организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време - само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

1. Условия и време за игра и почивка:

ПГ 5 и ПГ 6 годишни - Педагогически ситуации по 30 минути

09.00 - 09.10 ч.	Свободни занимания, почивка
10.40 - 10.50 ч.	Свободни занимания, почивка
11.20 - 11.30 ч.	Свободни занимания, почивка

2. Условия и време за закуска:

ПГ 5 и ПГ 6 годишни - Педагогически ситуации по 30 минути

09.40 - 10.10 ч.	Подкрепителна закуска
------------------	-----------------------

3. Дейности по избор на детето.

/3/ **Приемането и предаването на децата** е в сградата на ПГ на входа на групата или в двора/детска площадка/. Децата се приемат и изпращат лично от учителя на групата и/или хигиенистката на групата и се предават лично на родителите или на писмено упълномощени от тях лица.

/Чл. 16.ал.2 Нар.5/2016г/

07.30 - 08.30 ч.	Прием на децата, дейности по избор на децата, утринно раздвижване
------------------	---

/4/ **Родителите подават декларация** до Директора на училището съдържаща : трите имена на детето, имена на упълномощителя и упълномощените лица, адрес по местоживее и телефон за връзка и на двете страни по декларацията.

Чл.17. /1/**Учебното време** се организира в педагогически ситуации. Броят и продължителността им се определят с ДОС за предучилищното образование/Чл.24 ал.1,2 Нар.5/2016г:

1.за трета възрастова група – 15 + 2 педагогически ситуации;

2.за четвърта възрастова група - 17+ 2 педагогически ситуации.

/2/Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 20 до 30 минути. /Чл.25 Нар.5/2016г/

Чл.17а. /1/**Неучебното време** е времето без педагогически ситуации и времето извън уч. дни.

/2/ Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през неучебното време с обща продължителност не повече от 20 астрономически часа, разпределени в два модула по 30 минути дневно. Директорът на училището, уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на детето. /Нар.ПО Чл.14 ал.5,6/

Раздел III.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 18. /1/ Предучилищното образование създава условия за:

1. цялостно развитие на детската личност;

2. придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование./Чл.28 Нар.5/2016г

/2/ **Компетентностите** по ал. 1, т. 2 са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии, физическа култура. Чл.28 Нар.5/2016г

/3/ За постигането на компетентностите по чл. 28, ал. 2 Нар.5/2016г., както и за постигането на допълнителните компетентности, не се допуска задаването на домашна работа и работа с познавателните книжки в къщи. Чл. 32.Нар.5/2016г

/4/ В предучилищното образование **гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:**

1. интегрирано в обучението по образователните направления;

2. интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

3. като самостоятелно образователно направление, когато иновативна/авторска програмна система предвижда това.

/5/ Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на училището, която се разработва по реда и при условията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование./ чл. 5 Нар.13/2016г /

/6/ Съобразно очакваните резултати по образователните направления по чл. 28, ал. 2 от Нар.5/2016г. по време на учебната година **децата може да участват в организирани прояви, изяви и мероприятия и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции**, които се разрешават от директора на училището по ред и начина, определени в правилника за дейността на училището, провеждането им се контролира от директора. Изисква се информирано писмено съгласие на родител. Редът, начинът и сроковете за уведомяване на родителите, получаването и съхранението на информираното писмено съгласие се определят в ПДУ./Чл. 20а.Нар.5/2016г/

Правила за организиране на мероприятия за извеждане на деца:

В срок до 3 дни преди организиране на мероприятиято се представя за разрешение и Заповед от Директора следния комплект документи:

- Писмено съгласие (декларация по образец) от родител/ настойник;
- Списък за проведения Инструктаж /по образец/;
- Маршрутен лист /по образец/;
- Програма за провеждане на мероприятиято;
- Комплект документи от фирмата превозвач;
- Списък на застрахованите ученици и копие на Застрахователната полица.

Чл. 19. /1/ Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система като част от стратегията за развитието на училището, която се приема с решение на ПС.

/2/ Програмната система е концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел и трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да създава условия за придобиването на компетентностите по всяко от образователните направления по чл. 28, ал. 2 Нар.5/2016г;

2. да отчита спецификата на училището и на групите;

3. да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата.

/3/ В програмната система се включват: ./Чл.29 Нар.5/2016г/

1. подходи и форми на педагогическо взаимодействие;

2. разпределение на формите на педагогическо взаимодействие;

3. тематично разпределение за всяка възрастова група;

4. механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Чл. 20. /1/ Тематичното разпределение по чл. 29 ал.4 т.3 от Нар.5/2016г. осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления по чл.28 ал.2 Нар.5/2016г. и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

/2/ Тематично разпределение се разработва, като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда./ Чл.30 Нар.5/2016г/

Чл. 21. /1/ Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.

/2/ Проследяването на постиженията на децата за всяка възрастова група се определя от учителите и отразява съответствието с очакваните резултати. /Чл. 33.Нар.5/2016г/

/3/ Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. Учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето./Чл. 34.Нар.5/2016г/

/4/ В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио на хартия, което включва данни на детето и всичко, което учителят е решил, че е полезно и необходимо за детето, за да уважи и стимулира неговата уникалност и индивидуалност. Това могат да бъдат резултати от реални практически задачи. Чл.35 ал.1,2 Нар.5/2016г

/5/ За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад в електронен или хартиен вид до директора в края на учебната година. Материалите, становищата и докладът са част от детското портфолио. Отчетеният напредък и препоръките от доклада се отразяват в личното образователно дело на детето./Нар.ПО Чл.14 ал.7/

Чл. 22. /1/ В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група установява готовността на детето за училище Тя отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие. Чл.35 ал.3,5 Нар.5/2016г

/2/ Родителите, които желаят децата им да постъпят в I клас от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето, уведомяват за това директора на училището най-късно до един месец преди края на учебното време. Чл.35 ал.4 Нар.5/2016г

/3/ Училището, издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование, в което се описва готовността на детето за постъпване в I клас, може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.

/4/ Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в I клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една уч. година при условия и по ред, определени в ДОС за приобщаващо образование./Чл.36ал.5 Нар.5/2016г

/5/ При постъпване в I клас родителите задължително предоставят копие от удостоверението за задължително предучилищно образование на директора на съответното училище, ако детето е било включено в задължително предучилищно образование./Чл.36 ал.6 Нар.5/2016г /

Раздел IV.

СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 23. /1/ Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и **сътрудничество с родителите.**

/2/ Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти. /Чл. 37 Нар.5/2016г/

Чл.24. /1/ Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагог. специалисти и родителите създават условия за **постигане на целите** по чл. 5 от ЗПУО, както и за формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене. /Чл. 38 Нар.5/2016г/

/2/ Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището, се осъществяват чрез:

1. индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
2. родителски срещи;

3. присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование. Чл. 39 ал 1 Нар.5/16г
4. Разговори по телефона, включване във вълнбър- групи и домашни посещения
/3/Формите на сътрудничество по чл. 39, т. 3 се определят съвместно от директорите, учителите, другите педагогически специалисти и родителите. /Чл. 40 Нар.5/2016г/
/4/ Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището, се осъществяват при спазване на етичния кодекс на училищната общност.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I.

УЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА – СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ

Чл.25. /1/ Училищната подготовка е съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на ученика в следващ клас, етап и/или степен на образование и свързани с постигане на целите на училищното образование.

/2/ Според съдържанието си училищната подготовка е общообразователна, разширена и се придобива чрез обучение по учебни предмети или модули. /Чл. 75. ЗПУО/

Чл. 26. /1/Общообразователната подготовка обхваща групи ключови компетентности /чл.77,ал.1 ЗПУО/ и се придобива чрез изучаването на общообразователни уч.предмети. Целите, съдържанието и характеристиките на общообразователната подготовка и общообразователните учебни предмети се определят с ДОС за общообразователната подготовка /Чл.77 ЗПУО,Нар.5 / 2015г/

/2/ Обучението за придобиване на общообразователната подготовка по всеки от учебните предмети се осъществява по **учебни програми**, в които се конкретизират: Нар.5 чл.8,9/ 2015г/

1.компетентностите на учениците като очаквани резултати от обучението за класа;

2.определят целите на обучението;

1.учебното съдържание;

2.резултатите от обучението за съответния общообраз. учебен предмет в съответния клас.

/3/ Учителят самостоятелно планира дидактическата си работа за практическото изпълнение на заложените цели на обучението и за постигане на очакваните резултати в съответната учебна програма за придобиване на общообразователната подготовка в съответствие с предвидените учебни часове по учебен план. /Нар.5 / 2015г/ чл.9а/1/

/4/ Планирането има съществена роля за ритмичното усвояване на учебното съдържание по съответния учебен предмет за даден клас и за осъществяване на съответстващите учебни дейности, свързани с преподаване на нов учебен материал, упражнения, преговор, както и за гарантиране на изпълнението на цялата учебна програма. /Нар.5 / 2015г/ чл.9а/2/

/5/ Разпоредбите на ал. 3 и 4 се прилагат и при дидактическата работа на учителя за придобиване на разширена или на допълнителна подготовка. /Нар.5 / 2015г/ чл.9а/3/

Чл.27. /1/ За учениците, които се обучават по **индивидуални учебни планове**, се утвърждават индивидуални учебни програми въз основа на учебните програми по чл.78 от ЗПУО. Индивидуалните учебни програми се утвърждават от директора по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие за учебния план. Структурата, условията и редът за утвърждаване на индивид. учебни програми се определят с ДОС за приобщаващото образование. /чл.79 от ЗПУО/.

Чл. 28. /1/**Разширената подготовка** обхваща компетентности, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общообразователната подготовка.

/2/ Придобива чрез изучаване на общообразователни учебни предмети по чл. 77, ал. 2 ЗПУО, предвидени за изучаване в процеса на училищното образование, както и на учебни предмети по чл. 76, ал. 1, 3, 4 и 5 от ЗПУО.

/3/ Учебните предмети, чрез които се придобива разширената подготовка се определят с училищния учебен план в зависимост от интересите на учениците и възможностите на училището.

/4/ Съдържанието на разширената подготовка по съответния учебен предмет за съответния клас, с изключение на уч. предмети по чл. 76, ал. 1,2,3,4 ЗПУО, се определя с учебни програми, утвърдени от директора на училището. /Чл. 82./4/ ЗПУО/

Чл. 29. /1/ В училищното образование **гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование** се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка и се осъществяват:

1. в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
2. в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
3. в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на /Нар.13/2016г чл.6/

Чл. 30а. /1/ Гражданското, здравното, екологичното и интеркулт. образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания по чл.14,ал.2/Нар.13/2016г./се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти по **тематични области, свързани със:**

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
4. военното обучение и защитата на родината;
5. безопасността и движението по пътищата;
6. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
7. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
8. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
9. превенция и противодействие на корупцията.
10. електронното управление и медийната грамотност.

/2/ Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.

/3/ За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва, а директорът утвърждава годишен план при съобразяване с тематичните области по ал. 1.

/4/ В годишния план се определя броят на часовете по теми и дейности според интересите и възрастта на учениците и с тяхно участие.

/5/ За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики ПС може да определя приоритетни тематични области по ал. 1 съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците.

/6/ Обучението по отделни тематичните области може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител. /Нар.13/2016г чл.11/

Чл. 30б. /1/Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси **в рамките на целодневна организация на учебния ден** се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интер - дисциплинарния комплекс по чл. 3от Нар.13/2016г

/2/ Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година. /Нар.13/2016г чл.11,12/

Чл.31. /1/ Учителят самостоятелно планира дидактическата си работа за практическото изпълнение на заложените цели на обучението и за постигане на очакваните резултати в съответната учебна програма за придобиване на общообразователната подготовка в съответствие с предвидените учебни часове по учебен план. /Нар.13/2016г чл.14 ал.4/

/2/ Планирането има съществена роля за ритмичното усвояване на учебното съдържание по съответния учебен предмет за даден клас и за осъществяване на съответстващите учебни дейности, свързани с преподаване на нов учебен материал, упражнения, преговор, както и за гарантиране на изпълнението на цялата учебна програма.

- /3/ Разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат и при дидактическата работа на учителя за придобиване на разширена подготовка. Чл. 9а. Нар.10/2015г
- /4/ Изискванията за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование, за общообразователната подготовка и за профилираната подготовка по направленията по гражданско образование; по здравно образование; по екологично образование; по интеркултурно образование. /Нар.13/2016г чл.14, ал.1,2/

Чл.31а. /1/Обучението на учениците в средното образование осигурява усвояване на знания и придобиване на умения, свързани със защитата на родината, както и за мисиите и задачите на въоръжените сили.

/2/ Обучението на учениците се провежда при условията и по реда на наредбата и в съответствие с разпоредбите на Закона за резерва на въоръжените сили на Република България и Закона за предучилищното и училищното образование. /Нар.за защита на отечесвото/2023г чл.2,

/3/ **Съдържанието на обучението на учениците в десети клас** в първи етап за придобиване на средно образование е с тематична насоченост:

- усвояване на знания и придобиване на умения, свързани със защита на Родината;
- същност и съдържание на граждански – военните отношения;
- оказване на помощ на населението от въоръжените сили при кризи от военен характер;
- оцеляване при откриване на невзривени боеприпаси, както и оказване на съдействие от
- въоръжените сили на органите за сигурност в борбата им срещу разпространяване на оръжия за
- масово унищожение, незаконен трафик на оръжие и тероризъм
- защита на населението и критичната инфраструктура и участие на въоръжените сили в
- спасителни и евакуационни дейности /Чл.6/ Нар.за защита на отечесвото

/4/ Обучението на учениците в училищата, осъществяващи обучение в средна степен на образование, се провежда в присъствието на класния ръководител от военнослужещи или цивилни служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и българската армия, преминали подготовка по чл. 10 за обучение на ученици. /Чл.8/ Нар.за защита на отечесвото

/5/ Директорът на училището заявява броя на паралелките в X клас, предоставя извадки от седмичните разписания, в които е предвидино да се провежда обучението по чл.6 от Наредбата и ежесечно изпраща справки до Военно окръжие. /Чл.7, 12/ Нар.за защита на отечесвото

Раздел II.

УЧЕБЕН ПЛАН

Чл. 32. /1/**Учебният план** разпределя учебното време между учебните предмети или модули за придобиване на училищната подготовка и обхваща:

1.В **задължителните учебни часове** се осъществява обучение за придобиване на общообразователната подготовка в съответствие с ДОС за общообразователна подготовка чрез учебните предмети, предвидени за изучаване в съответния клас, а в паралелките за професионална подготовка – и общата професионална подготовка:

- В паралелките за професионална подготовка, часовете, предвидени в рамковите учебни планове за придобиване на обща професионална подготовка, **може** да се разместват класовете от средната степен за сметка на часовете, предвидени за придобиване на отраслова и/или специфична професионална подготовка, при запазване на общия брой учебни часове в раздели А и Б за всеки отделен клас. /Нар.4/2015г/Чл.5 ал.6 /
- В основната степен на образование учебните предмети, изучавани в задължителните учебни часове, както и разпределението на учебното време между тях по класове и етапи са едни и същи за всички видове училища. Чл.6 Нар.4/2015г/

2.В **избираемите учебни часове** се осъществява обучение за придобиване на разширена подготовка по общообразователни учебни предмети, включени в раздел А **/задълж.уч.часове/** на

учебния план. Учебните предмети, чрез които се придобива разширената подготовка в училището се определят с училищния учебен план в зависимост от интересите на учениците и възможностите на училището. /ЗПУО Чл. 87,88,89; чл.5,8 Нар.4/2015г/

Чл.33. /1/ **Училищният уч. план** се утвърждава за всяка уч. година за всяка паралелка./Чл. 96 ЗПУО/ /2/ Структурата на училищния учебен план се определя с ДОС за учебния план:/чл.14 Нар.4/2015г/

1. Посочва уч. година, за която се прилага, формата на обучението и организацията на учебния ден.
2. Задължителните учебни предмети, седмичния и годишния брой на учебните часове.
3. Определя избираемите учебни предмети, седмичния и годишния брой часове по всеки от тях.
4. Чуждият език, определен за изучаване по общообразователния учебен предмет чужд език в училищния учебен план в първия от класовете от степенята, от който започва изучаването му, не може да се променя в училищния учебен план за същата паралелка в следващите класове от основната степен на училищното образование.

5. Конкретизират модулите за осъществяване на спортни дейности.

6. За организиране и провеждане на спортни дейности за всяка учебна седмица за всеки клас в училищния учебен план се предвижда по един учебен час, който е извън часовете, определени в рамковите учебни планове - може да се осъществява в блок от часове в зависимост от спецификата на проблематиката и от потребностите на учениците от паралелката. Организирането и провеждането на спортни дейности се осъществява от педагогически специалисти в областта на ФВС с проф. квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт. /Чл.92 ал.1,3,4 ЗПУО/

7. Всяка учебна седмица извън часовете, определени в рамковите учебни планове се включва и по един учебен час на класа, който се използва за последователно развитие на класа, за патриотично възпитание и за изграждане на граждански компетентности. /Чл.92 ал.2 ЗПУО/

8. Утвърждава се за всяка учебна година за всяка паралелка /Чл.94 ЗПУО, Чл.14 Нар.4/2015г/

/3/ Училищният учебен план се разработва в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училището, като за тази цел всяка учебна година училището предлага списък с учебни предмети за всеки един от класовете, от които учениците и техните родители/настойници посочват избраните от тях учебни предмети чрез попълване на заявления в края на предходната уч. година или преди постъпването на ученика в училището.

/4/ Училищният учебен план се приема с решение на ПС и след съгласуване с общественния съвет към училището при условията и по реда на чл. 269, ал.2, 3 от ЗПУО се утвърждава от директора на училището и не може да се променя през учебната година. /Чл.94, ал.4 ЗПУО; Чл.17 Нар.4/2015г/ в сила от 2020г

Чл. 34. /1/ **Индивидуален учебен план** се разработва за обучение на отделен ученик в определен клас въз основа на съответния училищен учебен план.

/2/ Индивидуален учебен план се разработва за:

1. **ученици в индивидуална форма на обучение;**

2. **учениците със СОП**, които се обучават в дневна, комбинирана форма на обучение;

3. учениците с изявени дарби, които се обучават в комбинирана форма.

/3/ В случаите по ал. 2, т. 1 индивидуален учебен план може да се разработва за два последователни класа в рамките на една учебна година, когато ученикът желае по семейни причини да завърши обучението си в други срокове. Чл.20 Нар.4/2015г/

Чл. 34а. /1/ **В индивидуалния учебен план се допуска:** Чл.147 Нар. ПО/2017г

1. отсъствие в раздел А на учебния предмет физическо възпитание и спорт, когато обучението на ученика по него е невъзможно и това е доказано с медицински документ;

2. отсъствието в раздел А и/или в раздел Б на учебни предмети, когато обучението на ученика по тях е невъзможно и въз основа на медицински документ екипът за подкрепа за личностно развитие е препоръчал съответните предмети да не се изучават – за учениците със специални образователни потребности;

4. намален брой учебни часове по един, повече или по всички учебни предмети, като намаляването в основната степен на образование **не може да бъде повече от 50 %**. Чл.21 Нар.4/2015г/

5. Индивидуалният учебен план за учениците със сензорни увреждания може да включва и раздел Г – уч. часове, предвидени за изучаване на специалните учебни предмети. /Чл.95, ал.3 ЗПУО;

/2/ **В пояснителни бележки към индивидуалния учебен план се определят:**

1. място за провеждане на обучението – в училище, в център за подкрепа за личностно развитие, в домашни или в болнични условия;
2. календарен график на обучението по дати и часове;
3. специфичните методи на обучение, включително формите и методите за проверка и оценка, когато има такива специфики. Чл.22 Нар.4/2015г.;
4. учебните предмети от индивидуалния учебен план, по които ще бъдат изготвени индивидуални учебни програми.

/3/ Индивидуалният учебен план се разработва за учебна година. чл.147 Нар. за ПО/2017г

/4/ Индивидуалният учебен план **при индивидуална форма на обучение** се разработва по реда на ДОС за организацията на дейностите в училищното образование, а индивидуалният учебен план **за ученици със СОП** – по реда на ДОС за приобщаващото образование. Чл.23 Нар.4/2015г.; Чл.146 Нар. ПО

/5/ Структурата на индив.учебен план се определя с ДОС за приобщаващото образование/Чл. 96 ЗПУО

/6/ Индивидуалният учебен план се обсъжда и приема от ПС и се утвърждава от директора на училището. Чл.23 Нар.4/2015г. Изпълнението му се контролира ежемесечно от РУО. Чл.95 ЗПУО/

Чл. 35 /1/ За обучението по всеки предмет от индивидуалния учебен план ЕПЛР разработва въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика **индивидуална учебна програма**, която се утвърждава от директора на училището. /Чл.95 ал.7 ЗПУО/

/2/ Индивидуалната учебна програма по ал.1 за учениците със СОП се разработва въз основа на рамкови изисквания, определени с ДОС за приобщаващото образование. /Чл.95/8/ЗПУО/ и Чл.21 Нар.4/2015г. ДВ бр. 38 от 24.04.2026г./

/3/ **Всяка индивидуална учебна програма съдържа:**

1. кратко представяне на учебната програма;
2. очаквани резултати от обучението по учебния предмет в края на класа за постигане на компетентностите - знания, умения и отношения, в съответствие с индивидуалните потребности и възможности на ученика;
3. учебно съдържание (теми, компетентности, очаквани резултати от обучението, нови понятия);
4. препоръчително процентно разпределение на задължителните учебни часове за годината;
5. специфични методи и форми за оценяване на постиженията на учениците;
6. дейности за придобиване на ключови компетентности, както и за развитие на социални и полезни умения за самостоятелен и независим живот. Чл. 148.Нар.ПО/17г.

/4/ Индивидуалните учебни програми на учениците със СОП се разработват въз основа на ДОС за общообразователната подготовка, съобразени са с учебните програми по общообразователните учебни предмети, с учебните програми по специалните учебни предмети - за ученици със сензорни увреждания, и с учебните програми по учебните предмети и са в съответствие с индивидуалните потребности и възможности на всеки ученик. Чл. 149.Нар.ПО/17г.

/4/ Индивидуалните учебни програми на учениците с нарушено зрение и множество увреждания се разработват в съответствие с учебното съдържание по общообразователните учебни предмети и са съобразени с индивидуалните потребности и възможности на учениците. Чл. 154.Нар. ПО/17г

Чл. 36. /1/ Всеки има право да завърши определен клас по училищния учебен план, по който е започнал да се обучава в същото училище.

/2/ Лицата, прекъснали обучението си, продължават по училищния учебен план, действащ през учебната година, от която обучението продължава. /Чл. 97.ЗПУО/

/7/ Родителят се запознава с индивидуалния учебен план и индивидуалните учебни програми, като при поискване му се предоставя копие от тях. Чл. 151.Нар. ПО/17г.

Раздел III.

ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ

Чл. 37. /1/ Училищното образование се организира в **последователни класове**.

/2/ Класовете се означават с **римски цифри във възходящ ред**. /Чл. 98.ЗПУО/

Чл.38. /1/ Учениците, записани за обучение в даден клас в дневна или комбинирана форма на обучение, в зависимост от броя им, се организират в **паралелки или групи**.

/2/ Паралелките от един клас се обозначават с буквите на българската азбука след номера на класа.

/3/ В зависимост от особеностите на уч. предмет или модул паралелката може да се дели на групи или да се организират сборни групи от различни паралелки от един клас или от различни класове.

/4/ Когато в един и същ клас са записани ученици с различна етническа принадлежност, не се допуска обособяването им в паралелки въз основа на етническата им принадлежност.

/5/ Не се допуска обособяването в паралелки или групи на ученици със СОП, които се обучават интегрирано по индивидуален учебен план.

/6/ При условията на ЗПУО за ученик от паралелка **може** да се организира и индивидуално обучение по отделен учебен предмет или модул. /Чл. 99 ЗПУО/

Чл. 39 /1/ **Условията и редът за определяне на броя** на паралелките в училището, броя на учениците в тях, деленето на паралелките на групи, както и за организиране на индивидуално обучение на ученик от паралелка се определят с ДОС за финансирането на институциите и в съответствие с ДОС за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на училищата. /Чл. 100 ЗПУО/

Чл. 39а. Педагогическият съвет на училището избира за учебната година спортните дейности. До 30 юни учениците подават писмено заявление до директора на училището за избор на спортните дейности, в които ще участват през следващата учебна година, от определените от ПС. Учениците, които постъпват в училище след 30 юни, подават писмено заявление до директора на училището за избор на спортните дейности, в които ще участват през учебната година, при записването им в училището. /Нар.10/2016г.Чл.28/

Раздел IV.

УЧЕБНО И НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ

Чл. 40 /1/ Училищното образование се организира в **учебни години**, които включват учебно и неучебно време. /Нар.10/2016г.Чл.2 ал.1/

/2/ **Уч.година** включва уч. срокове, учебни седмици, учебни дни и учебни часове и ваканции. /Чл.3

/3/ Учебната година е с продължителност 12 месеца и започва на 15 септември. В случай че 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден. /Нар.10/2016г.Чл.2 ал.2/

/4/ **Учебното време за самостоятелната форма** се организира от училището чрез изпити и от ученика, който се подготвя самостоятелно за тях. /Нар.10/2016г.Чл.3 ал.2/

/5/ **Учебните срокове** и тяхната продължителност, продължителността на учебната седмица, продължителността на учебните часове, както и ваканциите се определят с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование. /Чл. 101.ЗПУО; Нар.10/2016г.Чл.4, 5 изм. в сила от 20.06.2025г., и от 01.07.2026 г. /

/6/ **Пет учебни дни от учебното време в дневна форма на обучение в класовете от I до III** включително **задължително** се използват за проектни и творчески дейности, които се реализират в учебните часове от учебния план. Учебните дни за проектни и творчески дейности може да се планират като последователни в рамките на една учебна седмица или в отделни непоследователни учебни дни. /Нар.10/2016г.Чл.3 ал.3/

/7/ **Учебното време в дистанционните учебни часове** включва времето за провеждане на урок в електронна среда и за взаимодействие между учителя и ученика по време или извън урока. /Нар.10/2016г.Чл.3 ал.4/

Чл. 40а /1/ **Броят на учебните седмици в една учебна година** и разпределението им по класове се определят с ДОС за учебния план /Чл.4 Нар.4/2015г/

1. 32 учебни седмици – от I до III клас включително;

2. 34 учебни седмици – от IV до VI клас включително;

3. 36 учебни седмици – VII, VIII, IX, X клас включително.

Чл. 41. Организацията на учебния ден е полудневна и целодневна. /Нар.10/2016г.Чл.16, ал.17/

Чл. 41а. /1/ Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците от I, II, III, IV, V, VI клас при желание на родителите. /Нар.10/2016г.Чл.18/

/2/ Условията и редът за организиране и провеждане на полудневната и целодневната организация на уч.ден се определят с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование. /Чл. 102.ЗПУО/

При тази организация се съчитават: задължителните учебни часове; форми на самоподготовка /Чл.25 Нар.10/2016г/; занимания по интереси / I- IV клас, V-VI клас/ /Чл.26 Нар.10/2016г/; организиран отход и физическа активност./Чл.24 Нар.10/2016г/.

/3/ **Организацията на дейностите в целодневната организация се определя в училищна програма.** В срок до 15 септември ПС на училището приема и директорът утвърждава седмичния и дневния брой часове за групите за всяка от дейностите от целодневната организация на учебния ден и съчитаването им в седмичното разписание с учебните часове от училищния учебен план./Нар.10/01.09. 2016 Чл.19/

/4/ При целодневната организация на учебния ден учебните часове от седмичното разписание се провеждат в самостоятелен блок до обяд или след обяд, а дейностите по самоподготовка, по организиран отход и физическа активност и заниманията по интереси се провеждат съответно след обяд или преди обяд. /Чл. 27.Нар.10/2016г./

Чл. 41б. Организиране и провеждане на учебния час за спортни дейности

/1/ Педагогическият съвет на всяко училище съобразно възможностите на училището избира за учебната година спортните дейности от определените по чл. 92, ал. 1 ЗПУО.

/2/ До 30 юни учениците подават писмено заявление до директора на училището за избор на спортните дейности, в които ще участват през следващата учебна година, от определените от педагогическия съвет по ал. 1.

/3/ Учениците, които постъпват в училище след 30 юни, подават писмено заявление до директора за избор на сп.дейности, в които ще участват през уч. година, при записването им в училището.

/4/ Въз основа на избраните спортни дейности учениците могат да се разпределят и в групи.

/5/ Броят на групите по сп.дейности не може да бъде по-голям от броя на паралелките.

/6/ Не се допуска промяна на броя на групите и на вида спортни дейности по време на уч.година.

/7/ Организирането и провеждането на спортните дейности по ал. 1 се осъществяват от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт.

/8/ При разпределението на учебните часове по спортни дейности за съответната учебна година директорът определя със заповед в срок до 15 септември учител и/или треньор, времето и мястото за провеждането им по паралелки или групи. /Чл. 28.Нар.10/2016г./

Чл. 41в. (1) Учебният час за организиране и провеждане на спортни дейности не може да се провежда в събота или неделя освен в случаите, в които тези дни са обявени за учебни дни.

(2) Редът и условията на провеждането на учебния час за спортните дейности в спортните училища по ал. 2 е съобразно изискванията, определени в наредбата, издадена от министъра на младежта и спорта на основание чл. 23, ал. 11 от Закона за физическото възпитание и спорта. /Чл. 29.Нар.10/2016г./

Чл. 42. /1/ Учебният ден включва учебни часове и почивки между тях.

/2/ Продължителността на учебните часове и почивките между тях се определят с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл.42а. /1/ Седмичното разписание се разработва в съответствие с изискванията на наредба на министъра на здравеопазването и се утвърждава от директора на училището не по-късно от 3 дни преди започване на всеки учебен срок. В седмичното разписание извън броя на учебните часове се включва и часът на класа. /Нар.10 /2016г.Чл. 11 ал.2/

/2/ При синхронно обучение от разстояние в електронна среда дистанционните учебни часове следват утвърденото седмично разписание. /Нар.10 /2016г.Чл. 11,т.6/

/3/ При несинхронно обучение от разстояние в електронна среда директорът оповестява на електронната страница на училището график за дистанционните учебни часове и за текущата обратна връзка и оценяването. /Нар.10 /2016г.Чл. 11,т.7/

/4/ За определен учебен ден директорът на училището може със заповед да определи различно от утвърденото седмично разписание разпределение на учебните часове. /Нар.10 /2016г.Чл. 12/

Чл.42б. /1/ Продължителността на учебния час за всички видове подготовка е:

1. 35 минути - в I и II клас;

2. 40 минути – от III до VII клас;

3. 45 минути – от VIII до X клас и по учебна практика

4. 60 минути – производствена практика /Нап.10 /2016г.Чл. 7.ал.9/

/2/ **Продължителността на дистанционния учебния час** за всички видове подготовка при синхронно обучение от разстояние в електронна среда не може да надвишава:

1. 20 минути - в началния етап;

2. 30 минути - в прогимназиалния етап;

3. 40 минути - в гимназиалната степен. /Нап.10 /2016г.Чл. 7.ал.6/

/3 / **При несинхронно обучение от разстояние в електронна среда** времето за дистанционните уч. часове не може да надвишава продължителността на часовете от дневното разписание. /Чл. 7.ал.7/

/4/ Продължителността на учебния час е 35 минути за ученици със СОП, които се обучават интегрирано по индивидуален учебен план. /Нап.10 /2016г.Чл.7.ал.8 т.3/

Чл. 42в. /1/**При непредвидени и извънредни обстоятелства** продължителността на всеки учебен час по чл. 42 може да бъде намалена до 20 минути от директора на училището със заповед.

/2/ В случаите и по реда на ал. 1 директорът може да намалява и продължителността на часовете за самоподготовка, занимания по интереси и дейностите по отход и физическа активност при целодневна организация на учебния ден.

/3/В случаите по ал. 1 и 2 директорът на училището уведомява началника на РУО до края на учебния ден, за който се отнася намалението, и създава организация за уведомяване на родителите на учениците. /Нап.10 /2016г.Чл. 8/

Чл.42г. /1/Общият брой задължителни и избираеми учебни часове за една учебна седмица не може да е по-малък от 22 и не по-голям от 32 учебни часа.

/2/ Конкретният **брой задължителни и избираеми учебни часове по класове** се определя с ДОС за учебния план. /Чл. 103.ЗПУО; Нап.4/2015г.чл.3/

1. 22 учебни часа – в I клас;

2. 23 учебни часа – във II клас;

3. 27 учебни часа – в III и в IV клас клас;

4. 32 учебни часа – в V - X клас.

Чл.42д. /1/След всеки учебен час се осигурява **почивка** на учениците.

/2/ Почивките между учебните часове в училището се определят от директора и са с продължителност не по-малко от 10 и не повече от 30 минути. Директорът на училището осигурява за учениците поне една почивка не по-малка от 20 минути.

/4/ Последователни учебни часове може да се организират **без почивка** по решение на ПС на по:

- учебна практика в паралелките за придобиване на професионална квалификация, но не повече от три последователни учебни часа;

- разширена подготовка в гимназиална степен, но не повече от два последователни уч. часа;

/5/ Последователни учебни часове с почивка между тях може да се организират по решение на ПС на училището и като временна мярка, но за не повече от два учебни часа, с цел осигуряване на почивка по различно време на учениците от различните паралелки и за ограничаване на контактите и струпването между тях. Почивките между учебните часове е часове е 5 минути. /Нап.10 /2016г.Чл. 9/

Чл.42е. /1/Началото на учебния ден, продължителността на часовете и на почивките между тях, както и продължителността на дейностите при целодневна организация на учебния ден определят дневното разписание на училището **и се оповестяват на електронната страница на училището.**

/2/ Дневното разписание на училището може да се промени при синхронно обучение от разстояние в електронна среда. /Нап.10 /2016г.Чл. 10/

Чл. 43. /1/ За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед не по-късно от две седмици преди началото на учебната година/Чл. 104.ЗПУО/:

- началото и края на **ваканциите**, с изключение на лятната;

- неучебните дни

- началото и края на втория учебен срок.

Чл. 43а.Сесиите, организирани за учениците в СФО:

- първа сесия - м. ноември-декември

- втора сесия – м.февруари-март;

- трета сесия – м. юни-юли.

/3/ През учебната година учениците ползват есенна, коледна, междусрочна, пролетна и лятна ваканция. /Чл.14 Нар.10/01.09./

Чл. 43б. /1/ Съобразно очакваните резултати от обучението по отделните учебни предмети по време на учебната година **учениците може да участват в организирани прояви, изяви и мероприятия** и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма. /Нар.10 /2016г.Чл. 15 ал.1/

/2/ Редът и начинът на организиране на посещенията на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции се определят в правилника за дейността на училището, а провеждането им се контролира от директора. /Нар.10 /2016г.Чл. 15 ал.2/

/3/ Посещението и/или участието в прояви, изяви и мероприятия, организирани от други институции и провеждани в населеното място на училището, се разрешават от директора на училището по реда и начина, определени в ал. 2. . /Нар.10 /2016г.Чл. 15 ал.3/

/4/ За всички дейности по организирано извеждане на ученици от населеното място на училището се изисква информирано писмено съгласие на родител. /Нар.10 Чл. 15 ал.4/

Процедура за организиране на мероприятия, извън чл.79, ал.5 от Закона за туризма:

В срок до **3** дни преди организиране на мероприятиято се представя за разрешение и Заповед от Директора следния комплект документи:

- В рамките на града

- Писмено съгласие (декларация по образец) от родител/ настойник

- Списък за проведения Инструктаж по образец

- Маршрутен лист по образец

- Извън града

- Писмено съгласие (декларация по образец) от родител/ настойник

- Списък за проведения Инструктаж по образец

- Програма за провеждане на мероприятиято

- Комплект документи от фирмата превозвач

- Списък на застрахованите ученици и копие на Застрахователната полицата.

/5/ 1. Съобразно очакваните резултати от обучението по отделните учебни предмети по време на учебната година учениците може да участват в организирани прояви, изяви и мероприятия и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.

2. Редът и начинът на организиране на посещенията на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции се определят в правилника за дейността на училището, а провеждането им се контролира от директора.

- за учениците от IV до X клас не повече от 5 учебни дни за паралелка;

- за учениците от I до III клас - пет дни за проектни и творчески дейности/чл. 40 от ПДУ, ал. 6./

3. Посещението и/или участието в прояви, изяви и мероприятия, организирани от други институции и провеждани в населеното място на училището, се разрешават от директора на училището по реда и начина, определени в т. 2.

4. За всички дейности по организирано извеждане на ученици от населеното място на училището се изисква информирано писмено съгласие на родител. Редът, начинът и сроковете за уведомяване на родителите, получаването и съхранението на информираното писмено съгласие се определят в правилника за дейността на училището.

/6/ Туристическите пътувания през учебно време се планират и с образователни и възпитателни цели и задачи. /Нар.10 /2016г.Чл. 15а ал3.т.1-5/

Чл. 44. Неучебното време включва:

/1/ Официалните празници по чл. 154, ал. 1 от Кодекса на труда;

/2/ Ваканциите;

/3/ Неучебни дни при условията и по реда на чл. 105, ал. 1, 3, 4 и 5 ЗПУО. / Чл.13 Нар.10/2016г./

1. Учебни дни може да се определят за неучебни или неучебни дни – за учебни, със заповед на министъра на образованието и науката.
2. Когато официалните празници по чл.154, ал. 1 от Кодекса на труда, с изключение на Великденските празници, съвпадат със събота и/или неделя, първият или първите два работни дни след тях са неприсъствени. Неприсъствените дни са неучебни за учениците.
3. В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на РУО може да обявява до 3 учебни дни за неучебни в една учебна година за училища от общината.
4. Директорът на училището, след решение на ПС, може да обявява до 3 учебни дни в една учебна година за неучебни, но присъствени, за което уведомява началника на РУО.
- /4/ Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт. /Чл. 105.3ПУО/

Раздел V.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 45. /1/ Форми на обучение в училището са:

- дневна,
- индивидуална,
- комбинирана,
- самостоятелна.

2/ Изборът на формата на обучение за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните – от учениците със съгласието на техните родители. /Чл.31/Нап. 10/2016г/

3/ **Формата на обучение се препоръчва от екипа за подкрепа за личностно развитие за:**

1. ученик, ненавършил 16 г. и възрастта му надхвърля с повече от 3 год. възрастта за този клас;
2. лице, навършило 16 години, което постъпва за първи път в училище;
3. лице, прекъснало обучението си за повече от 3 последователни учебни години;
4. лице, което не може успешно да завърши един и същ клас повече от 3 учебни години;
5. ученик със специални образователни потребности. /Чл. 107 ЗПУО/

/4/ Препоръката се изготвя след оценка на потребностите от обучение на лицето и при осигуряване защита на интересите на останалите ученици от паралелката /Чл. 106 ЗПУО/

/5/ При препоръка по ал.3, която предлага промяна от дневна в индивидуална форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, регионалният екип по чл. 190, ал. 1 от ЗПУО. извършва допълнителна специализирана оценка и изразява становище относно потвърждаване или отхвърляне на препоръката. Окончателният избор за формата на обучение се прави от ученика или родителя при условията на чл. 12.

/6/ Обучението в дневна форма се организира в паралелки и групи.

/7/ Обучението в самостоятелната и индивидуална форма се организира за отделен ученик. /Чл. 108 ЗПУО/

/8/ Обучението в комбинираната форма се организира в паралелки и в групи, а за отделни учебни предмети - за отделен ученик.

Чл.46. /1/ **Дневната форма** на обучение се организира за паралелки или групи в учебни часове през учебния ден и включва обучението на учениците по учебни предмети или модули.

/2/ В дневната форма на обучение се организират и дейностите по целодневна организация на учебния ден, спортните дейности и часът на класа. /Нап.10 /2016г.Чл.33/

/3/ ПС, съобразно възможностите на училището, избира за учебната година спортните дейности.

1.1 До 30 юни учениците подават писмено заявление до директора на училището за избор на спортните дейности, в които ще участват през следващата учебна година. Учениците, които постъпват в училище след 30 юни, подават писмено заявление до директора на училището за избор на сп. дейности, в които ще участват през учебната година, при записването им в училището.

1.2 Въз основа на избраните спортни дейности учениците могат да се разпределят и в групи. Броят на групите по сп. дейности не може да бъде по-голям от броя на паралелките за съответния клас.

1.3 Организирането и провеждането на спортните дейности се осъществяват от педагогически

специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт.

1.4 Директорът определя със заповед в срок до 15 септември учител и/или треньор, времето и мястото за провеждането им по паралелки или групи. /Нар.10 /2016г.Чл.28/

Чл. 47. /1/ В индивидуална форма може да се обучават:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. ученици с изявени дарби;

4. ученици със СОП при условията на чл. 45 ал.5 от ПДУ /чл.107, ал. 4 ЗПУО/;

5. учениците в случаите по чл. 45 ал.3т.1-4 от ПДУ /чл. 107, ал. 2, т. 1-4. ЗПУО/

/2/ Индивидуалната форма включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

/3/ Обучението се осъществява по индивидуален учебен план по чл.34 от ПДУ/чл. 95от ЗПУО/.

/4/ Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 1, т. 1, когато ученикът не може да посещава училището, учебните часове се организират в домашни или болнични условия, а в случаите по ал. 1, т. 4 – и в център за подкрепа за личностно развитие.

/5/ По преценка на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и на лекуващия лекар и след консултация с родителя, когато ученик е настанен в болница, обучението в индивидуалните учебни часове се осъществява от:

1. болнични учители, назначени към училище и/или център за подкрепа за личностно развитие; училището и центърът за подкрепа за личностно развитие се определят от началника на РУО на територията на областта, на която се намира болницата;

2. училището и/или центъра за подкрепа за личностно развитие, в които ученикът се обучава – когато са в същото населено място, в което е болницата;

3. училище извън случаите по т. 2, определени от началника на РУО на територията на областта, на която се намира болницата./Чл.111 ЗПУО; /Нар.10 /2016г.Чл.36/

Чл. 48. /1/ Комбинирана форма на обучение включва обучение при условията и по реда на дневна форма и индивидуално обучение по един или няколко учебни предмета от училищния или индивидуалния учебен план.

/2/ Обучението в комбинирана форма се извършва по училищния учебен план или по индивидуален учебен план – за ученици със СОП и за ученици с изявени дарби.

/3/ Комбинирана форма на обучение може да се организира за:

1. ученик със специални образователни потребности;

2. ученик с изявени дарби;

3. ученик в класовете от основната степен на образование, преместен в училище, в което не се изучава чуждият език, който ученикът е изучавал преди преместването си, при условие че в населеното място няма училище от същия вид, в което този език да се преподава;

4. ученик в VII клас, преместен в училище, в което не се изучава учебен предмет от разширената подготовка, който ученикът е изучавал преди преместването си, ако преместването се извършва след началото на втория учебен срок.

/4/ В случаите по ал. 3, т. 3 и 4 вместо чуждия език или съответния учебен предмет от разширената подготовка, предвиден в училищния учебен план, се организира индивидуално обучение по чуждия език или по учебния предмет, който ученикът е изучавал преди преместването си.

Индивидуалното обучение се осъществява от друго училище – по реда на чл. 113, ал. 4, 6 и 7, или от приемащото училище – по реда на чл. 112, ал. 3 и 4.

/5/ В случаите по ал. 3, т. 1 индивидуалното обучение може да се осъществява по един или по няколко учебни предмета. Индивидуалното обучение се осъществява от училището – по реда на чл. 111, ал. 2 – 5, или от друго училище – по реда на чл. 113, ал. 4, 6 и 7.

/6/ В случаите по ал. 3, т. 2 индивидуалното обучение се осъществява по един или няколко учебни предмета, по които ученикът е показал трайни способности и постижения, надвишаващи

постиженията на неговите връстници. Индивидуалното обучение се осъществява от училището по реда на чл. 111, ал. 2 – 5. /Чл. 114 ЗПУО, Нар.10 /2016г.Чл.39/

Чл. 49. /1/ В самостоятелна форма може да се обучават:

1. ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма;
2. ученици в задължителна уч.възраст–по желание на ученика/родителя, по реда на чл.12,ал.2от ЗПУО;
3. лица, навършили 16 години.

/2/ Самостоятелната форма включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

/3/ При самостоятелна форма на обучение се прилага училищ. учебен план за дневна форма.

/4/ Учениците по ал.1,т.2, които се обучават в самостоятелна форма по желание на родителите и не постигнат необходимите компетентности в съответния клас, продължават обучението си при спазване на изискванията на ЗПУО в друга форма на обучение по чл. 106 от ЗПУО, препоръчана от екипа за подкрепа за личностно развитие.

/5/ СФО за учениците по ал.1, т.2 се организира след решение на експертна комисия, създадена към регионалното управление на образованието.

/6/ За провеждането и организацията на СФО за учениците по ал.1,т.2 в съответствие с изискванията на ЗПУО се осъществява контрол на всеки учебен срок от експертната комисия към РУО. В комисията задължително участва представител на Агенцията за социално подпомагане. /Чл. 112 ЗПУО; Чл.37 Нар.10/2016

Чл. 50. /1/ Условието и редът за организиране и провеждане на изпитите в СФО се определят със заповед на директора на училището. За записване в СФО или за промяна на формата на обучение ученикът подава заявление до директора на училището по реда на чл. 12, ал. 2 ЗПУО./Чл.31,ал.4 Нар.10/01.09.16/

/2/ Изпитите по учебните предмети от училищния учебен план са организирани в сесии, чийто брой през учебната година се определя в правилника за дейността на училището./Чл.37ал.5 Нар.10/16г

1. За първата сесия са допуснати всички, които са подали заявление за включване в СФО. Заявлението за записване в самостоятелна форма на обучение може да се подаде и до 20 учебни дни преди изпитна сесия, определена в правилника за дейността на училището, с изключение на учениците по ал. 2, т. 2. /ученици в задължителна училищна възраст / Чл.37ал.4 Нар.10/01.09 /

2. За втората и третата сесии се подава заявление за включване в протоколите не по-късно от 20 учебни дни преди началото на съответната сесия.

/3/ За лицата, за които се допуска обучение за завършване на два класа в една година, ако са заявили това свое желание при подаване на заявлението. Те полагат изпити за следващ клас само ако успешно са положили всички изпити, предвидени за завършване на предходния клас/Чл.37ал.6 Нар.10

/4/ За учениците в задължителна училищна възраст в съответствие с чл. 112, ал. 7 ЗПУО експертната комисия към РУО, в която се включва и представител на Агенцията за социално подпомагане, осъществява контрол на всеки учебен срок на организацията и начина на провеждане на изпитните сесии и на резултатите от тях. /Изм -ДВ, бр.77от 2017г./ Тези от тях, които не са положили успешно в рамките на една учебна година два и повече изпита за определяне на годишна оценка по учебните предмети от училищния учебен план, продължават обучението си при спазване на изискванията на ЗПУО в друга форма на обучение, препоръчана от ЕПЛР./Чл.37ал.8,9 Нар.10/16г.

1. Редовните изпитни сесии за учениците по чл. 49, ал. 1, т. 2 се организират в края на всеки учебен срок.

/5/Ученици, които следва да се обучават в СФО и ученици, навършили 16 години, и желаещи да променят формата на обучение, подават писмено заявление до директора.

/6/ Преминаването от дневна в СФО става със заповед на директора, при:

- навършени 16 години – заявление до директора, удостоверение за завършен клас;
- ученици в задължителна училищна възраст по здравословни причини: молба от родителите настойниците; медицински документ, в който се посочват причините, решение на ПС.

/7/ Завършването на степен или етап става след успешно полагане на изпити по предметите от училищния учебен план. Завършването на клас и на степен на образование се удостоверява с един и същи по вид документи съгласно ДОС за документите и дават равни права на завършилите.

/8/ Преминаването от самостоятелна в дневна форма на обучение е възможно само в началото на учебната година, след подадена молба до директора и решение на ПС. Промяната на формата на обучение от дневна в самостоятелна се допуска и по време на учебните занятия.

Чл. 51. /1/ Организацията на обучението в дневна, индивидуална, комбинирана и самостоятелна форма на обучение, както и условията и редът за преминаване от една форма на обучение в друга се уреждат с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 51а. /1/ **Организация на обучението от разстояние в електронна среда**

се урежда с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование./Нар.10/2016 Чл.40а-40и/

/2/ Когато поради извънредни обстоятелства присъственият **образователен процес в училището е преустановен** за една или повече определени паралелки / както и в случаите по чл. 105 от ЗПУО/ след заповед на министъра на образованието и науката обучението на учениците, записани в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение се осъществява, **доколкото и ако е възможно**, от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии. /Чл.115а.ал.1 ЗПУО/ /Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.2/

/3/ По избор на ученика /за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители/ и след заповед на директора на училището, при наличие на необходимите технически и технологични средства, обучение от разстояние в електронна среда за не повече от 30 учебни дни **може** да се осъществява и за ученик, записан в дневна, индивидуална или комбинирана форма на обучение, който по здравословни или други уважителни причини, удостоверени с документ, не може да посещава училище. /Чл.115а.ал.3 ЗПУО; Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.1/

/4/ При обявена извънредна епидемична обстановка, когато присъственият **образователен процес в училището не е преустановен**, при наличие на необходимите технически и технологични средства, обучението в дневна, индивидуална или комбинирана форма от разстояние в електронна среда **може** да се извършва за отделен ученик за повече от 30 учебни дни до края на извънредната епидемична обстановка **след разрешение на началника на РУО:**

1. ако поради здравословни причини, удостоверени с медицински документ, присъствието на ученика в училище поставя в риск живота или здравето му;

2. ако поради здравословни причини, удостоверени с медицински документ, присъствието на ученика в училище поставя в риск живота или здравето на лица, с които той живее на един адрес;

3. по избор на ученика или родителя при условията на чл. 12, ал. 2 и след разрешение на началника на регионалното управление на образованието. /Чл.115а.ал.4 ЗПУО; Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.3,4/

/5/ В случаите по ал. 4, т. 1 - 3, когато училището не може да осигури провеждането на дистанционни учебни часове, възможности за обучение от разстояние в електронна среда **могат** да се предоставят, определено от РУО училище, което предлага такова от друго обучение или организира дистанционна форма на обучение. /Чл.115а.ал.5 ЗПУО; Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.6/

/6/ Обучението от разстояние в електронна среда по ал. 1, 2 и 3 се осъществява от училището, в което са записани учениците. Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.6/ и се извършва от учителите в рамките на уговорената продължителност на работното им време, като изпълнението на нормата преподавателска работа се урежда в ДИО за нормирането и заплащането на труда. /Чл.115а.ал.7 ЗПУО/

/7/ Ученикът самостоятелно си осигурява необходимите технически и технологични условия за участието в обучението от разстояние в електронна среда, а когато той е непълнолетен - те се осигуряват от родителите му. Нар.10/2016г.Чл.40а,ал.7/

Чл. 51б. /1/ **ОРЕС** **включва** дистанционни уч. часове, самоподготовка, текуща обратна връзка за резултатите от обучението и оценяване. Чл.115а.ал.6 ЗПУО;

/2/ Обучението по ал. 1 се осъществява синхронно, а при невъзможност - несинхронно.

/3/ При синхронно обучение от разстояние в електронна среда дистанционните учебни часове включват синхронен урок и синхронно взаимодействие на учителя с ученика.

/4/ При несинхронно обучение от разстояние в електронна среда дистанционните учебни часове включват наблюдение на урок, без взаимодействие с учителя и с останалите ученици.

/5/ В случаите по ал. 3 и 4 текущата обратна връзка за резултатите от обучението и текущото оценяване се осъществяват при синхронно взаимодействие на учителя с ученика от разстояние в електронна среда индивидуално или в група. / Нар.10/2016г.Чл.40б/

Чл. 51в. За организиране на ОРЕС **директорът:**

1. предварително проучва техническата осигуреност на учителите и учениците за работа от разстояние в електронна среда;
2. определя начина на обучение от разстояние в електронна среда или друг подходящ вариант на обучение в зависимост от възможностите на училището и техническата и технологичната обезпеченост, възрастовите особености и дигиталните умения на учениците;
3. избира съвместно с ПС електронна образователна система за обучение и взаимодействие с всички участници в образователния процес, приложенията, които ще се използват по класове и/или паралелки, в т.ч. и възможностите за разделяне на паралелките на по-малки групи;
4. организира обезпечаването на учителите с технически средства за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда;
5. създава организация по даден учебен предмет при отсъствието на учител няколко паралелки да се обучават едновременно от друг учител;
6. проучва възможностите за възлагане на допълнителни часове на педагогически специалисти за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда;
7. съвместно с педагогическия специалист по даден учебен предмет създава организация, когато няма друга възможност и при обективна необходимост някои от темите по съответния предмет да се вземат присъствено при запазване на общия брой часове. / Нар.10/2016г.Чл.40в/

Чл. 51г./1/ Обучението от разстояние в електронна среда в случаите по чл. 40а, ал.3 и 4 Нар.10/2016г. започва до 7 работни дни от датата на подаване на заявлението по чл. 40г, ал. 1 и чл. 40д, ал. 1 при възможност да се осигури и при писмено съгласие на родителя за организацията на обучението от разстояние в електронна среда, която училището и/или училището, определено по реда на чл. 40а, ал. 6, могат да осигурят по учебните предмети от училищния учебен план.

/2/ Когато е подадено заявление по чл. 40г, ал. 1 и чл. 40д, ал. 1, до решаване на въпроса за преминаване към обучение от разстояние в електронна среда ученикът може да не посещава присъствените учебни занятия в училището, а училището, в което е записан, му осигурява обща подкрепа от разстояние в електронна среда по съответните учебни предмети.

/3/ Обучението по чл. 40а, ал. 3 и 4 се прекратява със заповед на директора:

1. по желание на ученика при условията на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО;
2. при повече от 5 учебни дни, в които ученикът е отсъствал без уважителни причини или не е бил ангажиран с процеса на обучение;
3. при неизпълнение от родителя по чл. 40г, ал.1 и по чл.40д, ал.1 задължения с декларацията.

/4/ Обучението по чл. 40а, ал. 3 и 4 спира за периода на обучение от разстояние в електронна среда на паралелката, в която ученикът е записан, в случаите по чл. 40а, ал. 1 и 2, като за този период ученикът се обучава с паралелката си. / Нар.10/2016г.Чл.40ж/

Чл. 51д. С декларацията по чл. 40г, ал. 1 и чл. 40д, ал. 1 от Нар.10 **родителят се задължава:**

1. да осигури необходимите техн. и технологични условия за пълноценно участие в обучението;
2. да поддържа редовна комуникация с училището, което организира ОРЕС, и да се осведомява за участието, успеха и развитието на ученика;
3. да съдейства за спазването на правилата за провеждане на обучението в училището, което организира ОРЕС;
4. да осигури редовното участие на ученика и своевременно да уведомява училището, което организира ОРЕС, за отсъствие на ученика по уважителни причини;
5. да подпомага процеса на самоподготовка на ученика и да съдейства за изграждане на навици за самостоятелно учене. / Нар.10/2016г.Чл.40е/

Раздел VI

ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 52. /1/ Оценяването в различните форми на обучение се извършва при условията и по реда на ДОС за оценяването на резултатите от обучението на учениците. /Чл.116. ЗПУО/

/2/ Оценяването е процес на установяване и измерване на постигнатите резултати от обучението и нивото на подготвеност на учениците за бъдещата им реализация.

/3/ Основните **цели на оценяването** са:

1. диагностика на индивидуалните постижения и на напредъка на ученика и определяне на потребностите му от учене и на областите, в които има нужда от подкрепа;
2. мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване качеството на образование.

/4/ Оценяване се извършва:

1. в процеса на обучение;
2. в края на клас или на етап от степен на образование;
3. при завършване на степен на образование. /Чл. 117 ЗПУО/

/5/ Основните компоненти на оценяването, видовете и формите на оценяване, както и организацията, условията и редът за извършването му се определят с ДОС за оценяването на резултатите от обучението на учениците. /Чл.121 ЗПУО; Нар.11.:

Чл. 52а. /1/ В зависимост от оценявания **оценяването може да е:**

1. вътрешно – когато оценката се поставя от обучаващия учител;
2. външно – когато оценката се поставя от комисия или от лице, различно от обучаващия.

/2/ В зависимост от организацията и обхвата си оценяването в процеса на уч.обучение **може да е:**

1. национално – обхваща ученици от един клас в цялата страна;
2. регионално – обхваща ученици от един клас в рамките на една или няколко области;
3. училищно – обхваща ученици от един клас в рамките на отделно училище;
4. групово – обхваща част или всички ученици от една или повече паралелки;
5. индивидуално – за отделен ученик.

/3/ В края на IV, VII и X клас се провежда НВО за установяване степента на постигане на компетентностите за съответния етап, определени с ДОС за общообраз.подготовка. Нар.10/2016г

/4/ МОН въвежда механизъм за публичност, прозрачност и ежегоден анализ на резултатите от НВО, който се използва за разработване на политики и мерки за гарантиране на устойчиво повишаване на качеството на образованието.

/5/ Форматът на НВО и ДЗИ, учебните предмети, по които то се извършва, както и условията и редът за организацията и провеждането му се определят с ДОС за оценяването на резултатите от обучението на учениците. /Чл. 119 ЗПУО; Чл.47-72 Нар.11/2016г /

/6/ Документацията, свързана с организирането и провеждането на НВО, се съхранява в едногодишен срок. / Чл. 55.Нар.11/2016г/

Чл. 52б. /1/ Оценяването се извършва чрез текущи изпитвания и изпити.

/2/ **Текущите изпитвания** се осъществяват в процеса на училищното обучение, а изпитите - в процеса на училищното обучение, както и при завършване на етап и/или степен на образование.

/3/ **Изпитите в процеса на училищното обучение са:**

1. приравнителни;
2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет или модул;
3. за промяна на оценката.

/4/ **Изпитите при завършване на клас, етап и/или степен на образование са:**

1. изпити за установяване на постигнатите резултати от обучението и съответствието им с компетентностите, определени в уч. програма по учебен предмет или модул за определен клас;
2. изпити за установяване на постигнатите резултати от обучението и съответствието им с компетентностите, определени в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка за определен етап от степента на образование;
3. държавен изпит за придобиване на степен на професионална квалификация;
4. изпити за придобиване на професионална квалификация по професия. /Чл.7 Нар.11/2016г/

Чл. 52в. /1/ Въз основа на установените резултати от изпитванията и изпитите се поставя **оценка.**

/2/ Оценката е показател за степента, в която са постигнати компетентностите, определени в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка, в държавния образователен стандарт за профилирана подготовка и/или в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия и/или в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

/3/ В зависимост от функцията си **поставената оценка може да бъде:**

1. **текуща оценка** - установява степента на постигане на конкретните учебни цели и осигурява текуща информация за резултатите от обучението на ученика;

2. **срочна оценка** - установява степента на постигане на учебните цели в края на учебния срок и има обобщаващ характер за резултатите от обучението на ученика по учебния предмет и/или модул през съответния срок;

3. **годишна оценка** - установява степента на постигане на учебните цели в края на учебната година и има обобщаващ характер за резултатите от обучението на ученика по учебния предмет и/или модул през годината;

4. **окончателна оценка** - установява степента на постигане на резултатите от обучението в края на етап, формира се само в края на първия и на втория гимназиален етап на средното образование и има обобщаващ характер за резултатите от обучението на ученика по даден учебен предмет през съответния етап. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2022 г., в сила от 10.06.2022 г.)

/4/ Текущата, срочната и годишната оценка, както и оценката, която се поставя след полагане на изпит, в случаите, когато тя не е слаб (2), не може да се променя. Изключения се допускат само когато след полагане на изпит по чл.7, ал. 3, т.3 от Нар.11 и се променя год.оценка. /Чл.8 Нар.11/2016г/

Чл. 53. /1/ Текущите изпитвания се осъществяват ритмично и системно през I и II учебен срок.

/2/ В **триседмичен срок** от началото на учебната година чрез текущо изпитване се установява входното равнище на учениците по учебни предмети или модули, които са изучавали през предходната учебна година в задължителните учебни часове.

/3/ Текущото изпитване по ал. 2 е писмено, с изключение на физическо възпитание и спорт, и е върху учебно съдържание от последната година, в която съответният учебен предмет е изучаван. То има диагностична функция с цел установяване на степента на усвояване на основни понятия, факти и закономерности и на придобитите компетентности, които ще се надграждат през учебната година, както и идентифициране на дефицитите и предприемане на мерки за преодоляването им. /Чл.11 Нар.11/2016г/

Чл. 53а./1/Минималният задължителен брой текущи изпитвания по учебен предмет или модули за всеки учебен срок е:

-2 текущи изпитвания по учебни предмети или модули, изучавани по училищен учебен план с **до 2 учебни часа седмично;**

-3 текущи изпитвания по учебни предмети или модули, изучавани по училищен учебен план **над 2 учебни часа седмично;**

-1 текущо изпитване по учебни предмети **от професионалната подготовка.**

/2/ В минималния задължителен брой текущи изпитвания по ал.1 **се включва** текущото изпитване по чл. 11, ал. 2. – входното равнище /Чл.12 Нар.11/

3/ За учениците със СОП, които се обучават по индивидуална учебна програма, оценката е показател за степента, в която са постигнати компетентностите, заложиени в нея.

/4/ Не се поставят оценки по учебните предмети, модули или дейности, предвидени за изучаване във факултативни часове.

Чл.53б. /1/ Според формата текущите изпитвания са устни, писмени и практически, а според обхвата - индивидуални и групови.

/2/ След установяване на постигнатите резултати при текущите изпитвания на учениците се поставят текущи оценки.

/3/ При текущите устни и практически изпитвания оценяващият е длъжен да аргументира устно оценката си пред ученика, а при текущите писмени изпитвания - писмено с изключение на

случаите, когато текущото писмено изпитване е под формата на тест с избираеми отговори и/или с кратък свободен отговор. (Доп. - ДВ, бр. 78 от 2017 г., в сила от 29.09.2017 г.)

/4/ Когато текущите изпитвания се осъществяват въз основа на проект, представянето на проекта може да е в устна, в писмена и/или в практическа форма. **Чл. 13** Нар.11/2016г

Чл.53в /1/При **индивидуалните устни изпитвания** ученикът дава устни решения и отговори на индивидуално поставени задачи или въпроси.

/2/ При индивидуалните писмени изпитвания ученикът дава писмени решения и отговори на индивидуално поставени задачи или въпроси. Индивидуалните писмени изпитвания се извършват за не повече от един учебен час.

/3/ При индивидуалните практически изпитвания ученикът изпълнява практически дейности, определени в индивидуално поставено практическо задание. **Чл. 14** Нар.11/2016г

Чл. 53г. /1/ При **груповите устни изпитвания** всеки ученик дава индивидуални устни решения и отговори на групово поставени задачи или въпроси.

/2/ При груповите писмени изпитвания всеки ученик дава индивидуални писмени решения и отговори на групово поставени задачи или въпроси.

/3/ При груповите практически изпитвания всеки ученик изпълнява индивидуално или в екип практически дейности, определени в групово поставено практическо задание.

/4/ При груповите изпитвания се поставя текуща оценка индив/но за всеки ученик. **Чл.15** Нар.11/2016

Чл. 53д./1/ **Контролната работа** е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по определена част (раздел) от учебното съдържание по учебния предмет.

/2/ Контролната работа се провежда за не повече от един учебен час.

/3/ Времето за провеждане на контролната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с интелектуални затруднения, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено, ако това е определено с плана за подкрепа на ученика по ДОС за приобщаващото образование. **Чл. 17** Нар.11/2016г

Чл. 53е. /1/ **Класната работа** е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.

/2/ Класна работа се провежда при обучение за придобиване на общообразователна подготовка по:

1. български език и литература и по математика – в прог. етап и в средната степен на образование;
2. чужди езици – в средната степен на образование.

/3/ Класната работа по математика се провежда за един учебен час.

/4/ Класната работа по български език и литература и по чужд език се провежда в 2 слети уч. часа.

/5/ Времето за провеждане на класната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с интелектуални затруднения, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено, ако това е определено с плана за подкрепа на ученика.

/6/ Класна работа по чужди езици може да не се провежда за ученици с увреден слух по преценка на оценяващия учител. **Чл. 18.** Нар.11/2016г/

Чл. 53ж. **Контролните и класните работи** се коригират и рецензират от преподаващия учител и се връщат на учениците за запознаване с резултатите и за информация на родителите. Оценяващият анализира и обобщава резултатите от контролните и класните работи, като в срок до две седмици след провеждането им уведомява учениците за направените изводи. **Чл. 19** Нар.11/2016г

Чл. 53з /1/**Контролните и класните работи** се провеждат по **график** при спазване на изисквания:

1. за една и съща паралелка не може да се провежда повече от **1** класна или **1** контролна работа в **1 учебен ден**;

2. за една и съща паралелка в една учебна седмица не могат да се провеждат повече от **2** класни и/или контролни работи;

3. не се провеждат класни работи в последната седмица от учебния срок.

/2/ Графикът по ал. 1 се изготвя по предложение на учителите по съответния учебен предмет, утвърждава се от директора на училището до две седмици след началото на всеки учебен срок и се поставя на общодостъпно място в училището.

/3/ За графика по ал. 1 учителите по съответния учебен предмет информират учениците, а класните ръководители - родителите (настойниците, попечителите, представителите на непридружените малолетни и непълнолетни лица, търсещи или получили международна закрила). Чл. 20 Нар.11/2016г

Чл. 53и. /1/ **Изпитните материали за писмените текущи изпитвания**, в т.ч. и за класните и контролните работи, са ориентирани към установяване на постигнатите компетентности като очаквани резултати от обучението, определени с учебната програма по учебния предмет или модул за съответния клас, и включват задачи от различен вид и на различни познавателни равнища, балансирани с оглед на целта на изпитването. Чл. 21 Нар.11/2016г

Чл. 53й./1/ За усвояване и затвърждаване на нови знания и за усъвършенстване на практически значими умения преподаващият учител може да поставя задачи на учениците за самостоятелно писмено изпълнение извън учебния час, като обемът им се определя в зависимост от урочните цели и възрастовите особености на учениците.

/2/ В зависимост от обхвата поставените задачи за самостоятелно писмено изпълнение може да са за цялата паралелка, за отделна група от паралелката или за отделен ученик.

/3/ За целите на проектно –базираното обучение на учениците може да се възлагат изследователски задачи с по-продължителен срок за самостоятелно изпълнение или за работа в екип.

/4/ Когато изпълнението на задачите по ал.1 и ал.3 се проверява чрез индивидуално или групово изпитване, се поставя текуща оценка индивидуално за всеки ученик. Чл. 21а Нар.11/2016г

Чл. 54. Изпитите в процеса на училищното обучение са:

1. приравнителни;

2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;

3. за промяна на оценката;

4. за придобиване на професионална квалификация.

Чл. 54а. Изпитите при завършване на клас, етап и/или степен на образование са:

1. изпити за установяване на постигнатите резултати от обучението и съответствието им с компетентностите, определени в уч. програма по учебен предмет или модул за определен клас;

2. изпити за установяване на постигнатите резултати от обучението и съответствието им с компетентностите, определени в ДОС за общообразователна подготовка за определен етап от степента на образование;

4. държавен изпит за придобиване на степен на професионална квалификация; / Чл. 7 Нар.11/ 2016./

Чл. 54б./1/ **Приравнителните изпити** се провеждат:

1. при преместване на ученик от VIII до X клас включително в паралелка на същото или в друго училище, ако училищният учебен план за съответната паралелка на приемащото училище и на училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната подготовка, в т.ч. и по съответния чужд език, ако в приемащото училище по учебен план езикът е изучаван за постигане на по-високо ниво по Общата европейска езикова рамка, по учебните предмети от професионалната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът; (доп. - ДВ, бр. 80 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.,

2. за лице, прекъснало обучението си, което желае да го продължи и да възстанови статута си на ученик, ако действащият рамков учебен план, въз основа на който е разработен съответният училищен учебен план, е различен от рамковия или типовия учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, по който лицето е започнало обучението си в съответната степен и класът, в който следва да постъпи, не е последен от етапа; в тези случаи приравнителни

изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната подготовка и/или по учебните предмети от професионалната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът; (в сила от 01.10.2025 г.)

3. (нова - ДВ, бр. 65 от 2025 г., в сила от 01.10.2025 г.) за лице, прекъснало обучението си, което желае да го продължи и да възстанови статута си на ученик, ако действащият рамков учебен план, въз основа на който е разработен съответният училищен учебен план, е различен от рамковия или типовия учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, по който лицето е започнало обучението си в съответната степен, и класът, в който следва да постъпи, е последен от етапа; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети, по които ученикът няма оценки, но изучаването им продължава и в следващия клас;

4. за ученик, завършил определен период или клас от училищно обучение или етап от степен на образование или придобил основно образование или професионална квалификация в училище на чужда държава или в системата на Европейските училища, в процеса на признаването на което при съпоставка с действащия към момента рамков учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, е констатирано различие в изучаваните от ученика учебни предмети/модули; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети в съответствие с чл. 113, ал. 3, 4 и 5.

/2/ Приравнителни изпити, в резултат на които се поставя годишна оценка, се провеждат в съответствие с учебната програма по определен учебен предмет или модул за съответния клас..)

/3/ В случаите, когато учениците се преместват или включват в училищното обучение преди приключване на учебния процес за съответната година, се провеждат изпити по реда на приравнителните изпити, в резултат на които се формира срочна оценка, като те се провеждат в съответствие с частта от учебната програма за съответния срок. Чл.32 Нар.11/216г., изм.ДВ бр. 65 от 2025г/

Чл. 54в. /1/ Поправителни изпити се полагат от ученици, когато годишната им оценка е слаб (2) по някой от учебните предмети, изучавани в задължителните или избираемите учебни часове

/2/ Поправителни изпити не се полагат от учениците, които се обучават в класовете от I до IV клас и възрастта им е съответна за този клас или я надхвърля, но не с повече от три години.

/3/ Учениците по ал. 2, чиято възраст надхвърля с повече от три години съответната за този клас, които се обучават в класовете от I до IV, полагат поправителни изпити.

/4/ За учениците по ал. 2, които не са усвоили компетентностите, заложили в учебната програма за I, за II или за III клас, или имат годишна оценка слаб (2) по някой от учебните предмети, изучавани в задължителните или в избираемите учебни часове от училищния учебен план в IV клас, се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция след съответния клас при условия и по ред, определени в ДОС за приобщаващото образование.

/5/ Поправителните изпити се полагат върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас и за съответния вид подготовка.

/6/ Поправителните изпити се организират в редовни и в допълнителни сесии.

/7/ Редовните поправителни сесии са **две** и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до две седмици преди началото на учебната година (в последната седмица на м. август) по ред, определен със заповед на директора на училището.

/8/ Учениците, които по здрав.причини /с медицински докумен/т, не са се явили на попр. изпити на редовните сесии, могат да се явят на допълнителна попр. сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври. /Чл.34 Нар.11/216г./

Чл. 54г. /1/ Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия за VII клас.

/2/ Изпитът за промяна на годишната оценка по учебен предмет или модул се полага върху уч. съдържание, включено в уч. програма по съответния уч. предмет или модул за съответния клас.

/3/ За полагането на изпит за промяна на годишната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от годишната си оценка, формирана по реда на чл. 23.

/4/ Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на годишна оценка по ал. 1.

/5/ (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2022 г., в сила от 10.06.2022 г.) Всеки ученик има право да положи изпит за

промяна на годишна оценка по не повече от три учебни предмета и/или модула общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове./ Чл.35 ал.1-4,6 Нар.11/2016г./

Чл. 54д. /1/ Изпитите за промяна на окончателна оценка при завършване на първия гимназиален етап се провеждат след приключване на уч. занятия

/2/ Изпитът за промяна на окончателната оценка по уч. предмет/модул се полага върху учебното съдържание, включено в уч.програми по съответния уч.предмет/модул за съответните класове.

/3/ За полагането на изпит за промяна на окончателната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от окончателната си оценка.

/4/ Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на окончателната оценка.

Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на окончателната оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

/6/ За промяната на окончателната оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас се допуска само изпит за промяна на годишната оценка./ Чл.36 Нар.11/216г./

Чл. 54е. Изпити за определяне на срочна оценка по учебен предмет или модул се полагат от:

1. учениците, обучавани в дневна, във вечерна, както и в комбинирана форма при обучението при условията и по реда на дневна форма, чиито отсъствия надхвърлят 25 % от учебните часове по отделен предмет или модул, предвидени по училищния учебен план за съответната паралелка през учебния срок, което не позволява да бъде формирана срочна оценка поради невъзможност да бъде осъществен минималният брой текущи изпитвания по чл. 12, ал. 1 при спазване на принципа за ритмичност по чл. 11, ал. 1;

2. учениците, обучавани в индивидуална форма, които до началото на II учебен срок се преместват от форма на обучение, при която не се прилага текущо оценяване, или започват обучението си в системата на предучилищното и училищното образование;

/2/ Изпитът за определяне на срочна оценка се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул, изучавано през съответния учебен срок и за съответния вид подготовка. / Чл.37 Нар.11/216г./

Чл.54ж. /1/Изпити за придобиване на професионална квалификация се провеждат по национални изпитни програми от ЗПОО./Чл.2 Нар.1/2020г/

/2/ Провеждат се в две части:

1. част по теория на професията - съдържа писмена работа по изпитна тема или писмен тест по същата изпитна тема в съответствие със съдържанието на националната изпитна програма по специалността от професията; изтегля се в деня на изпита; изпита е анонимен.

2. част по практика на професията - провежда се по индивидуално задание по практик

/3/ Обучаемите подават заявление до директора **за всяка изпитна сесия/дата**, когато желаят да се явят на изпит.Срокът за подаване на заявление за допускане до изпити се определя със заповед на директора. /Чл.3 Нар.1/2020г/

Чл. 54з. /1/ Изпитите в процеса на обучение се провеждат от:

1. училищна комисия по организирането на изпита;

2. училищна комисия по оценяването.

/2/ В състава на комисията по ал. 1, т. 1 **не може** да се определят лица, които заемат учителска длъжност по учебния предмет, по който се провежда изпитът.

/3/ В състава на комисията по ал. 1, т. 2 се определят лица, които заемат учителска длъжност по същия или по друг учебен предмет и имат придобита квалификация по учебния предмет, по който се провежда изпитът, в същото или в друго училище.

/4/ Комисиите по ал. 1, т. 2 се състоят най-малко от двама членове, единият от които е председател.

/5/ За провеждане на изпитите за промяна на оценката директорът на училището издава заповед за определяне на комисиите по ал. 2., която включва датата на провеждане, началният час,съставът на всяка комисия, срокът за изготвяне на изпитните материали,времето и мястото за проверка на изпитните работи, срокът и мястото за оповестяване на резултатите от изпита.

/7/ Съобщение за датата, мястото и началния час на изпита, както и за срока и мястото за оповестяване на резултатите, се публикува на интернет страницата на училището и се поставя на общодостъпно място в училището най-късно три дни преди датата за провеждане на изпита.Чл.40 Нар11/2016г

/8/ Подготовката, организирането и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация се извършват от:

1. комисия по допускане до изпита. /Чл.4 ал.4 Нар.1/2020г/
2. комисия по подготовка и организиране на изпита /Чл.4 ал.5 Нар.1/2020г/
3. квестори за изпита- част по теория на професията
4. комисия за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията./Чл.4 ал.9 Нар.1/2020г/
5. комисия за провеждане и оценяване на изпита- част по практика на професията/Чл.4ал.10 Нар.1/2020г/

/9/ Директорът определя 3-дневен срок след получаване на копие от окончателния протокол с резултатите от изпита за придобиване на професионална квалификация, в който обучаемият лично може да се запознае със своята оценена изпитна работа срещу документ за самоличност и в присъствието на представители на комисията да придобиване на професионална квалификация.
/Чл.4 ал.2 т.7 Нар.1/2020г/

/10/ Директорът организира осъществяването на видеозапис в помещенията за размножаване на изпитните материали и в изпитните зали от началото до края на изпита. /Чл.4 ал.2 т.9 Нар.1/2020г/

Чл.54и./1/Според формата си изпитите в процеса на училищното обучение са:

1. писмени;	4. комбинация от писмена и практическа част.
2. практически;	5. устни.
3. комбинация от писмена и устна част;	

/2/ Изпитите в процеса на училищното обучение са писмени.

/3/ Изпитите в процеса на училищното обучение са практически по учебните предмети:

- физическо възпитание и спорт; музика – за II – IV клас;
- изобразително изкуство – за II – IV клас;
- технологии и предприемачество – II – IV клас;
- компютърно моделиране.
- учебна, лабораторна и производствена практика;
- техническо чертане и други учебни предмети от професионалната подготовка, по които текущите изпитвания са практически;
- спортна подготовка и други учебни предмети от специализираната подготовка, по които текущите изпитвания са практически,

/4/ Изпитите в процеса на училищното обучение са комбинация от писмена и устна част по учебните предмети:

- български език и литература – за II – IV клас;
- чужди езици.

/5/ Изпитите в процеса на обучение са комбинация от писмена и практ. част по учебните предмети

- музика,
- изобразително изкуство,
- компютърно моделиране и информационни технологии,
- технологии и предприемачество,
- информатика и информационни технологии
- за придобиване на професионална квалификация.

/6/ Продължителността на изпитите в процеса на училищното обучение е:

1. за класовете от **началния етап** на основната степен:
 - а) **един** астрономически час - в случаите, когато изпитът е писмен или практически; б) един астрономически час, от който до 20 минути - за устната част в случаите, когато изпитът е комбинация от писмена и устна част;
2. за класовете от **прогимназиалния етап** на основната степен:
 - а) **два** астрономически часа - в случаите, когато изпитът е писмен или практически;
 - б) **два** астрономически часа, от които до 30 минути - за устната част в случаите, когато изпитът е комбинация от писмена и устна част;
 - в) **два** астрономически часа, от които до 45 минути - за писмената част в случаите, когато изпитът включва писмена и практическа част;
2. за класовете от **прогимназиалния етап** на основната степен:
 - а) **два** астрономически часа - в случаите, когато изпитът е писмен или практически;

- б) **два** астрономически часа, от които до 30 минути - за устната част в случаите, когато изпитът е комбинация от писмена и устна част;
- в) **два** астрономически часа, от които до 45 минути - за писмената част в случаите, когато изпитът включва писмена и практическа част;
3. за класовете от **гимназиалния етап** на средната степен на образование:
- а) **три** астрономически часа - в случаите, когато изпитът е писмен;
- б) **три** астрономически часа, от които до 30 минути - за устната част в случаите, когато изпитът е комбинация от писмена и устна част;
- в) **до пет** астрономически часа - в случаите, когато изпитът е практически;
- г) **три** астрономически часа, от които до 60 минути - за писмената част в случаите, когато изпитът включва писмена и практическа част;
- д) продължителността на изпита е до **четири** астрономически часа по теория на професията и до **три** дни и не повече от **шест** астрономически часа дневно по практика на професията.

/7/ **Учениците със СОП**, които не могат да полагат писмени и/или практически изпити, в процеса на обучение полагат само устни изпити. /Чл.41.Нар.11/2016г/

Чл.54й./1/ В зависимост от специалността от професия, по която се полага **изпит в частта по теория на професията**, обучаемият носи линия, пергел, триъгълник, химикал със син цвят, молив и гума или непрограмируем калкулятор.

/2/ Обучаемите изслушват инструктаж за задълженията си по време на изпита

/3/ Отстранява се от изпит и напуска сградата обучаем, който:

- преписва от хартиен носител;
- преписва от данни, съдържащи се в технически устройства;
- преписва от работата на друг обучаем;
- използва мобилен телефон или друго техническо средство за комуникация;
- изнася извън залата изпитни материали или информация за съдържанието им.

/4/ За отстраняването на обучаемия се съставя протокол, подписан от квесторите в изпитната зала и от директора.

/5/ Изпитната работа на обучаем, отстранен от изпит не се оценява.

/6/ Не се оценява изпитна работа на ученик, за която е установено нарушаване на изискванията за анонимност. Съставя се протокол, описващ нарушението, и го подписват заедно с директора на училището или с председателя на съответната комисия. **Чл.5 Нар.1/2020г/**

Чл.55./1/ **Оценката съдържа качествен и количествен показател.**

/2/ Може да се поставят: "отличен (6)", "много добър(5)", "добър (4)", "среден (3)", "слаб (2)".

/3/ В случаите когато количественият показател не се определя като цяло число, кач. показател се определя при условията на ДОС за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

/4/ Когато се използват други количествени показатели, те се приравняват към оценките ал. 2.

/5/ Оценките от **НВО** в края на VII може да се изразяват **само с количествени показатели** – в брой точки, без да се приравняват към оценките по ал. 2.

/6/ На учениците от **I-III клас и по производствена практика** не се поставят количествени оценки.

/7/ На учениците със **СОП**, които се обучават по индивидуална учебна програма, се поставят оценки само с качествен показател, които може да са: "постига изискванията"; "справя се", "среща затруднения". Когато се установи, че са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план, се поставя оценка с количествен показател и по този учебен предмет. Обучението по индивидуална учебна програма се преустановява. /Чл. 120 ЗПУО/

Чл.55.а/1/ **Оценяването на резултатите от изпитите за придобиване на професионална квалификация** се извършва в точки за всяка част на изпита:

1.за частта по теория на професията – максимален брой 100 точки – извършва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита; формира се оценка в брой точки като средноаритметично от индивидуалните оценки на членовете на комисията; всяка писмена работа се подписва след вписване на рецензията и оценката в брой точки. **Чл.14 Нар.1/2020г/**

2. за частта по практика на професията – максимален брой 100 точки - извършва се от комисията за провеждане и оценяване на изпита по показатели в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма; комисията организира и наблюдава изпълнението на индивидуалното задание и може да се намеси само в случаите, които водят до злополука, изхабяване на материали и повреда на техниката и инструментите; формира се оценка в брой точки като средноаритметично от индивидуалните оценки на членовете на комисията; изработените материали от изпита по практика на професията се съхраняват и използват по ред, определен от ПС в училището. Чл.15 Нар.1/2020г/

/2/ Окончателната оценка от изпита в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява в зависимост от степента на професионална квалификация, която се придобива по формула. Чл.5 Нар.1/2020г/

/3/ Всеки изпит за професионална квалификация се счита за успешно положен когато при всяка част от изпита са постигнати 50% от максималния брой точки. Чл.17 Нар.1/2020г/

Чл. 56. /1/ Срочната оценка се формира от учителя, като се отчитат компетентностите на ученика върху учебното съдържание по съответния учебен предмет или модул, изучаван през учебния срок за придобиване на общообразователната, разширената и при вземане предвид на текущите оценки. /Чл.22,ал.1 Нар.11/ 2016г

/2/ Срочната оценка се формира не по-рано от една учебна седмица и не по-късно от два учебни дни преди приключване на съответния учебен срок. /Чл.22,ал.8 Нар.11/2016г/

/3/ За учениците **в начален етап**, получили качествена оценка, която показва, че **не са усвоили компетентностите**, определени в учебната програма за съответния клас, или получили срочна оценка слаб (2) по учебен предмет, се организира **допълнително обучение** по чл. 178, ал.1, т.2 ЗПУО по график, утвърден от директора на училището. /Чл.22,ал.4 Нар.11/2016г

/4/ **Не се формира срочна оценка:**

- по учебните предмети, изучавани в I, II, III клас
- при обучение по индивидуални учебни програми на ученици със СОП по учебните предмети, по които оценяването е с качествена оценка: „постига изискванията“, „справя се“ и „среща затруднения“. /Чл.22,ал.3 Нар.11/2016г

- по учебния предмет ФВС за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му, ако продължителността на освобождаването не позволява осъществяването на минималния задължителен брой текущи изпитвания по чл. 12, ал. 1. В този случай срещу учебния предмет в училищната документация се записва „освободен“. /Чл.22,ал.5 Нар.11/

/5/ **Срочна оценка не се формира без наличието на минималния брой текущи изпитвания** по ал.1 /чл.12,ал. 1/Нар.11/01.09.16г/ поради отсъствие на ученика в повече от 25 % от часовете по учебния предмет в съответния вид училищна подготовка. В този случай ученикът полага изпит за определяне на срочна оценка по чл.7, ал.3, т.2. Нар.11/01.09.16г /Нар.11/2016г, чл.22/5/

/6/ **Изпити за определяне на срочна оценка** по учебен предмет или модул се полагат от учениците, обучавани в дневна форма при обучението при условията и по реда на дневна форма, чиито отсъствия надхвърлят 25 % от учебните часове по отделен предмет или модул, предвидени по училищния учебен план за съответната паралелка през учебния срок, което не позволява да бъде формирана срочна оценка поради невъзможност да бъде осъществен минималният брой текущи изпитвания при спазване на принципа за ритмичност; /Чл. 37ал.1 Нар.11/01.09.16г/

Процедура:

- 15 дни преди крайния срок за оценяване за I / II учебен срок кл.ръководител докладва на директора за наличие на ученици, допуснали 25% отсъствия / по уважителни и по неуважителни причини/ по учебен предмет;
- ЗДУД обобщава информацията и докладва на ПС;
- насрочва се сесия за определяне на срочна оценка по график, утвърден от директора на училището;

- родителите на тези ученици се информират срещу подпис за изпита за определяне на срочна оценка;
- ученик, който се е явил и му е поставена срочна оценка, продължава обучението си;
- когато ученикът не се яви на определената дата за полагане на изпита за определяне на срочна оценка, се определя втора дата за полагането му, която не може да бъде по-късно от две седмици след приключване на учебния срок;
- когато ученикът не се яви и на втората дата за полагане на изпита за определяне на срочна оценка, срочна оценка по учебния предмет не се поставя, а ученикът полага изпит за определяне на годишна оценка по съответния учебен предмет; /Чл.22,ал.6 Нар.11/
- срокът за определяне на срочна оценка може да се удължи, но с не повече от един месец за ученик с решение на ПС, тъй като няма минималния брой текущи изпитвания и е допуснал отсъствия поради продължителни здравословни проблеми, удостоверени с медицински документ, в повече от 25 % от часовете по учебния предмет в съответния вид подготовка. /Чл.22,ал.12 Нар.11/2016

Чл. 56а. Годишната оценка се оформя от учителя по съответния учебен предмет или модул, като се отчитат постигнатите компетентности на ученика върху учебното съдържание, изучавано през учебната година за придобиване на общообразователната, разширената, професионалната подготовка, и при вземане предвид на срочните оценки. /Чл.23,ал.1 Нар.11/

1. За учебен предмет, който по училищен учебен план се изучава само през един от сроковете, се формира годишна оценка въз основа на съответната срочна оценка. /Чл.23,ал.2 Нар.11/

2. Само годишна оценка се формира и при обучение по индивидуални учебни програми на ученици със СОП по уч. предмети, по които оценяването е с качествените оценки /Чл.23,ал.4 Нар.11/

3. За **резултатите от обучението:**

- в I клас по всички учебни предмети се формира обща годишна оценка с **качествен показател**;
- във II и в III клас по всеки учебен предмет се формира годишна оценка с **качествен показател**;
- от IV до VIII клас по всеки учебен предмет или модул се формира годишна оценка с **качествен и количествен показател**. /Чл.23,ал.5 Нар.11/2016

Раздел VII.

ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС, ЕТАП И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 57. /1/ Ученик завършва успешно клас, ако има годишни оценки най-малко "среден (3)" по всички учебни предмети или модули, предвидени в училищния учебен план за съответния клас в задължителните и в избираемите учебни часове.

/2/ Ученик, успешно завършил определен клас, продължава обучението си в следващия клас.

/3/ Ученик в началния етап на **Основното образование** продължава обучението си в следващия клас независимо от годишните си оценки по изучаваните учебни предмети, ако се обучава в дневна, самостоятелна или комбинирана форма и неговата възраст е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от 3 години. /Чл.122.3ПУО/

Чл. 58. /1/ Ученик, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет или модул, полага изпит за промяна на оценката по учебния предмет или модул при условия и по ред, определени с ДОС за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(2) В случаите по ал. 1 ученик, който не се е явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа. /Чл.123.3ПУО/

Чл.59. /1/ Учениците от I до III клас вкл., които не са усвоили компетентностите, заложили в учебната програма за съответния клас, както и учениците от IV клас, които имат годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет, не полагат изпити за промяна на оценката и не повтарят класа, ако са се обучавали в дневна, индивидуална, самостоятелна, или комбинирана форма и възрастта им е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от 3 години.

/2/ За учениците по ал. 1, с изключение на тези, които са се обучавали в СФО, задължително се организира **допълнително обучение** по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година. /Чл.124.3ПУО/

Чл.60. /1/ Ученик със СОП не повтаря класа.

/2/ За обучението на ученик със СОП, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет, по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие в следващия клас може да се разработва индивидуална учебна програма по съответния учебен предмет. Когато за ученика не е разработена индивидуална учебна програма по учебния предмет, по който има оценка "слаб (2)", през следващата уч.година той полага изпит за промяна на оценката по този уч.предмет. /Чл.126.ЗПУО/

Чл.61. Ученик, който е в СФО, при повтаряне на класа се обучава и се явява на изпити само по учебните предмети или модули, по които има оценка "слаб (2)". /Чл.127.ЗПУО/

Чл.62. /1/ На учениците, завършили обучението си в I, II и III клас, се издава удостоверение за завършен клас. /Чл.128.ЗПУО/

/2/ Извън случаите по ал.1 завършено обучение в определен клас се удостоверява с уч.книжка.

Чл.63. /1/ Учениците, завършили обучението си в IV клас, получават удостоверение за завършен начален етап на Обединено образование.

/2/ Документът по ал. 1 дава право на продължаване на обучението в прогимназиалния етап на Основното образование. /Чл.129.ЗПУО/

Чл.64. /1/ Учениците, завършили успешно VII клас, придобиват Основно образование, което се удостоверява със Свидетелство за основно образование. Свидетелството дава право за продължаване на обучението в следващата степен на образование, както и на обучение за придобиване на професионална квалификация. /Чл.130.ал.2 ЗПУО/

/2/ Учениците със СОП, които се обучават по индивидуална учебна програма, завършили обучението си в VII клас, получават удостоверение за завършен VII клас, което им дава право да продължат обучението си в VIII клас и на професионално обучение. /Чл.130.ал.2 ЗПУО/

/3/ Учениците, завършили успешно X клас придобиват Първа степен на Средно образование и първа степен на професионална квалификация

Чл.65. Учениците не може да повтарят успешно завършен клас и повторно/степен в училищата, освен в случаите, предвидени в нормативен акт. /Чл.139.ЗПУО/

Чл.66. Условията и редът за завършване на определен клас и определен етап от степента на образование и за преминаване в следващ клас или етап от степента на образование се определят най-късно до началото на съответната учебна година на съответния клас или етап. /Чл.140.ЗПУО/

Чл.67./1/ Изискванията към съдържанието на документите за завършен клас, етап или степен на образование се определят с ДОС за информацията и документите.

/2/ В документите за завършен етап от степента на образование, за завършено образование, за придобита степен на професионална квалификация се посочва съответното ниво от Националната квалиф. рамка и от Европ. квалификационна рамка.

/3/ Министърът на образованието и науката организира създаването и воденето на информационен регистър за документите за завършено основно образование, средно образование и/или степен на професионална квалификация. /Чл.141.ЗПУО/

Раздел VIII.

ПЛАН-ПРИЕМ.

ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ

Чл.68./1/Учениците постъпват в училище на местата, определени с училищния план - прием.

/2/ Училищният план - прием определя броя на местата, на които учениците постъпват в първия от класовете на началния,прогимназиалния или гимназиалния етап. Този брой **може** да се променя от директора в следващите класове в съответствие с реално записаните ученици. /Нар.10/2016г.Чл.41/

/3/ Държавният план-прием определя броя на местата, на които се приемат учениците в паралелките в VIII клас за професионална подготовка в училището. /Чл. 142.ЗПУО/

Чл.69./1/Училищният план-прием се определя преди началото на учебната година от директора на училището при условията и по реда на ДОС за организацията на дейностите в училищното образование и при спазване на ДОС за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване училищата.

/2/ Държавният план-прием се утвърждава за всяка учебна година със заповед на началника на регионалното управление на образованието.

/3/ Условията и редът за утвърждаване на държавния план-прием в училището се определят с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование./Чл. 143.ЗПУО/

Чл.70. /1/ **Приемането на учениците в I клас** не може да се извършва въз основа на проверка на способностите им, освен в случаите регламентирани със ЗПУО.

/2/ **Ученици със СОП** постъпват в специалните училища след оценка и насочване при условия и по ред, определени с ДОС за приобщаващото образование. Учениците, които са получили удостоверение за завършен VII клас, може да продължат обучението си в следващ клас след насочване от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в училище по чл. 142,ал.3,т.1 ЗПУО при условия и по ред, определени с ДОС за приобщаващото образование./Чл. 145.ЗПУО/

Чл.71. Условията и редът за приемане и преместване на учениците от I до IX клас се определят с ДОС за организацията на дейностите в училищното образование./Чл. 147.ЗПУО/Нар.10/2016г. Чл.40й-110/

Чл.72. Ученици може да се преместват при наличие на свободни места в паралелката, в която искат да постъпят в същото или в приемащото училище./Нар.10/2016г. Чл.103

Учениците може да се преместват на свободни места, както следва:

1. от I до VI клас - през цялата учебна година;

2. от VII до X клас включително - през цялата учебна година, но когато преместването е в учебно време - не покъсно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок; /Нар.10/2016г. Чл.106

Чл.72а. /1/Учениците се преместват при спазване на следните условия и ред:

1. подаване на писмено заявление от родителите и/или ученика съгласно чл. 12, ал. 2 ЗПУО до директора на приемащото училище;

2. до три работни дни от получаване на заявлението директорът на училището потвърждава пред родителя възможността за записването на ученика, уведомява уведомява чрез НЕИСПУО директора на училището, в което ученикът се е обучавал, и му предоставя копие на заявлението по т. 1; при необходимост от получаване на разрешение по чл. 106, ал. 3, чл. 106а, ал. 1, т. 2 и ал. 2, чл. 107, ал. 3 и чл. 107а, ал. 5 тридневният срок започва да тече от датата на получаване на разрешението.

/2/ (нова - ДВ, бр. 50 от 2025 г., в сила от 20.06.2025 г.) до пет работни дни от получаване на информацията по т. 2 директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, издава удостоверение за преместване и го предоставя на директора на приемащото училище заедно с копие на училищните учебни планове, по които ученикът се е обучавал в класовете в първи гимназиален етап.

/3/ При преместване на ученик в риск от отпадане, за когото са предприети мерки за предотвратяване на отсъствията по неуважителни причини, директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, задължително информира началника на РУО. Когато приемащото училище е в друга област, началникът на регионалното управление на образованието информира началника на РУО, на чиято територия е училището, в което ученикът се премества.

/4/ Началникът на РУО контролира и подпомага методически директора на приемащото училище за продължаване на мерките за предотвратяване на отпадането на преместения ученик поради отсъствия по неуважителни причини.

/5/ Директорът на приемащото училище до 3 работни дни от получаване на удостоверението по ал. 2 определя със заповед условията за приемане на ученика и информира родителя/настойника и/или ученика. Родителят/настойникът и/или ученикът подписва декларация за информирано съгласие относно различията в учебния план в приемащото училище и необходимите приравнителни изпити, ако има такива.

/6/ В срока по ал. 5 директорът на приемащото училище информира писмено директора на училището, от което идва ученикът, за неговото записване./Нар.10/2016г. Чл.108

Чл.72б. /1/ При преместването си учениците от I - VII кл.вкл. **не полагат** приравнителни изпити.

/2/ При преместването си учениците от VIII - X клас **полагат** приравнителни изпити, когато училищните учебни планове на приемащото училище и училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове.

/Чл. 148.ЗПУО; Нар.11/2016 Чл.32/

ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Раздел I.

ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл.73. /1/ Децата, съответно учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
4. да получават библиотечно-информационно обслужване;
5. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
6. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
7. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
8. да участват в проектни дейности;
9. да дават мнения и предложения за учил.дейности, за избираемите учебни часове;
10. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
11. да получават съдействие от училището при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;

Чл.73а. Децата и учениците могат да бъдат **поощрявани с морални и материални награди** със запоед на Директора:

- за образцово изпълнение на задълженията;
- за успешно представяне в състезания и конкурси;
- за успешно представяне в НВО;
- за високи постижения в образователния процес.

/3/ Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище. /Чл.171.ЗПУО/

Чл.73б. Ученикът **може да отсъства от училище по уважителни причини** в следните случаи:

1. по медицински причини – медицински документ издаден по електронен път от лекар в лечебно заведение за първична или специализирана медицинска помощ, център за спешна медицинска помощ или спешно отделение на лечебно заведение за болнична помощ въз основа на данните от анамнезата, обективния статус от извършения преглед, резултатите от извършените изследвания и поставената диагноза, отразени в медицинската документация или лекар по дентална медицина, и след потвърждение от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с писмо, по имейл или в телефонен разговор;
2. поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование - при представяне на документ от спортния клуб, в който ученикът членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след потвърждение от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с писмо, по имейл или в телефонен разговор;
3. Ученикът може да отсъства до 15 учебни дни в една учебна година с мотивирано заявление от родителя до класния ръководител, но не повече от 5 дни наведнъж. Заявлението се подава преди отсъствието на ученика, а ако това е невъзможно, родителят уведомява класния ръководител в първия ден от отсъствието на ученика от училище
5. Ученик **може да отсъства по уважителни медицински причини** от учебния час по учебния предмет физическо възпитание и спорт, когато е противопоказно физическото натоварване и присъствието му в учебния час. Видът на заболяването и заключението за освобождаване от обучение по учебния предмет физическо възпитание и спорт се удостоверяват с медицински документ. Когато освобождаването е за целия учебен срок или за учебната година, ученикът няма право да напуска територията на училището по време на учебния час, а директорът въз основа на представените медицински документи определя със

заповед начина на уплътняване за ученика на времето, определено за учебните часове. Заповедта се съобщава на родителя на ученика. **Не може** да отсъства от учебния час по учебния предмет физическо възпитание и спорт ученик, за който е противопоказно физическо натоварване, но не и присъствието в учебния час. /чл.62 ал.1, т.3,4,5,6,7 Нар. за ПО/27.10.17г/

Чл.74. /1/ Учениците имат следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
3. да зачитат правата, честта, авторитета и достойнството на учителите, учениците и останалия персонал на училището, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
4. да се явяват в училището с облекло и във вид, които съответстват на положението му на ученик и на добрите нрави. Норми на благоприличие: без къси поли, къси спортни панталони, джапанки, потници за плаж; без качулки, шапки и тъмни очила в учебните часове.
5. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;
6. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
7. да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;
8. да спазват правилника за дейността на училището;
9. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на уч. часове;
10. да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове. /Чл.172.ЗПУО/
11. да изпълняват задълженията си според Правилника за вътрешния ред в училището; активно да участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
12. да не толерират насилието и тормоза и незабавно да информират за наличие на прояви; оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да участват по график след заявено желание в дежурствата в междучасията.
13. да не употребяват електронни цигари и вейпове в училището и прилежащите територии.

Чл.75. /1/ Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.

/2/ Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;
2. се обучава в дневна или комбинирана форма и не е посещавал училище по неуважителни причини за период по-дълъг от 2 месеца;
3. се обучава в СФО, индивидуална форма и не се е явил да положи съответните изпити в 3 поредни сесии.

/3/ В случаите по ал.2, т.2, 3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява:

- съответната общинска или районна администрация,
- регионалното управление на образованието и
- органите за закрила на детето. /Чл.173.ЗПУО/

Раздел II.

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Чл.76. /1/ Училището осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

/2/ Училището самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност.

/3/ Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. /чл.44.ал.1 Нар. ПО 27.10.2017г/

/4/ При работата с децата и с учениците училището основава дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи:

- изслушване на детето и ученика,
- осъзнаване на причините за проблемното му поведение и
- предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенч. модели спрямо себе си и другите.

/5/ При работата с учениците училището основава дейността си на принципа на превенцията на **обучителните трудности и ранното оценяване на риска** от тях. Мерките се прилагат към всички ученици в обща класна стая. /Чл.174.ЗПУО/

/6/ **Ранното оценяване на потребностите** от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование и се извършва от педагогическите специалисти. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личн. развитие на децата в детската градина включва:

1. ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
2. определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят бълг. език;
3. определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето при:

а/затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното и творческото развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група;

б/ наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето;

в/ наличие на хрон. заболявания, които възпрепятстват обучението и дейността на детската градина;

г/наличие на изявени силни страни на детето в областта на изкуствата и спорта. /чл.8 Нар.ПО /27.10.17г/

4. На децата на **5 и 6 години** в подготвителните групи в училището, на които не е извършено ранно оценяване се извършва оценка на риска от обучителни затруднения. /чл. 10 Нар. за ПО/27.10.17г/

Чл.77. /1/ Училището има **етичен кодекс на училищната общност**, който се приема от представители на педагогическия съвет, общественния съвет и на ученическото самОбУправление.

/2/ Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището и се поставя на видно място в училищната сграда. /Чл.175.ЗПУО/

/3/ Етичният кодекс на училищната общност съдържа:

- 1.Обхват и цели;
- 2.Етични норми и принципи на училищната общност;
- 3.Поведение и облик на учителя в училище и извън него;
- 4.Отношение на учителя към колегите и към учениците;
- 5.Взаимоотношения между учениците;
- 6.Отношение на учениците към учителите и други педагогически специалист;
- 7.Права и задължения на учителите, на учениците, на родителите;
- 8.Взаимоотношения между родителите и учителите, между родителите и учениците.

Чл. 78. /1/ На децата и учениците в училището се **предоставя обща и допълнителна подкрепа** за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им./чл.4,ал.1 Нар. ПО/27.10.2017г./

/2/ Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик. /чл.4,ал.2 Нар. ПО/27.10.2017г./

/3/ За реализиране на общата и допълнителната подкрепа работят психолог, педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители. /Чл.176. ЗПУО; чл.4,ал4 Нар. ПО/27.10.2017г./

/4/ За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в ПГ и училището в началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя **координатор**, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците.

1. За координатор по ал. 1 може да бъде определен заместник - директор, учител или друг педагог. специалист с компетентности и/или опит в областта на приобщаващото образование.

2. Координаторът по ал. 1 има следните основни функции:

- обсъжда с учителите в ПГ или с кл.ръководители и с учителите, които преподават на съответните ученици, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на деца или ученици в дейността на групата или класа;
- координира дейността на ЕПЛР на децата и учениците, вкл. работата им с родителите;
- координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за ЛР на децата и учениците;
- организира и координира дейностите във връзка с провеждането на събеседването и насочването на детето или ученика в ПГ на задължителното предучилищно образование или в определен клас на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила, при приемането им за обучение в училище./чл. 7 Нар. ПО/27.10.2017г/

Чл.79. /1/ Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна.

/2/ Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват там, където са детето и ученикът – в училището и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а при необходимост от разширяване на общата и допълнителната подкрепа, в зависимост от спецификата на дейностите - и от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии. /Чл.177.ЗПУО; чл.4,ал.3Нар. ПО/27.10.2017г./

/3/ Когато поради извънредни обстоятелства присъственият образователен процес в училището е преустановен, както и в случаите по чл. 105, ал. 1, 3 и 5 от ЗПУО след заповед на министъра на образованието и науката, подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в зависимост от спецификата си се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда.

/4/ ПЛР може да се осъществява от разстояние в електронна среда и в случаите по чл. 115а, ал. 3 от ЗПУО, при условията на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО и след заповед на директора на институцията.

/5/ Подкрепата за личностно развитие от разстояние в електронна среда се извършва от педагог. специалисти в рамките на уговорената продължителност на работното им време. Чл.177.ЗПУО

Чл. 80 /1/ Общата подкрепа за личностно развитие в училището е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образ. процес и в дейността на училището и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети;
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език - в ПГ.
4. допълнително консултиране по учебни предмети;
5. кариерно ориентиране на учениците;
6. занимания по интереси;
7. библиотечно-информационно обслужване;
8. грижа за здравето;
9. поощряване с морални и материални награди;
10. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. дейности за превенция на обучителните затруднения;
12. логопедична работа. /Чл.178.ЗПУО; чл.15 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Условията и редът за осъществяване на дейностите се определят с ДОС за приобщаващото образование. /Чл.186.ЗПУО/

/2/ Общата подкрепа се осигурява от училището.

Чл. 80а Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва:

/1/ обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. /Чл.179.ЗПУО/

/2/ провеждане на регулярни срещи за:

- преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на дете или ученик;
- определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца и ученици, насочени към превенция на насилието;
- преодоляване на проблемното поведение и определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца и ученици, насочени към превенция на обучителните затруднения./ чл.16 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80б /1/ Допълнително обучение по учебни предмети е насочено е към ученици,

- които имат системни пропуски по даден учебен предмет,
- които са напреднали по даден учебен предмет и/или

• за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

/2/ Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя по предмета и координатора по чл. 7/от Нар. ПО/, а за учениците със СОП и за учениците с изявени дарби - от екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретния ученик.

/3/ Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда **в учебни дни** извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност до от **60 до 120 учебни часа годишно**.

/4/ Допълнителното обучение по учебен предмет може да се провежда и **по време на лятната ваканция** с обща продължителност не повече от **80 учебни часа**.

/5/ За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика./ чл.17 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80в /1/ **Консултирането по учебни предмети** е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на уч.година.

/2/ Директорът на училището утвърждава график не по-късно от 15.X за първия учебен срок и не по-късно от 20. II за втория учебен срок, в който се определя приемно време и място на всеки учител, поставя се на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет страницата на училището.

/3/ Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебните предмети. Времето за допълнително консултиране е част от работното време на учителите. /чл.18 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80г /1/ **Кариерно ориентиране на учениците** - взаимнодопълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда. /Чл.180.ЗПУО/

/2/ Формите за кариерно ориентиране в училищното образование са индивидуалното и груповото информиране и консултиране, индивидуалната и груповата работа и работата по програми за кариерно ориентиране.

/3/ Информирането се отнася до:

1. видовете подготовка в училищното образование, профилите, специалностите от професии;
2. институциите в системите на предучилищното и училищното образование, профес.образование и обучение и висшето образование и условията и реда за прием на ученици и студенти;
3. динамиката и потребностите на пазара на труда.

/4/ Консултирането е насочено към:

1. разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия;
2. формиране на умения за планиране на учебното и личното време;
3. формиране на умения за планиране на кариерното развитие;
4. преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците;
5. решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация.

/5/ Индивидуалната и груповата работа се осъществява за:

1. подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация;
2. провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
3. провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа;
4. провеждане на тренинги с ученици за формиране на умения за вземане на решения и търсене на работа.

/6/ Работата по програми за кариерно ориентиране включва дейности:

1. с ученици от I до IV клас;
2. с ученици от V до VII клас - за подготовка за преход към по-висока степен на образование;
3. с ученици от отделни целеви групи - застрашени от отпадане от училище, талантиливи ученици, ученици със специални образователни потребности, ученици с проблемно поведение и др.;
4. за реинтегриране на отпадналите от училище;
5. за формиране на нови умения за социално включване и мобилност.

/7/ В предучилищното образование се осъществяват взаимно допълващи се дейности за запознаване с професии чрез формите на педагогическото взаимодействие, по време на игра и на дейности по избор на детето, чрез провеждане на срещи с родители с различна професионална квалификация и други. /чл.19 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80д /1/ Занимания по интереси - организират се за развитие на способностите и на компетентностите на децата и учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство. /Чл.181.ЗПУО/

/2/ Заниманията по интереси включват:

1. дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство;

2. дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми на общинско, областно, национално и междунар. равнище;

3. обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 ЗПУО.

/3/ Чрез заниманията по интереси се подкрепя развитието на ключовите компетентности на учениците в областта на математиката, информатиката, природните науки и технологиите и се подпомага професионалното ориентиране на учениците.

/4/ Чрез заниманията по интереси се развиват интегрирането на ключовите компетентности, възпитанието в ценности, патриотичното, гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното възпитание, насърчаването на иновациите и креативното мислене на децата и учениците.

/5/ Заниманията по интереси се организират в училището за учениците от I до IX клас в съответствие с желанието на родителите на децата, с желанието на учениците със съгласието на родителите, както и със спецификата на заниманията и с възможностите на училището.

/6/ Заниманията по интереси се организират приоритетно в тематичните направления: "Дигитална креативност", "Природни науки", "Математика", "Технологии", "Изкуства и култура", "Гражданско образование", "Екологично образование и здравословен начин на живот", "Спорт" /Чл.21 ал.2 Нар.ПО/

/7/ Заниманията по интереси по тематични направления "Дигитална креативност", "Природни науки", "Математика" и "Технологии" са не по-малко от **40 на сто** от общия годишен брой часове за организирани занимания по интереси в училището. /Чл.21 ал.3 Нар.ПО/

/8/ Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други. /чл.21 ал.5 Нар. за ПО/

/9/ Заниманията по интереси може да се провеждат:

1. извън часовете по учебен план;

2. по време на целодневната организация на учебния ден извън дейностите по самоподготовка с оглед осигуряване на разнообразие от занимания по интереси;

3. през почивните дни и ваканциите. /Чл.21 ал.12 Нар. ПО/

/10/ Изборът на занимания по интереси се извършва чрез проучване на желанията на учениците въз основа на анкета, разработена и приложена от училището и съдържаща индикатори за отчитане на:

1. индивидуалните потребности, интересите и познавателното развитие на ученика;

2. миналия опит на ученика в занимания по интереси;

3. съответствието между потребностите и желанията на ученика, регистрираните предложения в информационната система и възможностите и спецификата на училището. /чл.21а Нар.ПО/17г/

/11/ Директорът на училището извършва анализ на съответствието между потребностите и желанията на учениците и направените предложения на юридическите и физ. лица, които са регистрирани в информац.система, и възможностите и спецификата на училището, като предлага на ПС да одобри предложенията за занимания по интереси в училището за уч. година. /чл.21б Нар.ПО/

/12/ Групите за занимания по интереси в училището се формират в зависимост от посоченото първо желание на ученика, като може да се формират с ученици от различни класове, както и сборни групи с ученици от групите за целодневна организация на учебния ден. /чл.21б ал.3 Нар.ПО/17г/

- /13/ Училището осигурява участие в занимания по интереси на минимум 20% от учениците /21б,ал.5
- /14/ В случай че училището не осигури участието на посочените в ал.15 ученици, първостепенният разпоредител с бюджет намалява средствата за занимания по интереси до 20 %. /Нар.ПО чл.21б,ал.6/
- /15/ Заниманията по интереси се организират със седмичен брой часове и/или на модулен принцип, който включва средно **не по-малко от два часа седмично по броя на уч. седмици**, съгласно разработен времеви график от ръководителя на групата с разпределение на темите. /чл.21в Нар.ПО/17
- /16/ Училището осигурява разнообразие от занимания по интереси в часовете за **занимания по интереси в рамките на целодневната организация на учебния ден**. Учителите в групи за целодневна организация подпомагат ръководителите на групи за занимания по интереси, когато тези занимания се провеждат в рамките на целодневната организация на учебния ден. /чл.21г Нар.ПО/
- /17/ Заниманията по интереси в училището се избират от учениците със съгласието на родителите им и се регистрират в информационна система за заниманията по интереси до 5 октомври.
- /18/ Училищата изготвят до 10.X Програма за занимания по интереси за съответната уч. година в съответствие с тем. направления, която се утвърждава от директора на училището. Училището изготвят до 01.IX отчет за проведените занимания по интереси./чл.21д Нар.ПО

Чл. 80е /1/ Библиотечно-информационно обслужване – осигурява се чрез читалня и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. /Чл.182.ЗПУО/

/2/ Училищната читалня предоставя универсална информация чрез различни по тип, вид, тематика и език документални източници.

/3/ Училищната читалня формира в учениците култура и умения за търсене и ползване на информация, изгражда навици за непрекъснато самообразование, подтиква към креативност, подпомага достъпа до културни и образователни събития, мотивира личностното израстване и гражданската отговорност. /чл.22 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80ж /1/ Грижа за здравето – осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до мед.обслужване и програми за здр. образование и за здравословен начин на живот. /Чл.183.ЗПУО/

/2/ За децата и учениците в детските градини и училищата се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други.

/3/ В провеждането на дейностите по ал. 2 могат да се включват и родителите на децата и учениците

/4/ Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на детето или ученика и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището. /чл.23 Нар.за ПО/27.10.2017г/

Чл. 80з /1/ Поощряване с морални и материални награди - за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност. Директорът на училището, след решение на ПС със заповед, може да учредява награди за децата и учениците. /Чл.184.ЗПУО;/

/2/ Условието и редът за награждаване са в чл.54-56 в ДОС за приобщаващо образование./чл.25 ПО

Чл. 80и /1/ Дейности по превенция на насилието, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. /Чл.185.ЗПУО/

/2/ Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от учил. общност и **може** да включват:

1.изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;

2.разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в ЧК, в заниманията по интереси;

3.дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност;

4.партньорство с родителите. /Чл.185.ЗПУО/

/3/ Психологическата подкрепа е насочена към децата и учениците, педагог.специалисти, родителите

/4/ Психологическата подкрепа се осъществява от психолог и включва:

1. създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;

2. предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;

3. извършване на групова работа с деца или ученици и/или кризисна интервенция;
4. работа със средата, в която е детето или ученикът - семейството, връстниците. /чл.26 Нар.за ПО/27.10.2017г/
- Чл.80й** /1/ Дейности по преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от училището и **може** да включват:
- 1.обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му; /чл.46 Нар ПО 2017/
 - 2.използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище; /чл.47 Нар ПО 2017/
 - 3.консултиране на детето или ученика с психолог или с педагогически съветник;/чл.48 Нар ПО 2017/
 - 4.създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти; /чл.49 Нар ПО/2017/
 - 5.насочване на детето/ученика към занимания,съобразени с потребностите му;/чл.48Нар ПО 2017/
 - 6.индив. подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);/чл.50Нар ПО 2017/
 - 7.участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, които са:

- почистване на класната стая;
- почистване на двора на училището;
- почистване/ подреждане на физкултурния салон;/чл.51НарПО /17Чл.186 ЗПУО

/2/ Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни деца и ученици в съответни дейности по чл. 45 за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
3. консултиране на детето или ученика с психолог/педагогически съветник;
4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
5. насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи; /чл.45 Нар.за ПО/27.10.2017г/

Чл.80к /1/ Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на **превенцията на обучителните затруднения** се изразява във включване на отделни ученици в дейности, като:

1. допълнително обучение по отделен учебен предмет с акцент върху обучението по български език, включително оgramотояване на ученици, за които българският език не е майчин;
2. консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
3. логопедична работа. /Нар.ПО/Чл.27 ал.1/

/2/ Допълнителното обучение по чл. 80к, ал. 1, т. 1 е насочено към ученици:

1. за които българският език не е майчин;
2. които имат системни пропуски по даден учебен предмет, изразяващи се в годишна оценка слаб или не са постигнали очакваните резултати, заложиени като прагова стойност за успешност при НВО, както и за ученици, които напредват при обучението по даден учебен предмет;
3. които срещат затруднения, индикирани чрез срочна оценка слаб (2) или три последователни текущи оценки слаб (2);
4. за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.
5. които са отсъствали от училище повече от 10 учебни дни по уваж. причини. /Нар.ПО/Чл.27 ал.2/

/3/Извън общата подкрепа по ал. 1 допълнително обучение по отделни учебни предмети за компенсиране на липсата на взаимодействие с учителя може да се предоставя и на ученици, които се обучават несинхронно от разстояние в електронна среда при условията на чл. 115а, ал. 4 от ЗПУО. /Нар.ПО/Чл.27 ал.3/

/4/ Допълнителното обучение по БЕЛ за учениците, за които българският език не е майчин, е **задължително** и се осъществява чрез допълнителни учебни часове извън училищния учебен план в съответствие с ДОС за усвояването на българския книжовен език./Нар.ПО/Чл.27 ал.4/

/5/ Потребностите от допълнителното обучение за учениците:

- които имат системни пропуски ,
 - имат срочна оценка слаб/2/ или 3 текущи оценки слаб/2/, и
 - за които се препоръчва допълнително обучение в плана за подкрепа
- се определят от учителя по предмета и от координатора по чл. 7, а за учениците със СОП - от екипа за подкрепа за личностно развитие. /Нар.ПО/Чл.26 ал.5/

/6/ Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда **в учебни дни** извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност от **60 до 120 учебни часа годишно** - за случаите по ал. 2, т. 1 и 2, и **до 10 учебни часа** - за случаите по ал. 2, т. 3 и 5. /Нар.ПО/Чл.27 ал.6/

/7/ Общата продължителност на допълнителното обучение по учебен предмет за учениците по ал. 2, т. 4 се определя в плана за подкрепа. /Нар.ПО/Чл.27 ал.7/

/8/ Допълнителното обучение по ал. 3 се осъществява синхронно от разстояние в електронна среда чрез не по-малко от 10 учебни часа месечно, разпределени между учебните предмети в зависимост от дела им в училищния учебен план. /Нар.ПО/Чл.27 ал.8/

/9/ Допълнителното обучение по учебен предмет за ученици по ал. 2, т. 1 и 2 може да се провежда и по време на лятната ваканция с продължителност **не повече от 80 уч. часа.**/Чл.27 ал.9/

/10/ Общата продължителност на допълнителното обучение по учебен предмет за учениците по ал. 2, т. 4 се определя в плана за подкрепа.

/11/ За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика. /Нар.ПО/Чл.27 ал.10/

Чл.80л /1/ Логопедична работа се осъществява от логопеди в училища, центрове за подкрепа за личностно развитие регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и др. и включва:

1. превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;
2. диагностика на комуникативните нарушения;
3. терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения;
4. консултативна дейност с учители и родители на деца и ученици с комуникативни нарушения.

/2/ Логопедичната превенция на комуникативните нарушения и обучителни трудности включва:

1. изследване на писмената реч на учениците от начален етап;
2. определяне на потребностите на децата и учениците от логопедична работа. /чл.28 Нар.ПО/

Чл.80м /1/ Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят

- след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети,
- от индивидуалния напредък в обучението и
- от наблюдението на развитието на отделни деца или ученици, които срещат затруднен обучението. Въз основа на обсъждането се определят тези деца и ученици, на които е необходимо да се извърши **оценка** на индивидуалните им потребности за предоставяне на **допълнителна подкрепа за личностно развитие.** /чл.29 Нар.за ПО/27.10.2017г/

/2/ **Дейности от общата подкрепа за целите на превенцията на насилието и преодоляване на проблемното поведение** по чл. 45, т. 3, 4, 5 и 7 от Нар.ПО и **за целите на превенцията на обучителните затруднения** по чл. 27 от Нар. ПО **задължително** се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на децата и учениците с обща продължителност за отделно дете/ученик или за група деца/ученици **не повече от 30 учебни часа.** Директорът на училището въз основа на доклади на учители на групи или на кл. ръководители и на резултатите от образов. процес издава заповед за определяне на децата и учениците и на условията за провеждане на дейностите. Родителите се информират за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите. В случай че родителите не осигуряват присъствието на децата или учениците, директорът на детската градина или училището писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето или ученика./чл.30 Нар. ПО/

/3/ В случаите, когато дете или **ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък** в развитието му, в тримесечен срок от предоставянето от учителите в групата на детето, съответно класният ръководител на ученика запознават родителя за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. /чл.32 Нар.ПО/

Чл.81. /1/ **Допълнителната подкрепа** за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. ресурсно подпомагане.

/2/ Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск;
3. с изяви дарби;
4. с хронични заболявания.

/3/ Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

/4/ Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена. /Чл.187.ЗПУО/

Чл.82. /1/ Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на **оценката на индивидуалните потребности**, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

/2/ Екипът по ал. 1 осъществява и допълнителната подкрепа по чл. 187, ал.1, т.1 от ЗПУО.

/3/ Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал.2 от ЗПУО; чл.128, ал.1 Нар. за ПО/27.10.2017г/

/4/ В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. /чл.128, ал.2 Нар. за ПО/27.10.2017г/

/5/ Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центровете за подкрепа за личностно развитие. /Чл.188.ЗПУО; чл.70 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл.82а. /1/ **Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик** е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране - силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образ. процес, възможности за реализация.

/2/ Въз основа на обсъждането на информацията по чл. 29, ал. 1, 2 /Нар. ПО/ се определят децата и учениците, на които следва да се извърши оценка на индивидуалните им потребности с цел осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

/3/ За извършването на оценката родителят представя следните документи:

1. заявление до директора;
2. статуси от проведени предварителни изследвания и консултации - психологични, логопедични, медицински, както и становище от специален педагог - при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето или ученика;
3. всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика, включително документи от детската градина, при наличие на такива;
4. протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването - при деца и ученици с хронични заболявания.

/4/ При извършването на оценката се вземат предвид и:

(Изм. - ДВ, бр. 66 от 2024 г., в сила от 06.08.2024 г.) (1) При извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците специалистите от екипа:

1. използват конструирани или адаптирани в българска представителна извадка инструменти с доказани психометрични характеристики - валидност, надеждност, наличие на нормативни стойности, съобразно спецификата на всеки конкретен случай;
2. вземат предвид образователните и личните постижения на детето или ученика;
3. вземат предвид социалното и емоционалното развитие на детето или ученика;
4. използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;
5. използват събраната до момента информация за детето и ученика;
6. вземат предвид информацията за детето или ученика, предоставена от ръководители на социални услуги в общността, в случаите, когато детето или ученикът ползват такива, както и от лечебни заведения при необходимост;
7. вземат предвид мнението на родителя;
8. вземат предвид мнението на детето или ученика - при възможност;
9. гарантират достъпа на информация за родителя през всички етапи на оценяващия процес;
10. спазват етичния кодекс на детската градина или училището.

(2) При извършване на оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания при необходимост може да се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране.

1. резултатите от ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
2. документите от личното образователно дело на детето/ ученика и материали от портфолиото му;
3. други документи при необходимост по преценка на екипа по чл. 70, ал. 2 / Нар. за ПО/.

/5/ За извършването на оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с изявени дарби родителят представя и документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на децата и учениците и др. /чл. 71 Нар. за ПО/27.10.2017г/

Чл.82б. /1/ Оценяването на индивидуалните потребности на дете или ученик, което не владее български език, се извършва на езика, който детето или ученикът владее най-добре, като при необходимост се ползва преводач, осигурен от родителя.

/2/ При необходимост, в случай че родителят не може да осигури преводач, съдействие за осигуряването му може да окаже РУО. /чл.72 Нар. ПО/27.10.2017г/

Чл.82в. /1/ Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са със СОП, се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение - и рехабилитатор на слуха и говора или учител на деца и ученици с нарушено зрение, учителите в групата в детската градина/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физ. развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

/2/ Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици в риск се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог и/или педагогически съветник, и логопед в детската градина или в училището, учителите в групата в детската градина/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда.

/3/ Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с изявени дарби се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва учителите в групата в детската градина/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика, психолог/педагогически съветник. Оценяват се конкр. области на изявените дарби и способности.

/4/ Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с хронични заболявания се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог, учителите в групата в детската градина/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето или ученика. Оценява се здравословното състояние на детето или ученика и влиянието му върху обучението. / чл.73 Нар. за ПО/27.10.2017г/

/5/ При извършване на оценката може да участват и други специалисти извън посочените в ал.1 – 4
Чл.82г. /1/ Оценката на децата и учениците се извършва индивидуално от всеки специалист в екипа при отчитане на силните страни и възможностите за участие в ОП на детето/ученика.

/2/ Оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в срок до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни.

/3/ Оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците с изявиени дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но не по-късно от 3 месеца от установяване на потребността от извършване на оценка.

/4/ Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи потребност от такава оценка, като продължителността на **оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.** Чл.75 Нар.ПО/17г

/5/ Времето за индивидуалното оценяване на едно дете или ученик е по преценка на съответния специалист в зависимост от индивидуалните особености и потребности на детето или ученика и е в рамките на съответните срокове / чл.77 Нар. ПО/17г

Чл.82д. /1/ Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е функционална.

/2/ При извършването на оценката на децата и учениците, за които има индикации, че са **със специални образователни потребности**, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние и факторите на средата в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите - МКБ 10 на СЗО.

/3/ Оценката на децата и учениците по ал. 2 се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика.

/4/ Всеки специалист от екипа по чл. 70, ал. 2 от Нар. ПО/2017г.попълва съответната на неговата компетентност част от Картата за оценка, като отделните части се съгласуват между специалистите и се вписва общо становище за функционирането на детето и за необходимата допълн. подкрепа.

/5/ Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.

/6/ Картата за оценка е неразделна част от личното образователно дело на детето или ученика в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование.

/7/ На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индив.потребности на детето или ученика. чл.78 Нар. ПО/17г

Чл.82е. /1/ При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности, извършена в детската градина или училището, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности.

/2/ В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценките на индив.потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование директорът на детската градина или училището писмено уведомява дирекция „Соц. подпомагане" по настоящия адрес на детето или ученика с цел осигуряване на неговия най-добър интерес.

/3/ Директорът на дирекция „Социално подпомагане" в срок до 10 работни дни от получаването на уведомлението писмено информира директора на училището за предприетите действия.

/4/ В случаите по ал. 2 детската градина или училището задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на детето или ученика. чл.79 Нар. ПО/17г

Чл.82ж. /1/ Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са деца или **ученици в риск**, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на детето или ученика.

/2/ Оценяват се:

1. история на здравословното състояние на детето или ученика;
2. неблагоприятни условия в средата/ситуацията на детето или ученика;
3. стресови събития в живота на детето или ученика;
4. демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето или ученика.

/3/ Елементите на оценката включват:

1. индивидуални фактори в развитието - използва се Карта за оценка на индив. потребности на детето или ученика по чл. 78, ал. 3; отчита се и разбирането на детето или ученика за проблема;
2. фактори в средата на детето или ученика - отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето или ученика;
3. подкрепяща среда - отчитат се обкръжението на детето или ученика, общността в училището, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други. чл.80 Нар. ПО/17г

Чл.83. /1/ Институциите в системата на предучилищното и училищното образование - детските градини, училищата, центрове за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена, осигуряват допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

/2/ Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна.

/3/ Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, като:

1. за деца или ученици със СОП обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование;
2. за деца и ученици в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в детската градина и училището в сътрудничество с отделите за закрила на детето;
3. за деца и ученици с изявени дарби обхваща период от минимум една учебна година;
4. за деца и ученици с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на детето или ученика; при необходимост срокът е се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето или ученика.

/4/ Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в детската градина или училището.

/5/ **Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:**

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по спец. уч. предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

/6/ Когато на деца или ученици се предоставя допълнителна подкрепа по ал. 5, т. 2 от институция в системата на предучилищното и училищното образование, на тях не се предоставя такава дейност в други услуги, включително в социални услуги по ЗСП и ППЗСП. чл.82 Нар. ПО/17г

Чл.83а. /1/ Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от училището чрез **план за подкрепа** по чл. 187, ал. 3 ЗПУО, изготвен за дете или ученик.

/2/ Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето или ученика, като му се предоставя копие от него при поискване.

/3/ Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика. чл.83 Нар. ПО/17г/

Чл.83б. /1/ **Работата с дете и ученик по конкретен случай** е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика. чл.84 Нар. ПО/17г

/2/ Работата по конкретен случай се основава на оценката на индивидуалните потребности и е насочена към децата и учениците в риск, а в някои случаи, определени от екипа по чл. 70, ал. 2, и към децата и учениците със специални образователни потребности и децата и учениците с изявени дарби. Работата по конкретен случай се осъществява от ЕПЛР при съгласуване и координиране на действията му с водещия на случая в отдела за закрила на детето.

/3/ Членовете на екипа може да участват в интердисциплинарна екипна работа със специалисти от социални услуги в случаите, когато детето или ученикът ползват такива, или с други специалисти, включително медицински, които осигуряват здравната грижа за детето или ученика.

/4/ Водещият на случая по ал. 1 координира работата си със специалистите от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика и със специалистите по ал. 2 и развива отношения на доверие с детето или ученика.

/5/ Работата по конкретен случай включва:

1. формулиране на случая;
- 2.. оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
3. определяне на цели и действия, насочени към детето или ученика;
4. изготвяне на план за подкрепа;
5. взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
6. оценка на резултатите. чл.85 Нар. ПО/17г

Чл.83в. /1/**Психо-социалната рехабилитация** е комплекс от дейности на екипа по чл. 70, ал. 2 за подпомагане на децата и учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца и ученици с изявени дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование. чл.86 Нар. ПО/17г

/2/ Психо-социалната рехабилитация се предоставя на отделно дете или ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. чл.87 Нар. ПО/17г

Чл.83г./1/ Водещ на случая на детето или ученика при предоставяне на психо-социалната рехабилитация в училището е **психологът или педагогическият съветник**, когато е с квалификация по психология.

/2/ Дейностите за психо-социална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на детето или ученика. чл.88 Нар. ПО/17г

Чл.83д./1/Рехабилитацията на слуха и говора е комплекс от дейности за стимулиране на остатъчния слух и на езиковото и речевото развитие на децата и учениците с увреден слух с различен тип слухопротезиране (конвенционални слухови апарати или кохлеарни импланти). (2)

/2/Рехабилитацията на слуха и говора се осъществява от рехабилитатор на слуха и говора, който извършва корекционна и компенсаторна работа с всяко дете или ученик с увреден слух, съобразно възрастовите и индив. му потребности, вида и степента на загуба на слуха. чл.90 Нар. ПО/17г

/3/ Рехабилитацията на слуха и говора се осъществява в специални кабинети в специалните училища за ученици с увреден слух или в кабинети в детски градини и училища, оборудвани със специални технически и дидактически средства, методики и материали.

/4/ Рехабилитацията на слуха и говора се предоставя въз основа на оценка от аудиометрично изследване, от артикулационно изследване и в зависимост от вида на слухопротезирането на детето или ученика. чл.91 Нар. ПО/17г

/5/ Дейностите за рехабилитация на слуха и говора, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на детето или ученика. чл.92 Нар. ПО/17г

Чл.83е. /1/ Рехабилитацията на комуникативните нарушения е комплекс от дейности за подпомагане на деца и ученици със затруднения, увреждане или разстройство на езика, говора, познавателните процеси и социалното поведение. чл.95 Нар. ПО/17г

/2/ Рехабилитацията на комуникативните нарушения се предоставя на всяко дете или ученик с комуникативно нарушение въз основа на оценка от невропсихологично изследване и съобразно индивидуалните му потребности. чл.96 Нар. ПО/17г

/3/ Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява от логопеда, а в някои случаи и от психолога в училището или центъра за подкрепа за личностно развитие. чл.97 Нар. ПО/17г

/4/ Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява в логопедични кабинети в училища и центрове за подкрепа за личностно развитие, както и в регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, оборудвани със специални технически и дидактически средства, методики и материали. чл.98 Нар. ПО/17г

/5/ Дейностите за рехабилитация на комуникативните нарушения и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето или ученика. чл.99 Нар. ПО/17г

Чл.83ж. /1/ На децата и учениците с физически увреждания може да се предоставя рехабилитация и кинезитерапия по време на учебните часове по физическо възпитание и спорт от рехабилитатор и/или кинезитерапевт или да им се осигурява лечебна физкултура (ЛФК).

/2/ За децата и учениците по ал. 1 се организират занимания, които осигуряват физическо натоварване, съобразено с техните възможности и здравословно състояние, и които ги приобщават към паралелката или групата. чл.100 Нар. ПО/17г

/3/ Дейностите за рехабилитация при физически увреждания и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето или ученика.

Чл.83з. /1/ Институциите в системата на предучилищното и училищното образование предоставят условия за равен достъп до образование за децата и учениците и чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните програми и учебното съдържание, разумни улеснения, технически средства, спец. оборудване и спец. подкрепяща среда, дидак.материали, методики и специалисти. чл.101 Нар. ПО/17г

/2/ **Училището**, центърът за подкрепа за личностно развитие и регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в зависимост от индивидуалните потребности на децата и учениците **осигуряват следните специалисти за допълнителна подкрепа** за лич.развитие:

1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания - ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на деца и ученици с нарушено зрение, логопед, психолог, помощник на учителя;

2. при обучителни трудности - логопед, психолог, ресурсен учител;

3. при прояви от аутистичния спектър - ресурсен учител, логопед, психолог, а при необходимост - сензорен терапевт и помощник на учителя;

4. при емоционални и/или поведенчески затруднения - психолог и/или педагогически съветник, а при необходимост - помощник на учителя и психотерапевт;

5. при наличие на риск - психолог и/или педагогически съветник, а при необходимост - помощник на учителя и образователен медиатор от общността на детето или ученика или социален работник;

6. при изявени дарби и способности в различни области - учител и/или специалисти съобразно изявените дарби и способности на детето или ученика, а при необходимост – педаг.съветник и/или психолог;

7. при хронични заболявания - болничен учител, ресурсен учител, психолог и/или педагогически съветник. чл.108 Нар. ПО/17г

Чл.83и. /1/ Ресурсен учител се осигурява на всяко дете или ученик със специални образователни потребности, за което вследствие на оценката на индивидуалните потребности е установена необходимост от ресурсно подпомагане.

/2/ Броят на ресурсните учители в детската градина и училището се определя в зависимост от броя на децата и учениците със специални образователни потребности, от вида на подкрепата - краткосрочна или дългосрочна, от броя на часовете за ресурсно подпомагане, посочени в плановете за подкрепа на децата или учениците, съобразно променящите се индивидуални потребности на децата или учениците.

/3/ Разпределението на работата между ресурсните учители в детската градина или училището и на броя на децата и/или учениците, с които работи един ресурсен учител, е в зависимост от потребностите на децата или учениците и спецификата на уврежданията или нарушенията им, но не повече от 12 деца и/или ученици със специални образователни потребности на един ресурсен учител.

/4/ Ресурсният учител може да работи като специалист с общ профил, подпомагащ всички групи деца и/или ученици със СОП, и като профилиран, подпомагащ определена група деца и/или ученици с еднакви по вид увреждания или нарушения. чл.109 Нар. ПО/17г

Чл.83й. Логопед се осигурява на дете или ученик с идентифицирани потребности от логопедична рехабилитационна работа и терапия. чл.110 Нар. ПО/17г

Чл.83к. Психолог се осигурява на дете или ученик с идентифицирани потребности от психол. подкрепа и терапия, необходимост от директна работа и консултиране. чл.111 Нар. ПО/17г

Чл.84. /1/ Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището

1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
5. изпълнява и др. функции, предвидени в ДОС за приобщаващото образование. /Чл.189.ЗПУО/

/2/ Към регионалните центрове за подкрепа се създават регионални екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП. /Чл.190.ЗПУО/

Чл.84а. /1/ Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа.

/2/ Екипът провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от три заседания - в началото на учебната година, в края на първия и на втория учебен срок. Родителят се запознава с графика. /Чл.128 ал.5 Нар.ПО/

/3/ При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извън определения график. Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждането на извънредното заседание с писмо, по имейл или в телефонен разговор. /Чл.128 ал.6 Нар.ПО/

/4/ Задължителните три заседания са редовни, когато на тях присъстват всички членове на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове на екипа.

/5/ Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания, са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание.

/6/ За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол, подписан от лицето, водещо протокола, и от психолога и/или педагогическия съветник. /чл.128 Нар. ПО/27.10.2017г/

Чл.84б Екипът за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика освен посочените функции в чл. 189, т. 1 - 4 ЗПУО изпълнява и следните функции:

1. определя необходимия инструментариум за извършване на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика и определя правила за работата си;
2. проучва документите и информацията за детето или ученика;
3. обсъжда проведената оценка и наблюденията на всеки член от екипа и формулира общо решение за предоставяне на допълнителна подкрепа в протокол от заседанието;
4. информира директора на училището за взетото решение за предоставяне на допълн. подкрепа;
5. определя вида и формата на обучение на детето или ученика въз основа на оценката на индивидуалните му потребности;
6. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности при необходимост разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми по един или повече

учебни предмети за ученици със СОП и за ученици с изяви дарби, съответно по чл. 95, ал. 1, т. 1 и 2 ЗПУО за учебната година;

7. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности разработва **индивидуални учебни планове/ чл.146-166 НАР.ПО/ и индивидуални учебни програми** за ученици със СОП и с множество увреждания; в случай че учениците се обучават в центрове за специална образователна подкрепа, индивидуалните учебни планове и програми се разработват в сътрудничество между училището и центъра за специална образователна подкрепа;

8. проследява напредъка в развитието на детето или ученика два пъти през учебната година и при необходимост внася промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, който е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика;

9. извършва консултативна дейност с децата и учениците, с учителите, с родителите за приемане и приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания в детската градина и училището;

10. изготвя доклади за дейността на екипа до директора училището, съответно в 7-дневен срок след края на първия учебен срок и в 10-дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година.

/чл.129 Нар. за ПО/27.10.2017г./

Чл.85. /1/ Училището е длъжно да приема деца и ученици със СОП.

/2/ В група и в паралелка в училище може да се обучават до 3 деца и ученици със СОП.

/3/ При увеличаване на броя на децата и учениците в група или паралелка се назначава помощник-учител по предложение на екипите за подкрепа. /Чл.192.ЗПУО/

Чл.85а. /1/В училището обучението на деца и ученици със СОП задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на детето и ученика.

/2/ Броят на ресурсните учители се определя в зависимост от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

/3/ В плана за подкрепа на детето и ученика може да бъде определен помощник на учителя.

/4/ Изискванията към помощника на учителя и функциите му се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. /Чл.193.ЗПУО/

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ РАЗСТОЯНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА /в сила от 27.10.2020 г./

Чл.85б. /1/ Дейности от общата подкрепа за личностно развитие; както и дейности от допълнителната подкрепа за личностно развитие може да се осъществяват от училището доколкото и ако е възможно и от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии:

1. при преустановяване на присъствения образов. процес поради извънредни обстоятелства:

- учебни дни са определени за неучебни или неучебни дни - за учебни;
- кметът на общината е обявил до 3 учебни дни за неучебни за училища;
- образователният процес в училището е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.

2. при необходимост от разширяване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява в училището ;

3. когато по избор на ученика при условията на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО и след заповед на директора на училището, при наличие на необходимите технически и технологични средства може да се проведе обучение от разстояние в електронна среда за не повече от 30 учебни дни за този ученик в дневна, индивидуална или комбинирана форма на обучение, който по здравословни или други уваж. причини, удостоверени с документ, не може да посещава училище;

4. когато ученикът е преминал на обучение от разстояние в електронна среда при обявена извънредна епидемична обстановка, когато присъственият образователен процес в училището не е преустановен, при наличие на необходимите технически и технологични средства, може да се

извършва за отделен ученик в обучение от разстояние за повече от 30 учебни дни до края на извънредната епидемична обстановка. /чл.193 Нар ПО/

Чл.85в./1/ Потребностите от осъществяване на дейности за ПЛР от разстояние в електронна среда се определят от педагогическите специалисти съвместно с другите специалисти, които работят с детето или с ученика, и с координатора в училището.

/2/ Предоставянето на дейности за ПЛР на децата и учениците със СОП, в риск, с изявени дарби или с хронични заболявания се извършва и по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика. /чл.194 Нар ПО/

Чл.85г./1/ Дейностите за ПЛР от разстояние в електронна среда са синхронни и несинхронни.

/2/ При синхронните дейности за ПЛР се провеждат синхронни терапевтични и рехабилитационни сесии, както и занятия, и се осъществява синхронно взаимодействие на педагогическия или друг специалист с детето или с ученика.

/4/ При несинхронни дейности за ПЛР се осъществява наблюдение на несинхронни терапевтични и рехабилитационни сесии, както и на занятия, без взаимодействие с педагогическия или друг специалист и с останалите деца и ученици.

/5/ Текущата обратна връзка за резултатите от дейностите за подкрепа за личностно развитие се осъществяват при синхронно взаимодействие на учителя с детето или с ученика в електронна среда от разстояние индивидуално или в група. /чл.195 Нар ПО/

Чл.85д./1/ При организиране провеждането на дейности за ПЛР от разстояние в електронна среда директорът на училището:

1. предварително проучва техническата осигуреност на педагогическите и другите специалисти и на децата и учениците за работа от разстояние в електронна среда;
2. определя начина на предоставяне на ПЛР от разстояние в електронна среда или друг подходящ вариант за предоставяне на дейности за ПЛР в зависимост от възможностите на училището и техническата и технологична обезпеченост, възрастовите особености и дигиталните умения на децата и учениците;
3. избира съвместно с ПС електронна система за провеждане на дейности за ПЛР и за взаимодействие с всички участници в образ. процес, както и приложенията, които ще се използват;
4. организира техническото обезпечаване на педагогическите специалисти с технически средства за провеждането на дейности за ПЛР от разстояние в електронна среда;
5. съвместно с педагогическия специалист създава организация при необходимост някои от дейностите за ПЛР да се провеждат присъствено. /чл.196 Нар ПО/

Чл.85е./1/ При осъществяване на ПЛР в ОРЕС при преустановяване на присъствия образов. процес поради извънредни обстоятелства дейностите се провеждат по график индивидуално или при необходимост в групи с до 15 деца или ученици, а за децата и учениците със СОП, в риск, с изявени дарби или с хронични заболявания - в зависимост от оценката на индив. им потребности и плана за подкрепа на детето или ученика.

/2/ Продължителността на всяка дейност при тези обстоятелства при обучение от разстояние в електронна среда е от 20 до 40 минути по преценка на педагогическите специалисти съвместно с другите специалисти, които работят с детето или с ученика, в зависимост от възрастовите особености и индивидуалните потребности на децата и учениците. /чл.197 Нар ПО/

Чл.85ж./1/ За дейности за ПЛР в ОРЕС при случаите на чл.85б ал.1 т.3 и 4 детето или ученикът и/или родителят подава заявление до директора на училището и прилага декларация от родителя за осигурени условия за провеждане на дейностите за ПЛР и медицински документ от личен лекар или друг медицински специалист, който наблюдава детето, че може да се обучава от разстояние в електронна среда. Директорът информира родителя за това не по-късно от следващия работен ден след подаване на заявлението.

/2/ С декларацията по **родителят се задължава:**

1. да осигури необходимите технически и технологични условия за пълноценно участие на детето или ученика в дейностите за ПЛР;
2. да поддържа редовна комуникация с училището и да се осведомява за участието и развитието на детето или ученика;
3. да съдейства за спазването на правилата за провеждане на дейностите за ПЛР в училището;

4. да осигури редовното участие на детето или ученика в дейностите за подкрепа за ПЛР и своевременно да уведомява за отсъствие на детето или ученика по уважителни причини;
5. да подпомага процеса на предоставянето на дейностите за ПЛР на детето или ученика.

/3/ Дейностите се прекратяват:

1. по желание на детето или ученика и/или родителя;
2. при повече от 5 учебни дни, в които ученикът е отсъствал по неуважителни причини или не е участвал в обучението ;
3. при неизпълнение на поетите от родителя задължения с декларацията /чл.198 Нар.ПО/

Чл.85з. /1/ **Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици** може да се извършват от разстояние в електронна среда при представено заявление от родителя на детето или ученика до директора на училището, за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, и на документите по чл. 71, ал. 3, 5 и 6. от Нар.ПО /чл.199 Нар.ПО/

Раздел IV.

САНКЦИИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.86. /1/ **За неизпълнение на задълженията**, определени в ЗПУО, в нормативните актове по неговото прилагане и в ПДУ след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните **санкции**:

1. забележка;
2. преместване в друга паралелка в същото училище;
3. предупреждение за преместване в друго училище;
4. преместване в друго училище;
5. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение. /чл.199 ЗПУО;чл.58 Нар. ПО 2017г/

Чл.86а. /1/ Освен налагането на санкция в зависимост от причините за **проблемното му поведение** на ученика се предоставя планирана **обща подкрепа** за личн. развитие по чл. 178, ал. 1, т.12 ЗПУО.
/2/ Видът на дейностите за обща подкрепа по ал. 1 се определя от координатора по чл. 7 съвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя.

/3/ За преодоляване на проблемното поведение и за превенция на отпадането от училище на ученици, които извършват нарушения, отсъстват по неуважителни причини или са в риск от отпадане, класният ръководител и/или педагогическият съветник в училището осъществяват връзката и сътрудничеството между училището, семейството и учениците. /Чл.59 Нар. ПО 2017г/

Чл. 87 /1/ Когато ученикът **възпрепятства провеждането на учебния процес**, учителят може да го отстрани до края на учебния час.

/2/ Когато ученикът **се яви в училище с облекло или във вид**, които са в нарушение на ПДУ, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.

/3/ Веднага след приключването на уч.час по ал. 2 или след отстраняването на ученика по ал. 3 се предприемат дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното поведение и се уведомява родителят.

/4/ За ученика с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемно поведение. /Чл.199.ЗПУО/

Чл. 87а /1/ **Отсъствията** на учениците от училище се отчитат в учебни часове.

/2/ **Закъснение** на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути - като едно отсъствие.

/3/ Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина /медицински причини/, класният ръководител е длъжен да уведоми за това родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствието. /чл.61 Нар. за ПО/27.10.17г/

/4/ В случай че ученикът се обучава синхронно от разстояние в електронна среда, му се поставят отсъствия в съответствие с чл. 61.

/5/ В случай че ученикът се обучава несинхронно от разстояние в електронна среда и учителят установи, че в процеса на взаимодействие и обратна връзка за резултатите от обучението и оценяването по учебния предмет ученикът не участва, му се поставя отсъствие за съответния учебен предмет от графика за деня. /чл.6а1 Нар. за ПО/27.10.17г/

Чл. 88. /1/ Санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се прилага за ученици, навършили 16-годишна възраст. Санкциите „преместване в друго училище" и „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" може да се налагат и за допуснати повече от 15 отсъствия по неуважителни причини през учебната година. чл.63 Нар. ПО 2017

/2/ На учениците в класовете от начален етап не се налагат

- мерките „възпрепятства провеждането на учебния процес" и

„се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на ПДУ" и

- санкциите "предупреждение за преместване в друго училище" и

"преместване в друго училище"

/3/ Санкциите "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в СФО" се налагат за тежки или системни нарушения.

/4/ Санкции не се налагат на ученици, когато поведението им е резултат от увреждане или нарушение на здравето, посочено в медицински документи. /Чл.200.ЗПУО/

Чл. 89. /1/ **За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция.**

Мерките „възпрепятства провеждането на учебния процес" и „яви се в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на ПДУ" се налагат независимо от санкциите.

/2/ Видът на санкцията се определя, като се отчитат причините и обстоятелствата при извършване на нарушението, видът и тежестта му, както и възрастовите и личностните особености на ученика.

/Чл.201.ЗПУО/

Чл. 90 /1/ **Санкциите са срочни.**

/2/ Сроктът на санкциите е до края на учебната година.

/3/ Когато санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище", "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година. /Чл.202.ЗПУО/

Чл. 91. /1/ Санкциите "забележка" и "преместване в друга паралелка в същото училище" се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции – със заповед на директора по предложение на ПС.

/2/ Мярката „се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на ПДУ" се налага със заповед на директора. /Чл.203.ЗПУО/

Чл. 92. /1/ Директорът на училището задължително писмено **уведомява** родителя или съответното лице по чл. 60, ал. 1 или 2 **за откриването на процедура по налагане на санкция**, а в случаите на налагане на санкция „предупреждение за преместване в друго училище", „преместване в друго училище" или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" - **и съответните териториални структури за закрила на детето.** /Чл.64,ал.1 Нар. ПО 2017г/

/2/ Връчването на уведомлението по ал. 1 се извършва от служител на училището, по пощата или чрез куриерска служба с препоръчана пратка с обратна разписка на адреса на родителя или на лицето по чл. 60, ал. 2. Съобщаването може да се извърши и на посочен от родителя или лицето по чл. 60, ал. 2 електронен адрес, като в този случай връчването се удостоверява с копие от електронния запис за това. /Чл.64,ал.3 Нар. ПО 2017г/

/3/ В процедурата по налагане на санкцията малолетният ученик се представлява от родителя или от упълномощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителя си.

/4/ В случай че родителят ще отсъства от настоящия си адрес за срок повече от един месец, той уведомява писмено директора на училището, като посочва лице, което ще контактува с училището за времето на отсъствието му по всички въпроси, свързани с училищното образование, с изключение на отписване на ученика от училището или промяна на формата на обучение, както и на адрес и контакти на лицето.

/5/ При неизпълнение от страна на родителя на задълженията по ал. 2, както и в случаите, когато родителят или лицето по ал. 2 не могат да бъдат открити на посочения адрес, директорът на училището **сигнализира дирекция „Социално подпомагане" по настоящия адрес на ученика за предприемане на действия при условията и по реда на ЗЗД.** /Чл.60,Нар.ПО 2017г/

Чл. 92а. Конкретните условия и ред за налагане на санкциите по чл. 199 от ЗПУО се определят с ДОС за приобщаващото образование. /Чл.204.ЗПУО/

/1/ **Преди налагане на санкция** директорът или упълномощено от него лице задължително изслушва ученика в присъствието на психолог или на педагогически съветник и/или се запознава с писменото обяснение на ученика на фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. **На изслушването присъства и социален работник в съответствие със ЗЗД.**

/2/ Родителят на ученика, съответно лицето по чл. 60, ал. 2 от Нар. ПО, има право да присъства на изслушването и да изрази мнение.

/3/ По предложение на класния ръководител и/или по молба на непълнолетния ученик, съответно на родителя или лицето по чл. 60, ал. 2 от Нар. ПО, когато ученикът е малолетен, изслушването на ученика може да се извърши и в присъствието на учител, на друг педагогически специалист от училището или на друго лице, на което ученикът има доверие.

/4/ За изясняване на фактите и обстоятелствата по време на изслушването директорът може да покани за участие и за изразяване на мнение учители, които преподават на ученика, както и ученици от училището, запознати с конкретното нарушение.

/5/ За всяка процедура по налагане на санкция и на мярка по чл. 199, ал. 2 или 3 ЗПУО се определя лице, което да докладва за извършеното нарушение - класният ръководител или учител, който преподава на ученика. /Чл. 65 Нар. ПО, 2017г/

/6/ В зависимост от тежестта на нарушенията и обстоятелствата класният ръководител и/или педагог. съвет обективно преценяват и предлагат на директора съответната санкция. /Чл. 66 Нар. ПО/

/7/ Преди налагане на санкции се взема предвид мнението на кл. ръководител на ученика. /Чл. 67 . ПО/

Чл.93. /1/ Заповедта за налагане на санкцията се издава в 14-дневен срок от предложението по от кл. ръководител или педагогическия съвет. /Чл. 68 Нар. ПО 2017г/

/2/ В заповедта по ал. 1 се посочват видът на санкцията, срокът и мотивите за налагането ѝ. /Чл. 68, ал.2 Нар. ПО 2017г/

/3/ Заповедта се съобщава в 3-дневен срок от издаването ѝ на ученика и на родителя му, а заповедта за налагане на санкция "преместване в друго училище" – и на началника на регионалното управление на образованието.

/4/ Заповедта по ал. 1 може да се оспорва по административен ред пред началника на РУО.

/5/ Заповедта по ал. 1 може да се обжалва при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс. /Чл.205.ЗПУО/

Чл.94. /1/ Наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в бележника за кореспонденция на ученика. . /Чл. 69, ал.1 Нар. ПО/

/2/ Ученик, на когото е наложена санкция "преместване в друго училище", продължава обучението си в другото училище при условия и по ред, определени със заповед на началника на регионалното управление на образованието. /Чл. 69, ал.2 Нар. ПО/

/3/ Ученик, на когото е наложена санкция "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" или "преместване от дневна форма в СФО", за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех. /Чл. 69, ал.3 Нар. ПО, 2017г/

/4/ При налагане на мярката „възпрепятства провеждането на учебния процес” ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си. При изпълнението на мярката училището създава условия за работа с учениците за повишаване на мотивацията и социалните им умения за общуване. /Чл.206.ЗПУО/

Чл.95. /1/ Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени. /Чл. 69, ал.4 Нар. ПО 2017г/

/2/ По желание на ученика след заличаване на санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище" и "преместване в друго училище", той може да продължи обучението си в паралелката или в училището, в което е преместен.

/3/ Зачиването се отбелязва в ученическата книжка и в личния картон на ученика. /Чл.207.ЗПУО/

Чл.96 / 1/ **Санкции може да се налагат и за допуснати отсъствия по неуважителни причини:**

1. Забележка - за допуснати над 15 отсъствия по неуважителни причини;
2. Предупреждение за преместване в друго училище - за допуснати над 30 отсъствия по неуважителни причини;

3. Преместване в друго училище – за допуснати над 40 отсъствия по неуважителни причини;
4. Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение - за 16 годишни ученици.

ГЛАВА ШЕСТА

РОДИТЕЛИ

Чл. 97. /1/ Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

/2/ Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция.

/3/ Средство за връзка със семейството на ученика **може** да бъде и електронната поща на един от родителите. /Чл.208.ЗПУО/

Чл. 98. Родителите имат следните **права**:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образов. процес, за спазването на правилата в училището и за пРУОбщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагог. специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да се запознаят с училищния учебен план;
4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране, с личностното развитие на децата им;
6. да избират и да бъдат избирани в общественения съвет на училището;
7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището. /Чл.209.ЗПУО/

Чл. 99. /1/ Родителите имат следните **задължения**:

1. да осигуряват редовното присъствие на детето в задълж. предучилищно образование и на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището, когато детето/ученика отсъства;
2. да запишат при условията на чл.12 от ЗПУО детето в първи клас или ученика в училище в случаите на преместване в друго населено място или училище;
3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
4. да спазват ПДУ и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;
5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
6. да участват в родителските срещи;
7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.
8. Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца
9. Следят за признаци на упражнен тормоз и насилие над децата си.
10. Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на прояви на тормоз и насилие.
11. Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенцията на тормоза и насилието.
12. Участват в тематични род. срещи, форуми и други училищни и извънучилищни дейности.
13. Отправят предложения и при възможност подпомагат ресурсното осигуряване на прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз.
14. С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да се включват по график в дежурствата в сградата на училището и училищния двор, в дейностите по посрещане и изпращане на учениците и др.

/2/ Родителите, чиито деца се обучават в СФО по чл. 112, ал. 1, т.2 от ЗПУО, **са длъжни** да гарантират постигането на целите по чл.5 от ЗПУО, да осигурят необходимите условия за

обучение, познавателни книжки, учебници и учебни помагала и да прилагат методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето. /Чл.210.ЗПУО/

Чл.100. /1/ Родители, които не записват децата си, подлежащи на задължит. предучилищно или училищно образование, в детска градина или училище, се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

/2/ Родители, които не осигурят присъствието на децата си, подлежащи на задълж. предучилищно или на задължително училищно образование, се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

/3/ Родители, които не осигуряват присъствието на децата си в допълнителното обучение по чл. 124, ал.2 /за ученици от начален етап/, се наказват с глоба в размер от 50 до 150 лв.

/4/ При повторно извършване на нарушението по ал. 1, 2 и 3 глобата е в размер от 100 до 500 лв.

/5/ Актовете за установяване на нарушенията по ал. 1, 2, 3 и 4 се съставят от длъжностни лица, определени от кмета на общината. Наказателните постановления се издават от кмета на общината или от овластено от него длъжностно лице. Събраните средства от глоби постъпват в приход по бюджета на съответната община и се разходват само за дейности, свързани с подпомагане на равния достъп, както и за развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. /Чл. 347 ЗПУО/

ГЛАВА СЕДМА

УЧИТЕЛИ, ДИРЕКТОРИ И ДРУГИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Раздел I.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.101. /1/ Учителите, директорите, както и заместник-директорите, които изпълняват норма преподавателска работа, са педагогически специалисти.

/2/ Педагогически специалисти са и ръководителите на направление "Информ. и комуникационни технологии", възпитателите, психолозите, педагог.съветници, логопедите и треньорите по спорт.

/3/ Педагогически специалисти са лица, които изпълняват функции: свързани с обучението, възпитанието и със социализацията, както и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в училището; по управлението на училището. /Чл. 211.ЗПУО/

Чл.102. /1/ Необходимите компетентности като съвкупност от знания, умения и отношения по нива на кариерното развитие за всеки вид педагогически специалист се определят в профес.профил.

/2/ Професионалният профил и постигнатите резултати в обучението на учениците им са основа за определяне на приоритети за професионално усъвършенстване, както и за подпомагане на самооценката и за атестирането на педагогическите специалисти. /Чл. 212.ЗПУО/

Чл.103. Функциите, професионалните профили, длъжностите и необходимата за заемането им профес. квалификация, както и условията и редът за повишаване на квалификацията, за кариерното им развитие и за атестирането на педагог.специалисти, включително критериите за атестиране и съставът на атестационната комисия, се определят с ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. /Чл. 218.ЗПУО/

Раздел II.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл.104. /1/ Педагогическите специалисти имат следните **права**:

1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;
 2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в ЗПУО;
 3. да участват във формирането на политиките за развитие на училището;
 4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения;
 5. да повишават квалификацията си;
 6. да бъдат поощрявани и награждавани.
- /2/ Педагогическите специалисти имат следните **задължения**:

1. да осъществяват обучение и възпитание на децата и учениците в съответствие с ДОС;

2. да опазват живота и здравето на децата и учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от училището;
3. да зачитат правата и достойнството на децата, учениците и др. участници в предучилищното и училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
4. да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на децата и учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им.
5. при изпълнение на своите функции съгласно действащото законодателство да са политически и партийно неутрални, да не налагат идеологически и политически убеждения, да не оказват политическо или партийно въздействие върху участниците в образователния процес и да не използват служебни ресурси за политически или партийни цели. Отнася се и за лицата, заемащи всички останали длъжности в институциите от системата на предучилищното и училищното образование; тази разпоредба се прилага и за лицата, заемащи всички останали длъжности в институциите от системата на предучилищното и училищното образование. (Чл.219, ал.2, т.5 ал.7 ЗПУО от 03.05.2022 г.);
- /3/ На педагогическите специалисти се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.
- /4/ При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти, заместник-директорите без норма преподавателска работа и главен счетоводител от училището имат право на представително облекло за всяка календарна година при условия и по ред, определени с наредба, издадена от министъра на образованието и науката. Средствата за представителното облекло се осигуряват от бюджета на училището.
- /5/ Педагог.специалисти, които работят в населено място извън местоживеенето си, имат право на възстановяване на извършените от тях разходи за транспорт от местоживеенето им до местоработата и обратно или за наем по местоработата в размер, при условия и по ред, определени с наредба, издадена от министъра на образованието и науката /Чл. 219.ал.5 ЗПУО/
- /6/ При прекратяване на трудовото правоотношение с педагогически специалисти, които през последните 10 години от трудовия си стаж са заемали длъжност на педагог. специалист в училището на държавна бюджетна издръжка от системата на предучилищното и учил.образование, се изплаща по-голям размер на обезщетението по чл.222, ал.3 от КТ/Чл. 219.ал.6 ЗПУО/
- /7/ Учителите системно повишават своята квалификация във връзка с превенцията на тормоза и своевременната и адекватна интервенция в случаи на такъв.
- Чл.105.** /1/ Освен в случаите, определени в ЗПУО, педагогически специалист не може да извършва срещу заплащане обучение /чл. 178, ал.1, т.2 – 7 и 14 и чл.187, ал.1, т.2 и 4 от ЗПУО/ на деца и ученици, с които работи в училището, ако това заплащане е от името и за сметка на децата и учениците, включително със средства от училищното настоятелство.
- /2/ Педагогически специалист няма право да участва при изготвяне и оценяване на изпитни материали и да извършва проверка и оценка на изпитни работи, ако е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане, ако това заплащане е от името и за сметка на децата и учениците.
- /3/ В едномесечен срок от началото на всяка учебна година педагог.специалист подава пред работодателя си писмена декларация относно обстоятелството дали срещу заплащане от името и за сметка на децата и учениците през предходната учебна година е извършвал обучение и че това не са били деца и ученици, с които педагог.специалист е работил в училището в същия период.
- /4/ Преди включването в дейности по ал.2 педагог. специалист подава декларация, че не е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане.
- /5/ При установяване на нарушение на ал. 1 и 2, както и в случаите на неподдаване на декларацията по ал. 3 или при подаване на декларация с невярно съдържание педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда. /Чл. 220.ЗПУО/

Раздел III.

ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ, ДИРЕКТОРИТЕ И ДРУГИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.106. /1/ Повишаването на квалификацията е непрекъснат процес на усъвършенстване и обогатяване компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие.

/2/ Планирането, координирането, управлението и контролът на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти се осъществяват на национално, регионално, общинско и училищно ниво.

(3) Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си с цел подобряване качеството на работата им и повишаване резултатите и качеството на подготовка на децата и учениците.

/4/ Директорът е длъжен да осигуряват необходимите условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. /Чл. 221.ЗПУО/

Чл.107. /1/ Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации.

/2/ Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти по ал. 1 се измерва чрез система от квалификационни кредити и се удостоверява с документ. Системата от квалификационни кредити се определя с ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

/3/ Педагогическите специалисти са длъжни да повишават квалификацията си по програми на организациите по ал. 1 в не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране.

/4/ Държавата създава условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти по ал. 3 /Чл. 222.ЗПУО/

Чл.108. /1/ Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти може да се организира и от училището чрез обмяна на добри практики в различни форми, както и по международни и национални програми. Вътрешно училищната квалификация се измерва в академични часове и за нея не се присъждат квалификационни кредити.

/2/ Училището е длъжно да осигурява условия за повишаване на квалификацията по ал. 1 в не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист. /Чл. 223.ЗПУО/

Чл.109./1/ Повишаването на квалификацията се осъществява по програми и във форми по избор на педагогическия специалист в съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие на педагогическия специалист, с резултата и препоръките от атестацията му, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.

/2/ Повишаването на квалификацията на конкретния педагог. специалист е насочено и към напредъка на децата и учениците, към подобряване на образоват. им резултати. /Чл. 224.ЗПУО/

Чл.110. /1/ Въз основа на достигнатото равнище на квалификация педагогическите специалисти може да придобиват професионално-квалификационни степени.

/2/ По-високото равнище на квалификация е основа за придобиване на по-висока професионално-квалификационна степен.

/3/ Професионално-квалификационните степени се присъждат от висши училища и имат програмни акредитации за провеждане на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност от професионално и за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма, съответстваща на уч.предмет от училищната подготовка.

(4) Професионално-квалификационните степени и условията и редът за придобиването им се определят с ДОС за статута и професионалното развитие на педагог. специалисти. /Чл. 225.ЗПУО/

Чл.111./1/Постигнатите компетентности се отразяват в професионално портфолио на педагогическия специалист, което се съставя от педагогическия специалист и включва разработени материали, които доказват активното му участие в реализирането на политиката на училището, професионалните му изяви, професионалното му усъвършенстване и кариерното му израстване, както и постигнатите резултати с децата и учениците.

/2/ Профес. портфолио подпомага атестирането и самооценяването на педагог.специалист.

/3/ Целите, функциите и съдържанието на професионалното портфолио се определят с ДОС за статута и професион. развитие на учителите, директорите и другите педаг. Специалисти.Чл. 226.ЗПУО

Раздел IV.

КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.112./1/ Карьерното развитие е процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски или възпитателски длъжности или при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образованието.

/2/ Учителските и възпитателските длъжности са:

1. учител, възпитател;
2. старши учител, старши възпитател;
3. главен учител, главен възпитател.

/3/ Карьерното развитие на педагогическите специалисти, **с изключение на учителите и възпитателите**, се осъществява чрез последователно придобиване на втора и първа степен. Присъждането им се извършва от работодателя. Степените не се запазват при прекратяване на трудовото правоотношение.

/4/ Основа за карьерно развитие на педагогическите специалисти са:

1. учителският стаж,
2. получените квалификационни кредити,
3. придобитата професионално-квалификационна степен и резултатите от атестирането им.

/5/ По-големият брой квалификационни кредити и по-високата проф.-квалификационна степен са основание за по-бързо карьерно развитие на педаг.специалисти, независимо от учителския стаж.

/6/ Условието и редът за заемане на учителските длъжности по ал. 2 и за придобиване на степените по ал. 4, и за по-бързото карьерно развитие на педагогическите специалисти се определят с ДОС за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагог.специалисти. Чл. 227 ЗПУО/

Чл.113. /1/ Атестирането е процес на оценяване на съответствието на дейността на учителите, директорите и другите педагогически специалисти с професионалния им профил, с изискванията за изпълнение на длъжността, както и със стратегията за развитие на училището, а за директорите – и на управленската им компетентност.

/2/ Атестирането на учителите, директорите и другите педагогически специалисти се извършва на всеки 4 години от атестационна комисия, определена от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет, като в нейния състав задължително се включват:

1. При атестиране на директорите - представители на работодателя, на финансиращия орган в случаите, когато той е различен от работодателя, на педагогическия съвет, на регионалното управление на образованието, както и родител от общественния съвет.
2. При атестиране на учителите и другите педагогически специалисти - представители на работодателя, на регионалното управление на образованието и на педагогическия съвет.

/3/ В състава на комисията може да се включват и др.членове, определени в ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

/4/ Редът за назначаване на комисията по ал. 2, скалата на оценяване, критериите и процедурата за атестиране се определят в ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

/5/ Оценката от атестирането освен за карьерното развитие може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията и поощряване на атестирания педагогически специалист.

/6/ При получена най-ниска оценка от атестирането работодателят заедно с атест. комисия:

1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка;
2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист;
3. определят наставник /-ци, които да осъществят методическа и организационна подкрепа;
4. представят в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа.

/7/ В случаите по ал. 6 повторно атестиране на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

/8/ Ако при атестирането по ал. 7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.

/9/ При получена оценка от атестирането с една степен по-висока от най-ниската се прилагат мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3. /Чл. 228.ЗПУО/

Раздел V.

ПООЩРЯВАНЕ И НАГРАЖДАВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.114. /1/ Педагогическите специалисти се поощряват с морални и материални награди

1. за образцово изпълнение на задълженията си;
2. за успешно представяне на ученици в състезания и конкурси;
3. за високи постижения в предучилищното и училищното образование. /Чл. 246.ЗПУО/

Чл.115. /1/ Педагогическите специалисти може да бъдат награждавани с отличия със заповед на директора. /Чл. 247.ЗПУО/

ГЛАВА ОСМА

ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ

Чл.116. /1/ Документите в системата на предучилищното и училищното образование се създават, обработват и съхраняват при спазване на ДОС за информацията и документите. /Чл. 248.ЗПУО/

/2/ Документите, издавани или водени от се попълват на български книжовен език./Чл. 249.ЗПУО/ с изключение на:

1. темата на урока по чужд език и по учебен предмет, изучаван на чужд език;
2. документите по чл. 133, ал. 3 ЗПУО /Нар.8/2016 г. Чл.5/

Чл.117. /1/ МОН организира воденето на национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование /НЕИСПУО/. Тя се извършва при условия и по ред, определени с ДОС за информацията и документите. /Чл. 250.ЗПУО; Нар.8/2016г/

Министерството на образованието и науката организира воденето на НЕИСПУО и поддържането на електронен архив на информацията и документите в електронен формат в системата на предучилищното и училищното образование, който се организира чрез електронни информационни модули и регистри в НЕИСПУО./ чл. 3 Наредба 8/2016/

Чл.117а. /1/Информацията за дейността на институцията се отразява и съхранява в модул "Институции" от НЕИСПУО като **списък-образец**, който служи за отразяване на информация за институцията, организацията на образователния процес за учебната година и установяване на съответствието ѝ с нормативната уредба в системата на предучилищното и училищното образование. Списък-образецът съдържа информацията, посочена в приложение № 1.

/2/ Директорът на институцията не по-късно от 5 работни дни преди началото на учебната година подава в НЕИСПУО предварителна информация за предстоящата учебна година за:

- разпределение на децата/учениците по групи/паралелки, по изучавани учебни предмети,
- разпределение на преподавателската заетост на педагогическите специалисти.

/3/ Списък-образец № 1 за училището за учебната година се изготвя и утвърждава както следва:

1. Подаване на данните към НЕИСПУО до 20 септември.

2. Утвърждаване до 25 септември;

/4/Актуализиран списък-образец за уч. година се подава и утвърждава в периода от 17 до 23 XII.

/5/ Списък-образецът се изготвя и утвърждава от директора.

/6/ Всяка промяна след утвърждаване на списък-образеца по реда на ал. 3 и 4, свързана с вида на институцията, извършваната дейност, броя на паралелките/групите или с промени в персонала, се въвежда в срок от 3 работни дни след настъпването ѝ.

/7/ След утвърждаване на данните в списък-образеца от НЕИСПУО се генерира удостоверение за подадените данни, което се съхранява в институцията в срок 5 години.

/8/ Информацията и дейностите по ал. 3 и 4 се извършват и удостоверяват с електронен подпис на директора и счетоводителя.

/9/ Данните от списък-образците се съхраняват в НЕИСПУО в срок най-малко от 5 години. Чл. 13 Нар.8/2016

/10/ Списък съдържа следната информация за организиране на дейността за учебната година:

1. Данни за училището
2. Данни за паралелката/групата
3. Данни за изпълнение на училищните учебни планове
4. Данни за педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.
5. Данни за учениците.
6. Проектна дейност и други дейности извън графика на редовните учебни занятия.
7. Данни за физическата среда, информационното и библиотечното осигуряване, необходими за ефективно протичане на образователния процес.
8. Работна карта „Характеристика на средата- образователното ниво и трудовата заетост на семейството”. **Приложение 1** към чл.7 т.1 от Нар.8/2016г

Чл.117б. /1/ Информацията за децата и учениците се отразява в **лични образователни дела** в модул "Деца и ученици" от НЕИСПУО. Нар.8/2016г Чл.17-20/

При първоначалното въвеждане на информацията за дете/ученик в НЕИСПУО за него се създава електронен профил в образователния домейн на МОН. Електронният профил на ученика е личен и следва детето/ученика независимо от институцията в системата на предучилищното и училищното образование, в която се обучава. Нар.8/2016г Чл.17 ал.2.3/

1. Личното образователно дело е електронна партида за всяко дете/ученик, която съдържа информацията, определена в **приложение № 3** от Нар.8/2016г Нар.8/2016г Чл.18/

2. Създава се при постъпване на детето или ученика в системата на задължителното предучилищно и учил. образование и се води до завършване на средно образование или отписване от училище.

3. ЛОД се съхранява в срок от 50 години в НЕИСПУО и достъп до него се предоставя на институцията, в която се обучава детето или ученикът през съответната уч.год.

/2/ При преместване на дете или ученик в учебно време след издаване на удостоверение за преместване от институцията, в която се е обучавало детето/ученикът, достъпът по ал. 2 се предоставя на приемащата институция в срок до **3 работни дни** от датата на издаване на удостоверението. Нар.8/2016г Чл.19, ал.3/

/3/ Директорът на училището организира и **контролира** воденето на личното образователно дело за всяко дете/ученик, като осигурява:

- организиране на дейностите по индивидуално предоставяне на **електронните профили на МОН** (потребителски имена и пароли) на учениците над 14-годишна възраст и на законните представители на деца/ученици под 14-годишна възраст;

- попълване на данните за всяка учебна година;

- приключване на работата по електронната партида в срок до **3 работни дни** след издаване на удостоверение за преместване от институцията, в която се е обучавало детето/ученикът, или в **10-дневен срок** след отписване или завършване на детето/ученика;

- разпечатване на личното образователно дело на хартиен носител в съответствие с изискванията по чл. 40 от Нар.8/2016г ;

- съхраняване в институцията на личното образователно дело в единен хартиен носител със срок не по-малък от 50 години. Нар.8/2016г Чл.13, т.1-5 в сила от 2022-2023 уч.год./

Чл.118. /1/ Документите в системата на предучилищното и училищното образование се издават, водят и съхраняват в **електронен и/или хартиен вид**. /Нар.8/11.08.16 г. Чл.23/

/2/ Документите за дейността на училището се отнасят до административния и образователния процес в нея. Видовете, предназначението, съдържанието на информацията в основни реквизити, сроковете за съхранение и формата на водене на документите за дейността на училището са определени в приложение № 2. /Нар.8/11.08.16 Чл.26 в сила от началото на учебната 2022/2023 г./

/3/ За специфичните цели и изисквания на образователния процес в училищата по чл. 39, ал. 2, т. 1 - 3 ЗПУО може да се използват допълнителни дневници с реквизити, утвърдени съответно от министъра на ФВС и от министъра на културата. /Нар.8/11.08.16 Чл.28/

Чл.119. /1/ Документите за децата и учениците отразяват записване, преместване, смяна на формата на обучение, отсъствия, резултатите от обучението, завършен клас, етап или степен на образование и професионална квалификация. /Нар.8/11.08.16 Чл.29/

/2/ Видовете, предназначението, съдържанието на информацията в основни реквизити на документите за децата и учениците са определени в **приложение № 4** на Нар.8/11.08.16 Чл.31/

Чл.120. /1/Училището може да провеждат обучение и да издават съответните **документи** за:

1. завършено предучилищно образование, завършен клас, етап или степен на училищното образование в съответствие с изискванията на ЗПУО;

2. професионална квалификация в съответствие с изискванията на ЗПОО./Нар.8/11.08.16 Чл.30/

/2/ Документите, които се попълват в електронен вид, се разпечатват с номерирани страници. Достоверността на отразената в документа информация се потвърждава на последната страница с подписите на длъжностното лице по чл. 39, т. 1 и на директора и се полага печатът на институцията. Дневниците с номенклатурен номер, посочени в приложение № 2, се приключват от директора и се подписват с електронен подпис в модул "Документи за дейността на институцията". Те се съхраняват във формат "pdf" съгласно сроковете, описани в приложението, и се разпечатват при необходимост. /Нар.8/11.08.16 Чл.40/

/3/ **Документи за дейността на училището и срок за съхранение:**

1.Книга за решенията на педагогическия съвет и протоколи от заседанията - 20 години

Книга за регистриране заповедите на директора и оригиналните заповеди: за дейността – по трудовите правоотношения (ТПО) - книгата – 20 години; заповедите: за дейността – 20 години;– за ТПО – 50 години

2. Дневник – входяща и изходяща кореспонденция , и класъри с кореспонденцията - 10 години

3. Книга за регистриране на даренията и класъор със свидетелства за даренията; Свидетелство за дарения - 20 години

4. Летописна книга – постоянен

5. Главна книга/ Лично образователно дело; Книга за резултатите от изпитите на учениците/ Лично образователно дело; Книга за подлежащите на задължително обучение до 16 години/Лично образователно дело; Личен картон/Лично образователно дело - 50 години

6. Книга за контролната дейност на директора (заместник- директора) и констативни протоколи от направените проверки ; Книга за регистриране на проверките на контролните органи на МОН ; Дневник на група/подготвителна група; Дневник I – III кл.; Дневник IV кл.; Дневник V – XII кл.; Дневник на група за целодневна организация на учебния ден; Дневник за дейности за подкрепа за личностно развитие - финализирани и разпечатани от електронен вариант - 5 години.

7. Протоколи за допускане до изпити: 1) Протокол за допускане на учениците до изпити за промяна на оценка 2) Протокол за допускане на учениците до държавен изпит за придобиване на професионална квалификация– 50 години

8.Протоколи за провеждане на изпити: 1) Протокол за дежурство при провеждане на писмен изпит 2) Протокол за дежурство при провеждане на писмен изпит за признаване на професионална квалификация- 5 години

9. Протоколи за резултати от изпити: 1) Протокол за резултата от писмен, устен или практически изпит 2) Протокол за резултата от проверка на професионални знания, умения и компетентности при валидиране,3)Протокол за придобиване на проф.квалификация - 50 години

10.Регистрационна книга за издадените документи за завършена степен на образование и за придобита професионална квалификация, Регистрационна книга за издадените дубликати на документи за завършена степен на образование и за придобита професионална квалификация, Регистрационна книга за издадените удостоверения, Регистрационна книга за издадените дубликати на удостоверения - 50 години / Нар.8/11.08.16 прилож. № 2 към чл. 7, т. 2/

/3/ Книгата за подлежащите на задължително обучение до 16 години и Главната книга, посочени в приложение № 2, може да се водят **в хартиен и/или в електронен вид**. Училището **може** да използват избрани от него софтуерни продукти за водене на тези документи в електронен вид, които осигуряват обработването, наличието и контрола на цялата информация, отразена в реквизитите на хартиения вариант./Нар.8/2016г.Закл.разп.3.2./

Чл.121. /1/Книгите и дневниците, които се водят **в хартиен вид**, чиито страници не са номерирани фабрично, се номерират.

/2/На титулната страница на книгите се отбелязват датите на тяхното започване и приключване.

/3/Номерацията на заповедите, решенията, протоколите, регистрираните документи в книгите, в дневника за входяща кореспонденция и в дневника за изходяща кореспонденция започва с № 1 в началото на всяка учебна година.

- /4/Срокът за съхранение на книгите и дневниците се отчита от датата на приключването им.
- /5/Документите на групата/паралелката се водят от учителите, преподаващи в групата/паралелката.
- /6/Протоколът от Педагогическия съвет се изготвя в 10-дневен срок от провеждането на заседанието. Протоколът се подписва от изготвилото го лице и се заверява с подписа на директора и печата на институцията.
- /7/Протоколите от контролната дейност на директора и заместник-директорите се изготвят в 15-дневен срок от извършената проверка. /чл. 41, Нар.8/.2016г/
- /8/При попълване на протоколи и книги в хартиен вид след вписване на последните данни празните редове/страници се унищожават със знак "Z".
- /9/Протоколите за изпитите се номерират по реда на предаването им за съхранение в класъор за съответната изпитна сесия. /чл. 42, Нар.8/.2016г/
- /10/Документите в хартиен вид, без посочените в чл. 44, ал. 1, могат да се попълват на ръка със син химикал. Не се допуска изтриване или коригиране с коректор на фабрично отпечатани или вписани с химикал текстове и цифри.
- /11/При отстраняване на допусната грешка в документите по ал. 1 длъжностното лице, допуснало грешката, с **червен химикал задрасква** с една хоризонтална черта сгрешения текст (оценка), като вписва **в близост верния текст (оценка), фамилията си и полага подписа си**, под който се подписва директорът на институцията и се полага печатът на институцията./чл. 43, Нар.8/.2016г в сила от началото на учебната 2022/2023 г./

Чл. 121а. Снимките за документи, в които това е предвидено, са цветни в анфас, на матирана хартия и трябва да съответстват на възрастта на притежателя към момента на издаване на документа. Върху снимката се поставя печат на институцията, издала документа. /чл.48 Нар.8/2016г/

Чл. 121б. Удостоверенията, свидетелствата, справките, служебните бележки, ученическите лични карти, бележниците за кореспонденция, ученическите книжки и другите индивидуални документи, както и техните дубликати се съхраняват от лицето, на което са издадени./чл.50 Нар.8/2016г/

ГЛАВА ДЕВЕТА

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Чл.122. /1/ Орган за управление и контрол в училището е директорът.

/2/ Директорът управлява и представлява училището. /Чл. 257.ЗПУО/

/3/ Директорът организира и контролира цялостната дейност на училището в съответствие с правомощията, определени с ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. /Чл. 258.ЗПУО/

/4/ В изпълнение на своите правомощия директорът издава заповеди, които могат да се оспорват по административен ред пред началника на регионалното управление на образованието и/или да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. /Чл. 259.ЗПУО/

Чл.123. При управлението и контрола на учебната, учебно-производствената, учебно-творческата, спортната и административно-стопанската дейност директорът се подпомага от заместник-директори. /Чл. 260.ЗПУО/

Чл.124. /1/ При отсъствие на директора на училището за срок, по-малък от 60 календарни дни, той се замества от определен със заповед за всеки конкретен случай заместник-директор, а при невъзможност – от определен със заповед педагогически специалист от институцията. Заповедта се издава от директора, а при невъзможност – от съответния орган.

/2/ При отсъствие на директора на училището за срок, по-дълъг от срока по ал. 1, съответният орган по чл. 217, ал. 1 – 4 сключва трудов договор с друго лице за временно изпълняване на длъжността "директор". /Чл. 261.ЗПУО/

Чл.125 /1/ Специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в училището е **педагогическият съвет**.

/2/ ПС включва в състава си всички педагогически специалисти и заместник-директорите без норма на преподавателска работа.

/3/ Директорът на училището е председател на ПС.

/4/ В заседанията на ПС с право на съвещателен глас **може** да участват представители на общественения съвет, /настоятелството/, медицинското лице, ученици, както и други лица.

5/ Директорът на училището, в качеството си на председател на ПС, кани писмено представителите на общественения съвет и /настоятелството/ на заседанията на ПС, като им предоставя възможно най-пълна информация по въпросите, които предстои да бъдат обсъждани. /Чл.262.ЗПУО/

Чл.126 /1/ Педагогическият съвет в училището:

1. приема стратегия за развитие на училището за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
2. приема правилник за дейността на училището;
3. приема училищния учебен план;
4. приема формите на обучение;
5. приема годишния план за дейността на училището;
6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
7. приема мерки за повишаване качеството на образованието;
8. приема програма за превенция на ранното напускане на училище;
9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
11. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в ЗПУО случаи;
12. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
13. определя ученически униформи;
14. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
15. запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
16. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
17. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

/2/ Документите по ал.1, т.1–5, т.7–9 се публикуват на интернет страницата училището/Чл.263.ЗПУО/

ГЛАВА ДЕСЕТА

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл.127. /1/ С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

/2/ Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на детската градина и училището и за граждански контрол на управлението им. /Чл.265.ЗПУО/

/3/ Условията и редът за създаването, устройството и дейността на обществения съвет се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката. /Чл.270.ЗПУО/

Чл.128 /1/ Общественият съвет се състои от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на деца и ученици от съответната институция. В състава на обществения съвет на училище, което извършва обучение за придобиване на професионална квалификация, се включва и представител на работодателите.

/2/ Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, свикано от директора на училището, на което се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет.

/3/ Представителите на работодателите се определят от областния управител по предложение на представителните организации на работодателите.

/4/ Председателят на обществения съвет се избира от членовете му.

/5/ Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години. /Чл.266.ЗПУО/

Чл.129. /1/ Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година.

/2/ С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училищата участват поне трима представители на ученическото самОбединено училищеправление.

/3/ С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участва и представител на настоятелството.

/4/ В заседанията на обществения съвет могат да бъдат канени и служители на училището, на регионалното управление на образованието, експерти, на работодателите, на синдикатите, на юридическите лица с нестопанска цел и други заинтересовани лица. /Чл.267.ЗПУО/

Чл.130 /1/ Директорът на училището има право да присъства на заседанията на обществения съвет и да изразява становище по разглежданите въпроси.

/2/ Директорът е длъжен при поискване от обществения съвет да предоставя всички сведения и документи, необходими за дейността му.

/3/ При необходимост директорът **може** да отправи искане до председателя на обществения съвет за свикването му. /Чл.268.ЗПУО/

Чл.131 /1/ Общественият съвет в училището:

1. одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

2. участва в работата на ПС при обсъждането на програмите по чл. 263, ал.1, т.8 и 9 от ЗПУО и при обсъждане на избора на ученически униформи;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от външното оценяване и инспектирането на училището;

4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението;

5. съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превъзпитание на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;

6. съгласува училищния учебен план;

7. участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

8. съгласува избора от учителите в училището по чл.164, ал.2 от ЗПУО на учебниците и учебните комплекти;

9. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;

10. дава становище по училищния план-прием по чл. 143, ал. 1 от ЗПУО;

11. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

/2/ При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал. 1, т. 1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от ПС. При повторното им разглеждане ПС се произнася по мотивите и взема окончателно решение. /Чл.269.ЗПУО/

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Чл.132 /1/ Управление на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на училището.

/2/ Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището се извършват при условия и по ред, определени с ДОС за управлението на качеството в институциите.

/3/ Оценяването се извършва чрез самооценяване и инспектиране.

/4/ Самооценяването се извършва при условия и по ред, определени с ДОС за управлението на качеството в институциите, а инспектирането – при условия и по ред, определени с ДОС за инспектирането на детските градини и училищата. /Чл.271.ЗПУО/

Чл.133. Самооценяването е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището. /Чл.272.ЗПУО/

Чл.134. /1/ Инспектирането е процес на изготвяне на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от училището образование в определен момент на дейността им и определяне на насоките за подобряване.

/2/ Инспектирането се извършва по критерии и индикатори, групирани по области за инспектиране.

/3/ На всеки 5 години се извършва **поне** по една инспекция на всяко училище. /Чл.273.ЗПУО/

/4/ Инспектирането се извършва от Национален инспекторат по образованието, който се управлява и представлява от директор. /Чл.274.ЗПУО/ Всяка инспекция се извършва от вътрешни и външни инспектори. /Чл.275.ЗПУО/

Чл.135 /1/ По време и във връзка с извършваните инспекции инспекторите имат право:

1. на свободен достъп до всички дейности на училището и до всички документи на училището;
2. да изискват в определени от тях срокове справки, заверени копия от документи и друга информация във връзка с извършването на инспектирането, включително на електронен носител;
3. да проучват мнението на педагогическите специалисти, ученици, родители и представители на обществеността чрез срещи и разговори, както и попълването на анкетни карти и въпросници за оценка и самооценка.

/2/ Директорът и всички служители в училището са длъжни да оказват съдействие на инспекторите при осъществяване на правомощията им и да осигуряват подходящи помещения и технически средства за извършване на инспекциите. /Чл.278.ЗПУО/

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият правилник е изработен и съобразен със спецификата на училището и е приет на Педагогически съвет.
2. Промени в Правилника могат да се извършват само от Педагогическия съвет.
3. **Всички неуредени в този Правилник въпроси се решават в съответствие с действащите в момента на разглеждането им законови и подзаконови нормативни актове.**
4. Настоящия документ е отворена система и може да бъде допълнен и изменен в съответствие с промените в Законодателството и потребностите на образователната практика.

Правилникът за дейността на училището е подготвен въз основа на:

ЗАКОН за предучилищното и училищното образование

Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.;

изм. ДВ бр.105/2016г, в сила от 01.01.2017г

Изм. - ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г

Изм. ДВ, бр. 82 от 2020 г.от 18.09.2020г

Изм. ДВ. бр.34 от 3 май 2022г.

ЗАКОН ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Обн. ДВ. бр.68 от 30 юли 1999г.,

НАРЕДБА № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. - ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г., в сила от 01.08.2016 г.

обн., ДВ, бр. 72 от 31.08.2018 г., в сила от 31.08.2018 г.

изм., ДВ бр. 77 от 1.09.2020 г., в сила от учебната 2020 – 2021 г.

Изм.ДВ. бр.12 от 11 февруари 2022 г.

НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 08.12.2015 г.
Доп. Изм. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.
изм. и доп. ДВ. бр.71 от 10.09.2019 г.,
изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8.09.2020 г.

НАРЕДБА № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 04.12.2015 г.
изм. и доп. ДВ. бр.76 от 28.08.2020 г.
изм. и доп. ДВ. бр.38 от 24.04.2026 г.

НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 66 от 23.08.2016 г., в сила от 23.08.2016 г.
Доп. ДВ, бр. 75 от 2017 г., в сила от 15.09.2017 г.
Изм. - ДВ, бр. 50 от 2018 г., в сила от 15.06.2018 г.
Изм. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2019 г., в сила от 20.09.2019 г.,
Изм. - ДВ, бр. 26 от 22.03.2020 г., в сила от 22.03.2020 г.,
Изм. - ДВ, бр. 77 от 1.09.2020 г., в сила от учебната 2020/2021 година.
Изм. - ДВ, бр. 65 от 12.08.2022 г., в сила от учебната 2022/2023 година.

НАРЕДБА № 10 от 01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 73 от 16.09.2016 г., в сила от 01.09.2016 г.;
изм. и доп., ДВ бр. 77 от 26.09.2017 г.;
изм. и доп. ДВ, бр. 71 от 2019 г., в сила от 10.09.2019 г.
изм. и доп. ДВ. бр.43 от 13 май 2020 г.,
изм. и доп. ДВ. бр.78 от 4 септември 2020 г.,
изм. и доп. ДВ. бр.85 от 2 октомври 2020 г.,
изм. ДВ. бр.92 от 27 октомври 2020 г.
изм. и доп. ДВ. бр.75 от 10 септември 2021г.,
изм. и доп. ДВ. бр.50 от 20 юни 2025г.,
изм. и доп. ДВ. бр.79 от 26 септември 2025г.,

НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 20.09.2016 г. ;
изм. и доп., ДВ бр. 78 от 29.09.2017г.,
Изм. – ДВ, бр. 71 от 2019 г., в сила от 10.09.2019 г.
Изм. - ДВ, бр. 43 от 13.05.2020 г., в сила от 13.05.2020 г.,
Изм. - ДВ, бр. 77 от 1.09.2020 г., в сила от учебната 2020-2021 г.
доп. - ДВ, бр. 80 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.
Изм. и доп. ДВ. бр.43 от 10 юни 2022г.
Изм. и доп. ДВ бр.75 от 01.09.2023г
Изм. и доп. ДВ бр.65 от 08.08.2025г

НАРЕДБА № 13 от 21.09.2016 г. за гражданско, здравно, екологично и интеркулт. образование

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. - ДВ, бр. 80 от 11.10.2016 г., в сила от 11.10.2016 г.
изм. и доп., бр. 80 от 28.09.2018 г., в сила от 28.09.2018 г.

НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г.; Обн. - ДВ, бр. 89 от 11.11.2016 г.;
изменена с ПМС № 232 от 20.10.2017 г. Обн. - ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г.;
изм. и доп. ДВ, бр. 105 от 18 декември 2018 г.,
изм. ДВ, бр. 101 от 27 декември 2019 г.,
изм. и доп. ДВ, бр. 48 от 26 май 2020 г.,
изм. и доп. ДВ, бр. 92 от 27 октомври 2020 г.

НАРЕДБА № 1 от 19.02.2020 г. за организиране и провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. - ДВ, бр. 18 от 28.02.2020 г. изм. и доп., ДВ бр. 102 от 23.12.2022 г.
В сила от учебната 2023-2024 година.

НАРЕДБА приета с ПМС № 66 от 03.05.2023 г. за условията за организиране, провеждане и осигуряване обучението на българските граждани за защита на отечеството.

Обн. ДВ брой 41 от 09.05.2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ГЛАВА ВТОРА ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

ГЛАВА ТРЕТА ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

- Раздел I. ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА
- Раздел II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ВЪЗПИТАНИЕ
- Раздел III. СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- Раздел IV. СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

- Раздел I. УЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА – СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ
- Раздел II. УЧЕБЕН ПЛАН
- Раздел III. ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ
- Раздел IV. УЧЕБНО И НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ
- Раздел V. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ
- ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА
- Раздел VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ
- Раздел VII. ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС, ЕТАП И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ
- Раздел VIII. ПЛАН-ПРИЕМ. ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ

ГЛАВА ПЕТА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

- Раздел I. ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ
- Раздел II. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
- УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ РАЗСТОЯНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА
- Раздел III. САНКЦИИ НА УЧЕНИЦИТЕ

ГЛАВА ШЕСТА **РОДИТЕЛИ**

ГЛАВА СЕДМА **УЧИТЕЛИ, ДИРЕКТОРИ И ДРУГИ ПЕДАГ.СПЕЦИАЛИСТИ**

Раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел II. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Раздел III. ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ, ДИРЕКТОРИТЕ И
ДРУГИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Раздел IV. КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Раздел V. ПООЩРЯВАНЕ И НАГРАЖДАВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

ГЛАВА ОСМА **ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ**

ГЛАВА ДЕВЕТА **ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ**

ГЛАВА ДЕСЕТА **ОБЩЕСТВЕНИ СЪВЕТИ**

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА **УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО**

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ